

NOVI

GLAS

Uvodnik

Andrej Bratuž

Ob reviji Primorska poje

V tem času poteka po celotnem primorskem ozemlju že večdesetletna revija slovenskih pevskih zborov z zahodnega območja slovenskega nacionalnega prostora. Slovenci smo znani po ljubezni do petja in glasbe. Že vsaka vas ima gotovo vsaj po en pevski zbor, nekatera celo dva ali celo več. Tu gre navadno za svetne ali cerkvene zборе, ki jih večkrat sestavljajo tudi isti pevci.

Kakšen je osnovni pomen pesmi in pevskih zborov? Ti so vedno v naši narodni zgodovini pomenili eno glavnih oblik prosvetnega in kulturnega delovanja. Še zlasti zbori so igrali in še vedno igrajo veliko vlogo v naši manjšinski skupnosti. Ohranitev slovenske pesmi in besede je tu ključnega pomena.

Slovenska zborovska pesem je v glavnem razvijala in utrjevala našo narodno zavest. Skupno z dramsko oz. gledališko dejavnostjo je namreč pevski zbor vedno predstavljal srž kulturnega delovanja. Tudi v najhujših časih narodnega zatiranja v dobi fašizma je slovenska pesem, tako cerkvena kot svetna, ohranjala živo slovensko identiteto na Primorskem.

Pevski zbori na svojih nastopih v vseh večjih pa tudi manjših krajih Primorske nudijo bogat spored v glavnem slovenskih pesmi. Večinoma so jih napisali prav primorski skladatelji, seveda pa tudi iz drugih slovenskih dežel. Gotovo so med najbolj izvajanimi dela Vinka Vodopivca, Emila Komela, Lojzeta Bratuža, Ubalda Vrabca, Zorka Hareja, Pavleta Merkuja, Adija Daneva in drugih. Med starejšimi avtorji so to še Jakob Aljaš, Oskar Dev, Anton Foerster, Anton Lajovic in drugi. Slovenska zborovska pesem je navadno umetna ali ljudska. Ljudska pesem je vzklila iz narodne zakladnice in so jo nato zapisali pesniki in priredili posamezni skladatelji. Pri umetni pesmi velja to tako za svetne kot nabožne skladbe. Besedila so v glavnem zložili domači primorski pesniki kot Filip Terčelj, Venceslav Bele, Ljubka Šorli, pa še iz osrednje Slovenije Gregor Mali, M. Elizabeta. V nabožnih besedilih in skladbah pesniki in skladatelji izražajo verska čustva in opevajo praznike cerkvenega leta. Svetna besedila in glasba pa seveda podajajo lirčno ali epsko vsebino in naravo ter človeška čustva nasploh. Revija Primorska poje ima danes svoj širši pomen tako v glasbenem kot v družbenem in narodnem smislu. Pevcem in zborovodjem nudi predvsem možnost predstavitve. Nastopi sicer niso tekmovalnega značaja, pevci pa se morajo gotovo enako resno potruditi za kar se da dostojno predstavitev publiki, ki jih posluša. Zborovska tekmovanja seveda pevce še bolj vzpodbudijo, da bolj resno delajo med letom in s tem lahko dosežejo kar najboljše uspehe.

Revija Primorska poje zasluži vse naše priznanje, saj širi slovensko zborovsko pesem med vse plasti našega ljudstva. Po raznih večjih in manjših središčih, v cerkvah, dvoranah ali šolah torej izžvenijo vedno lepe slovenske melodije.

Otroški spev pomladi

Pesem mladih v organizaciji ZCPZ Trst

Foto IG

PIACENZA-BOBBIO Vsakoletni kongres katoliških tednikov

Kakšna bo prihodnost Evrope?

Minuli konec tedna je bil v Piacenzi tridnevni vsakoletni kongres Vsedržavne zveze italijanskih katoliških tednikov (FISC), ki so ga letos zelo dobro priredili kolegi tednika Il

že dejstvo, da so njihovi najvidnejši predstavniki na glas povedali, da o Evropski uniji premalo ali skoraj ničesar ne vedo, je bilo več kot odlični uvod v vrh srečanja, ki ga je gotovo pomenilo poglobljeno, nev-

Nuovo Giornale iz nadškofije mest Piacenza in Bobbio. Odgovorni urednik tednika nadškofije Piacenza-Bobbio g. Davide Maloberti je s sodelavci pripravil ob stoletnici nadškofijskega tednika Il Nuovo Giornale odlični tridnevni posvet z naslovom Graditi Evropo-Korenine in prihodnost. Navidez neobvezujoča in na prvi pogled že stokrat prežvečena tematika posveta pa je tokrat zadela v živo, saj je med vsemi nastopajočimi prevladalo mnenje, da se v Italiji žal premalo govori o Evropski uniji, o lastnih koreninah in tudi Cerkev sama poudarja premalo, da kristjani ne moremo biti nič drugega kot zelo prepričani Evropejci. Za nas, ki smo prišli v Emilio Romagno dobresedno z italijanske državne meje, je bilo izjemno zanimivo poslušati predvsem predstavnike iz osrednje Italije, kako si predstavljajo Evropo;

sakdanje in predvsem pa izjemno pogumno predavanje nadškofa iz Lublina na Poljskem msgr. Józefa Zycinskega, ki je tudi član Papeškega sveta za kulturo. Osnovno vprašanje, okrog katerega je msgr. Józef Zycinski razvil svoje predavanje, ki smo ga v palači Galli v zbrani tišini poslušali odgovorni uredniki in nekateri naši sodelavci, zbralo se nas je več kot dvesto, je bilo: Ali sodobna

Evropa lahko preživi brez vere v Boga? Mar ni danes nevarnost, da postane Evropska unija isto, kar je v

današnjem času postala Grčija, ki velja za zibelko evropske kulture, a je danes država obrobne pomena v Evropski uniji, kjer se srečujejo revni in samotni pastirji ovac s turisti z vsega sveta, se je vprašal msgr. Józef Zycinski, ko je pogledal sedanjosti odnik Evrope od krščanskih korenin. Vseeno je bil msgr. Józef Zycinski mnenja, da bomo tudi danes kristjani v Evropi znali oznanjati evangelij tako, kot so ga znali prvi apostoli. Kardinal Ersilio Tonini, nekdanji odgovorni urednik tednika Il Nuovo Giornale, msgr. Gianni Ambrosio, škof iz Piacenze, msgr. Giorgio Zucchelli, predsednik FISC, prof. prava Dino Rinoldi, kolega agencije SIR Paolo Bustaffa in Gianni Borsari g. Pietro Pratolongo, zgodovinar, ki je prikazal izjemno lep lik svetega Columbana (Colombano), irskega misijonarja, ki je v šestem stoletju prišel oznanjati evangelij v Bobbio, kjer tudi počiva, so samo še vnesli nova spoznanja in nova vprašanja o prihodnosti Evrope. Le-ta bo svetla, če bomo kristjani znali biti pričevalci vesele novice!

Jurij Paljč

SLOV.IK.
SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ

Ciklus seminarjev
KRIZA: KAKO NAPREJ?
Evropska perspektiva

01. 04. 2010 · 19.00

Kulturni dom
Ul. Brass, 20 - Gorica

dr. Franc Križanič
Minister za finance Republike Slovenije

www.slovik.org info@slovik.org

Pogovor

Ravnateljica
Jasna Rojc je
spregovorila o
delovanju in
perspektivah
Višje strokovne
šole v Sežani

Poročilo tiskovnega urada SSO o obisku v Rimu

Pomembna srečanja predsednika Draga Štokes

Tiskovni urad Sveta slovenskih organizacij je objavil daljše poročilo, v katerem je govor o delu in nastopih predsednika te krovne organizacije dr. Draga Štokes v Rimu konec preteklega tedna. Predsednik SSO se je udeležil dvodnevne simpozija, ki je potekal 11. in 12. marca na temo "Manjšinski jeziki in šola. Deset let od sprejetja zakona 482/99" v prostorih državnega šolskega zavoda V. Emanuele II. na trgu Monte Grappa v Rimu. Na tem izredno pomembnem simpoziju so z različnimi temami in v različnih komisijah sodelovali Domenico Morelli, Tullio De Mauro, predsednik paritetnega odbora Bojan Brezigar, Domenico Maselli itd. Predsednik SSO je za simpozij pri-

pravil daljši referat o stanju na slovenskih šolah v deželi Furla-

niji Juljski krajini, o konkretizaciji zakona 482/99 in o neizvajanjih norm zaščitnega zakona

za slovensko narodno skupnost v Italiji, to je zakona št. 38/01. Predsednik SSO Drago Štoka je v času dvodnevne bivanja v Rimu imel vrsto sestankov z različnimi političnimi in javnimi predstavniki na državni ravni. Pri tem, poudarja tiskovni komunikator SSO, gre podčrtati srečanje, ki ga je imel predsednik Štoka v palači Montecitorio, sedežu poslanske zbornice, z državnim poslancem Isidorom Gottardom. Na srečanju je bila v ospredju analiza sedanjega položaja slovenske narodne skupnosti v Italiji, s posebnim ozirom na zakon št. 38/2001 in na učinkovit in trajen sistem financiranja državnih sredstev za slovensko narodno skupnost. Sogovornika sta soglašala, da je nujno celotno problematiko okrog tega vprašanja poglobiti in ustrezno ukrepati, in to v korist slovenske narodne skupnosti in celotnega prebivalstva dežele Furlanije Juljske krajine.

Deželni svetnik SSK Igor Gabrovec na uradnem obisku v Tipani

Tipana dvojezična občina z ambicioznimi načrti za razvoj

Priložnosti za gospodarsko preživetje in razvoj goratih območij ter vloga krajevnih javnih uprav pri ohranjanju in razvoju slovenskega jezika in kulture so bili v ospredju na srečanju, ki ga je deželni svetnik SSK Igor Gabrovec imel pred kratkim na županstvu v Tipani. Tu so ga sprejeli župan Elio Berra, odbornik Claudio Grassato in občinski svetnik Donato Sturma. Župan Berra, ki je bil lani ponovno potrjen za tipanskega prvega občana, se je deželnemu svetniku Gabrovcu še posebej zahvalil za pozornost do majhne stvarnosti, ki se redko kdaj znajde v središču pozornosti centrov političnega odločanja. V nadaljevanju je Berra orisal stanje in načrte v občini, ki si na vse kriplje prizadeva, da bi vendarle ponudila mladim in njihovim družinam nove priložnosti za naselitev opuščenih vasi in torej obujanja življenja v goratih naseljih. Z Gabrovcem je zato tekla beseda o načrtovani deželni reformi krajevnih uprav, ki, so-

deč po prvih osnutkih, ponovno penalizira tako majhne občine kot tudi ves gorski svet. Zato je bila podčrtana potreba po ohranitvi nadobčinske ustanove, ki naj bo v načelih vsaj podobna gorski skupnosti, zato da poveže tiste občine, ki zaradi geograf-

vitelji in deželnim svetnikom Gabrovcem se je dotaknilo tudi načrtov za razvoj novih kmetijskih podjetij, ki nosijo dvojni vlogi: poleg gospodarskega elementa je npr. ponovno uvajanje paše odličen način za urejanje razraščene okolice vasi in omeje-

Claudio Grassato, Igor Gabrovec, Elio Berra in Donato Sturma

skih in gospodarskih danosti delijo podobno usodo, probleme in interese. Soočanje med tipanskimi upra-

vanje gozda, ki se je v povojnih desetletjih zelo razširilo. Čezmejni evropski projekti so lahko priložnost za črpanje svežega denarja, tako da tipanska uprava že razmišlja o razvijanju novih pobud na področju turističnih vsebin in skupnih promocijskih paketov v sodelovanju z občinami na slovenski strani državne meje. Čezmejno območje družijo nadvse bogate in zanimive krajske danosti, ki so lahko glavna vaba za tiste, ki se radi zatekajo v neokrnjeno naravo. Deželni svetnik SSK Igor Gabrovec je župana Berro pohvalil za zgleden primer doslednega uvajanja vidne in vsebinske dvojezičnosti ter pohvalil županovo zamisel, da bi tudi v otroški vrtci in osnovno šolo uvedli poučevanje slovenskega jezika oz. krajevnega narečja in kulture. Obenem je Gabrovec obljubil sodelovanje in pomoč, ki se začne že s samim sprotnim in pravočasnim posredovanjem informacij glede vseh zakonodajnih novosti, ki zadevajo gorata območja, turistično-razvojno načrtovanje ter podeželsko politiko.

Ena država, tri regije, tri skupnosti

Zgledno narodno sožitje v Belgiji

Meditem ko se mora naša slovenska manjšina v Italiji krčevito boriti za vsak slovenski javni napis, za rabo maternega jezika v javnopravnih uradih in za zaščito svojega naseljitvenega prostora, obstaja v Evropi dežela oziroma država, kjer so odnosi med različnimi narodnostnimi skupnostmi urejeni strpno in pravično, tako dalje lahko mnogim za zgled. Belgija je nastala leta 1830 v sklopu rojevanja "nacionalnih" držav, geografsko umeščena med germanski in romanski kulturni svet, vendar kot popolnoma francosko govoreča ustanova. Temeljni razlog za njen nastanek prvotno ni bil namreč narodnostno-jezikovne narave, temveč ta, da bi katoliški Flamci pa tudi Valonci nehal biti drugorazredni državljani v protestantski nizozemski monarhiji. V novonastali Belgiji so se Flamci morali bojevati, da so ohranili svoje jezikovne in kulturne pravice. Iz zgodovine nadalje vemo, da je kljub svoji zemljepisni in demografski majhnosti po zaslugi kralja Leopolda II. pridobila obsežno in s surovinami bogato kolonijo Kongo v Srednji Afriki in jo ohranila do njene osamosvojitve leta 1961. Če je Belgija hotela politično in gospodarsko preživeti, je morala tako rekoč na novo oblikovati svojo identiteto v povsem spremenjenih razmerah, stvarno upoštevajoč različne regije in jezikovne oz. kulturne skupnosti. Skratka, organizirala se je na federalni osnovi med Flandrijo ali Flamsko na severu in francosko oz. frankofonsko govorečo Valonijo na jugu. Pozneje je tudi glavno mesto Bruselj skupno z 19 občinami dobilo status samostojne regije z ustrezno oblastno avtonomijo. V Bruslju imajo danes sedež tudi evropske in severnoatlantske institucije, to se pravi Atlantsko zavezništvo Nato in Evropska unija. Bruselj se namreč več kot 50 let ponaša z nazi-

vom evropske politične in upravne prestolnice. Na vzhodu Belgije pa živi 70 tisoč pripadnikov nemško govoreče manjšine, ki uživa široko kulturno avtonomijo. S takšno večjezičnostjo in multikulturno zasnovo predstavlja Belgija svojevrstno povezovalno jedro na stičišču romanskega in germanskega sveta in s prisotnostjo številnih priseljenecv Evrope, Afrike in nekaterih

reča večina mesta ne more upravljati v nasprotju s flamsko manjšino. V bruseljski pokrajinski vladi so francoski in flamski predstavniki zastopani v enakem številu. Enako ravnovesje je uveljavljeno na ravni belgijske zvezne vlade, to po načelu vzajemnih ravnovesij, ki preprečujejo, da bi katera koli pokrajina ali jezikovna skupina osvojila pretirano prevladujočo položaj.

Valonska zvezna država ima skoro polštiri milijone prebivalcev, ki pripadajo francoski jezikovni skupnosti. Valonci so za svojo prestolnico izbrali mesto Namur.

Tretja federalna enota je glavno mesto Bruselj (140 tisoč prebivalcev) s svojo ožjo okolico, ki

azijskih držav. Iz povedanega je razvidno, da Belgija oziroma njeno glavno mesto Bruselj ni bilo po naključju izbrano za sedež glavnih evropskih organizacij, vključno Evropske unije.

Kot že povedano, je danes Belgija razdeljena na tri federalne pokrajine. Na severu je Flandrija ali Flamska s šestimi milijoni prebivalcev flamskega jezika in kulture. Nekateri flamski jezik izenačujejo z nizozemščino, kar ni povsem točno. Kot federalna državna enota je Flamska izbrala za svojo prestolnico Bruselj, ki je obenem glavno mesto Belgije kot federacije. Flamci so namreč s to izbiro hoteli poudariti skupnostne vezi s flamskimi prebivalci v Bruslju, ki so sicer v manjšini, a enakopravno sodelujejo pri upravi tega federalnega območja, kajti francosko govo-

steje skupno milijon prebivalcev.

Prebivalstvo Belgije se 90 odstotno prišteva h katoliški veroizpovedi. Sestava zveznega belgijskega parlamenta je naslednja: poslanska zbornica šteje 150 poslancev, ki so izvoljeni na federalni osnovi. Sestava senata pa je odraz jezikovnih skupnosti: 11 članov pripada flamskemu območju, 29 francoskemu območju, eno senatorsko mesto pa je zajamčeno nemško govorečemu območju.

Skratka, za Belgijo velja, da je spoštovanje različnosti temelj, na katerem sloni identiteta države. Kdaj se bo to načelo dosledno spoštovalo tudi v drugih evropskih državah?

Pa še to: Belgija je ustavna dedna monarhija.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Bomo prepoznali svetost narave?

V tem času je vsekakor prav, da se spomnimo še ene stvari, ki je za naše življenje bistvena in bi morala biti naša vrednota, ki bi jo v dobro nas vseh in sploh vseh ljudi lahko upravičeno imeli za nekaj svetega. V mislih imamo naravo, in če rečemo, da je tudi narava nekaj svetega, potem ni v tem prav nič mističnega, pač pa le tisto, kar je za vse nas nepogrešljivo in zato ni koristno, če nepogrešljive stvari ne spoštujemo. Upravičeno torej smemo govoriti o svetosti narave, saj nam slednja more in hoče nakloniti dolgo vrsto dobrin, brez katerih ne bi mogli živeti. Ne bomo rekli, da se moramo tovrstni svetosti klanjati in ji biti podložni, saj je resnica ravno nasprotna: za nas je preprosto dobro, če naravi ne delamo sile, ker nam brez nje pričenja razpadati prostor, v katerem noč in dan bivamo. Podobno dobro za nas je tudi, da ne delamo sile človeku oziroma sočloveku, ker brez sočloveka ravno tako ne moremo živeti. Dobro je za nas slednjič, in verjetno je vse med seboj povezano, da prisluhnemo svetosti v osebi Boga, ker nam ta želi le dobro in nam predlaga le to, kar nam je v prid in je za nas smiselno. Z eno besedo: koristno je, če vemo, kaj je za nas dobro, in se do vsega, kar je za nas dobro, obnašamo spoštljivo, z naklonjenim občutkom ter hvaležnim spoštovanjem. In če pogledamo, kakšen je naš odnos in sploh odnos človeka do narave, potem gotovo lahko osupnemo, kako razdiralno in samorazdiralno, vzvišeno in gospodovalno se obnašamo. Pozabili smo, ali se nismo nikoli zares zavedali

dejstva, da je bila narava ustvarjena prva in pred nami, predvsem pa, da je nekaj izvornega, brez česar človekovo življenje ne bi bilo možno. Ves čas smo se skozi stoletja trudili, da bi sebe oziroma človeka postavili v središče vsega stvarstva, človeka in le človeka, zaradi česar je narava nekaj manjvrednega ali komaj omembe vrednega. Vse je človek in samo človek je nekaj, vse drugo je v njegovi službi, vse drugo mu mora biti pokorno, še najbolj pa, se razume, mu mora biti povsem na razpolago narava. In še sedaj, ko je dokazano, kako nam prizadeta in poškodovana narava spodmika naše dobro, ker že izgublja zdravje in moči, še sedaj se ne zgodi nič prelomnega, še sedaj globalni napredek, bolj rečeno dobiček in njegovo nenasitno pridobivanje naravo uničujeta in zastrupljata, ne da bi trenila z očesom. Še vedno hlasta človek le po materialnih dobrinah v prepričanju, da ima do izčrpanja narave brezpogojno pravico. Še vedno hoče biti človek na ta način prvi, ker menda ni od nikogar odvisen in mu ni treba priznavati nikakršnih drugih svetosti, čeprav bi z ramo ob rami z njimi živel neskončno bolj srečno in smiselno. Še vedno hoče človek zmagati nad vsemi, nad sočlovekom, nad naravo in Bogom, še vedno bojujejo to bitko, za katero, kot da ne ve, da je zanj samouničevalna. Lahko pa se vendar bliža čas srečnega prepoznavanja, ko bo človek uvidel, da je sicer enkrat, vendar le kot eno med drugimi čudesi celotnega stvarstva?

Janez Povše

Na dnu...

V NAŠI DRUŽINI
IMA MOŽ ZADNJO
BESEDO!

NA KONCU
VEDNO REČE
"DA, ŽENA!"

POGOVOR Jasna Rojc, ravnateljica Višje strokovne šole v Sežani

“Naši programi so oblikovani tako, da v veliki meri upoštevajo potrebe sodobnega gospodarstva”

Državna Višja strokovna šola za oblikovanje materialov in fotografijo Šolskega centra Srečka Kosovega v Sežani je z letom 2008 / 2009 odprla vrata študentom, ki bi se radi preizkusili na posebnem učnem področju. “Šola spada v tercialno izobraževanje. K nam lahko pridejo študenti po opravljeni štiriletni srednji šoli. Če primerjamo našo stvarnost z italijansko, bi jo lahko imeli za višjo tehnično izobrazbo (Formazione tecnica superiore). Študentom ponujamo dva različna programa: prvi je namenjen študiju fotografije, drugi pa oblikovanju kamna in kovin”, nam je povedala Jasna Rojc, ravnateljica Višje strokovne šole, sicer po izobrazbi umetnostna zgodovinarica.

“Glede prve smeri bi poudarila, da učni program ponuja v prvem letniku potrebne bazične veščine, v drugem letniku pa študentje izbirajo med študijsko in kreativno fotografijo (to je oglaševalska, arhitekturna fotografija, vizualne komunikacije) in filmsko kamero (snemanje, montaža, produkcija); tretja možnost pa je reportaža. Poleg teh imajo še posamezne izbirne predmete: glede na njihovo predhodno izobrazbo pa lahko znanje iz nekaterih predmetov tudi priznamo. Oblikovanje materialov pa ponuja dva programska modula: kamen in kovino ter polimere.

Študij je razdeljen na dve leti, v vsakem letu se študentje 24 tednov posvečajo študiju na šoli, deset tednov pa delovni praksi pri obrtnikih in v podjetjih. Kamnarji se tako izpopolnjujejo v podjetjih po vsej Sloveniji, na Kra-

laboratorijskih vaj. Število izbirnih predmetov in modulov, ki jih štola v študijskem letu izvaja, je odvisno od števila in izbire vpisanih študentov. Višja šola izvaja tako izbirne predmete in module, za katere študentje izkažejo največ interesa. Pri vseh predmetih je pogoj za pristop k izpitu najmanj 80% udeležba na seminar-skih oz. laboratorijskih vajah. Interesenti se tudi letos še lahko prijavijo od 1. septembra dalje. Naša šola je del zavoda Šolski center iz Sežane, ki ima dve ločeni enoti: v eno sodi srednja šola, v drugi enoti pa je naša Višja strokovna šola. Nameščeni smo v prostorih Visokošolskega središča Sežana, ki skrbi tudi za opremo, ki jo nabavlja občina: razpolagamo tako s svojimi fotoaparati, s svojo temnico, s svojim fotografskim studiom; posebne učilnice so namenjene oblikovanju materialov in brušenju dragih kamnov (zlatarne in manjši obrtniki še kako rabijo te profile!), imamo tudi učilnico za tehnično in prostoročno risanje. Razpolagamo tudi z manjšim ateljejem, kjer se študenti učijo tudi postopke restavracije. Imamo tudi sobo, ki je namenjena filmu in v kateri so nameščeni računalniki s programi za montažo”.

Zakaj je bilo občutiti potrebo po ustanovitvi višje šole s takim predmetnikom?

V Sloveniji ni bilo nobene šole za fotografijo na tovrstni ravni: če so se hoteli mladi izpopolnjevati v tej panogi, so morali pač v tujino (največ jih je šlo v Prago, Benetke, Milan, London), veliko se jih je nato tam nastanilo. Zaradi vedno večjega pomena, ki ga vizualna umetnost ima v sodobni družbi

načrtu dala trajnostni pečat in vrednost.

Koliko študentov obiskuje vašo šolo?

Letos je skupno vpisanih okrog 150 mladih, ki so razvrščeni med prvim in drugim letnikom. Študentje prihajajo iz vse Slovenije, nekaj jih je tudi iz zamejstva. Tudi profesorski kader je slovenski: sestavljajo ga profesionalci z različnih področij. Nekateri imajo že lastna podjetja, našim študentom zato ponujajo izredno strokovno in praktično izkušnjo.

Ali morajo interesenti odgovarjati določenim starostnim predpisom?

Ne. Med drugim je v Sloveniji zakon, ki omogoča tudi redno zaposlenim možnost študiranja. Imamo pa nekaj rezerviranih vpisnih mest za Slovence, ki nimajo slovenskega državljanstva.

Kakšne zaposlitvene možnosti imajo vaši študentje po dokončanem študiju?

Trenutno je recesijo občutiti tako močno, da zaposlitvenih perspektiv ni mogoče določiti. Vsekakor je kriza zajela predvsem večja podjetja, pri manjših obrt-

tudi samostojnega trženja lastnega poklica.

Odziv podjetij je torej dober.

Zelo dober. Poleg lokalnih gospodarskih dejavnikov nas podpirajo

za čisto novo didaktično ponudbo, ki jo je šolski sistem zamenjal: vladalo je pač zmotno prepričanje, da je poklicna šola v primerjavi z ostalimi manjvredna. Danes pa je poklicno področje dokazalo, da so obrtniško izdelani profili nadvse potrebni in zaželeni, ne nazadnje pa se je obrtniška dejavnost izkazala za dobičkonosno.

Visoka šola nudi torej suvereno didaktično strukturo: kako pa je organizirana nastanitev študentov v Sežani?

Šola se naslanja na zasebnike, ki ponujajo sobe v najem. Veliko študentov pa se zaradi dobrih cestnih povezav dnevno vozi do Sežane.

Omenili ste, da je Višja šola vzpostavila mrežno sodelovanje s krajevnimi podjetji in drugimi delovnimi realnostmi v primorskem prostoru: ali ste tako povežavo vzpostavili tudi na didaktičnem področju z univerzitetnimi strukturami na Primorskem?

Nismo. Univerzitetni študij zasle-

duje pri nas raziskovalno znanstvene cilje, naša šola pa želi ohraniti svoj strokovni in poklicni značaj. Povezani smo zato z drugimi poklicnimi šolami, na primer s strojno šolo v Postojni in tudi z mariborsko lesarsko šolo. Zveze smo speljali tudi čez mejo, saj sodelujemo s šolo mozaika v Spilimbergu in s kamnarsko šolo na Braču. Prizadevamo si, da bi čim bolj krepili stike z institucijami in muzeji ter gospodarskimi dejavnosti, ki se skratka ujemajo z našo didaktično ponudbo.

Spregovorili ste o zmotnem prepričanju, po katerem je poklicna šola v primerjavi z ostalimi manjvredna: ali je zmotno tudi razmišljanje, po katerem je taka šola namenjena zgolj študentom moškega spola?

Je, saj naše prostore obiskujejo skoraj enaki meri fantje in dekleta. Še več: prvo generacijo študentov kamnarskega oblikovanja so sestavljala pretežno dekleta. Odmisliti je namreč treba podobno nekdanjih kamnarjev, ki so opravljali težaka dela: danes uporabljamo računalniško vodene stroje za grobo oblikovanje kamna, ročnega dela so deležne le končne finese.

Ali računate, da se bo število študentov v letih povečalo?

Didaktična ponudba naše šole razpolaga z visoko kakovostno opremo, ki pa ima določen številčni obseg: temu mora posledično odgovarjati tudi število študentov – koristnikov, zato je število razpoložljivih mest omejeno. Masovnega vpisovanja ne bi želeli niti zato, ker bi se ciljni delovni trg preveč nasičil.

Igor Gregori

Foto IG

tudi ostale kraške občine.

Kako je treba tako šolo voditi?

Gre za odgovorno mesto, ker smo zaorali v trdo ledino: gre namreč

stavlili tudi na didaktičnem področju z univerzitetnimi strukturami na Primorskem?

Nismo. Univerzitetni študij zasle-

I FEEL...SLOVEENIJA!

Pogačnikove dileme...

Kar je v zgodbi o zadnji aferi v Sloveniji, ki se je zgodila na relaciji Prijatelj – Jelinčič – Pogačnik, zelo nenavadno, je podrobnost, ki ji javnost ni posvetila nobene pozornosti. Čeprav bi ji bilo treba, ker o političnih razmerah v Sloveniji pove zelo veliko. 23. februarja je Jelinčič Prijatelju poslal sms: “Pokliči Pogačnika in reci, da naj da zemljo občini za gradnjo muzeja, če hoče podporo pri interpelaciji”. Prijatelj je odgovoril: “Ali mu lahko obljubim našo podporo, če to stori”? Jelinčič je v ponovnem odgovoru spet zelo jasn: “Da, vendar mora to napraviti, preden bo razprava v parlamentu. Naj to stori v dveh dneh”. Naslednji dan je Pogačnika o Jelinčičevem stališču obvestil kar Prijatelj: “Vložil sem velike napore v stranki, da ne pristopijo k interpelaciji zoper tebe”. Pogačnik nato zaskrbljeno vpraša: “Kako boste pa glasovali”? Prijatelj ministra pomiri, da ga bodo podprli, če bo le “to zrihtal”. Pogačnik pogovor sklene z besedami: “Hvala za ta izraz dobre volje”.

Zanimivo politično vprašanje, ki se postavlja onkraj legalnega in moralnega, je razlog, zakaj je Pogačnik iskal podporo pri opoziciji. Pogačnik je namreč “barantal” sporno ozemlje (namenjeno naj bi bilo muzeju letalstva, Jelinčičevemu projektu) za podporo poslancev SNS pri skorajšnji interpelaciji, ki sta jo zoper njegovo ministrsko delo v aferi bulmastifi vložili SDS in SLS. Dejstvo pa je, da je bila usoda interpelacije zapisana neuspehu. Nobena od koalicijskih strank je ni namreč (vsaj uradno) podpirala. Opozicijskih glasov pa bi bilo v vsakem primeru premalo, da bi lahko zrušili ministra. Zakaj se je torej Pogačnik pogajal s SNS, če je bilo že vnaprej znano, da bo interpelacijo uspešno preživel?

Pogačnik je bil Pahorjev kader, kljub temu da ni bil član stranke. Afera bulmastifi je izgubljala svoj prvotni naboj. Notranji ministrici Katarini Kresal, “šefici policije”, je v tej zgodbi bilo še najmanj v interesu, da bi se ugotavljalo Pogačnikove nepravilnosti pri vračanju psov Baričeviču, ker bi bila v te nepravilnosti neposredno tudi sama vpletena (Baričevičev odvnetnik je bil njen partner Miro Senica, mnenje za vrnitev psov je med drugimi napisal njen stric Rajko Rotner). Koalicija je tako imela zavezane roke in bi Pogačnika morala ohraniti pri življenju. Še enkrat se zato postavlja vprašanje:

zakaj je Pogačnik s spornimi sredstvi barantal z Jelinčičem podporo pri interpelaciji?

Morda pa je Pogačnik sumil, da njegovo preživetje le ni tako samoumevno. Je morda posumil, da išče LDS druge poti, po katerih bi pri političnem življenju ohranila Kresalova, njega pa žrtvovala? Ravno v trenutku, ko so se nad koalicijo zgrinjali najbolj črni oblaki zaradi sporov med koalicijskima LDS in Zares, so namreč kot rešiteljski “deus ex machina” na dan prišle obtožbe pravosodnega ministra Aleša Zalarja na račun delovanja generalne državne tožilke Barbare Brezigar. In v zahtevku po njenem odstopu sta se “čudežno” spet pojavili prav LDS in Zares. Zadnja obtožba na račun Brezigarjeve je nezakonito ravnanje v aferi Baričevič: Brezigarjeva naj bi mimo pristojne tožilke neposredno komunicirala s specializiranim policistom, ki je preiskoval afero smrti znane ljubljanskega zdravnika. Se je Kresalova morda odločila, da bo s pomočjo strankarskega kolega Zalarja (v afero bulmastifi je bil vpleten tudi ministrov brat,

okrožni sodnik Boštjan Zalar, član sodnega senata, ki je nevarne pse vrnil Baričeviču) reševanje svojega političnega življenja povezala s prevladitvijo krivde v “aferi bulmastifi” na Brezigarjevo? Če bi krivda padla na rame Brezigarjeve, bi namreč LDS-u in Zaresu ne bilo več treba zagovarjati Pogačnika. Se je minister za kmetijstvo morda bal tega, ki je podporo pri interpelaciji iskal pri opozicijski SNS? Odgovor ostaja za zdaj na ravni špekulacij: dejstvo pa je, da je medtem Pogačnik politično mrtev, Kresalova in Zalar pa sta še “čila in zdrava”. P. S. Brezigarjevi očitajo politično opredeljenost. Gre morda za upravičen očitek: Brezigarjeva je bila kandidatka za predsednico republike s podporo SDS leta 2002 in pravosodna ministrica v Bajukovi vladi leta 2000. Funkcije v sodstvu bi namreč bilo res treba ločiti od političnih vlog. Paradokso pa je, da očitke na račun Brezigarjeve postavlja tista stran, ki je v strankarske vrste LDS in v ministrske vrste (leta 2004) vključila nekdanjo generalno državno tožilko Zdenko Cerar in ki ima med kandidati za novega generalnega državnega tožilca (če bo Brezigarjeva odstranjena) Hinka Jenulla, ki je leta 1988 kot ljubljanski sodnik vodil aretacijo četverice JBTZ.

Andrej Černic

su na primer v podjetjih Marmor Sežana, pri Sandiju Čevnji in pri Jerneju Bortolatu. Trenutno se pogovarjamo tudi za delovno prakso v Nabrežini. Študentje, ki se izpopolnjujejo v oblikovanju kovin in polimerov, dopolnjujejo svoj študij pri podjetjih po vsej Sloveniji, na Krasu npr. v podjetjih Imas in Cimos. Kdor pa se pri nas ukvarja s fotografijo, ima na voljo delovno prakso na državni televiziji v Kopru ali pa v Ljubljani, veliko jih je na praksi tudi pri časopisih, v oglaševalskih podjetjih in fotografskih studijih. Skratka, zelo je občutiti potrebo po takem kadru. Naši programi so oblikovani tako, da v veliki meri upoštevajo potrebe sodobnega gospodarstva. Izobraževalni proces namreč temelji na prepletu teoretičnih znanj in obrtnih veščin, zato je študij organiziran v obliki predavanj, seminar-skih in

in v elektronskih medijih, je bilo naravno čutiti potrebo po taki visokošolski ponudbi.

Prav tako ni bilo pravih možnosti izobraževanja na področju obdelave kamna, sodobna industrija pa kaže tudi potrebo po oblikovalcih kovin in polimerov.

Kako to, da je ta zavod nastal ravno v Sežani?

Občina Sežana se je zavedala, da se je na kraškem območju in obmejnem pasu v teh desetletjih ustvarila neka vrzel, neki manko na področju kamnarstva in oblikovanja kamna, kar je navsezadnje sodilo v tradicijo samega Krasa. Ker bi se vzpostavitev ene same učne smeri premalo obnesla, je nastala zamisel, da bi kamnarskem oddelku priključili še kovino in polimere ter smer vizualne umetnosti. Večji delež investicij je tako prispevala občina sama, da bi temu študijskemu

nikih pa je bil negativni trend manj očit. Dodati gre, da že mnogo let ni bilo na Krasu strokovne šole za obdelavo kamna: to področje ima zato perspektivno prihodnost, saj so se krajevni obrtniki z našimi študenti že med delovno prakso začeli dogovarjati o prihodnjih delovnih razmerjih. Del praktičnega učnega programa pa poteka celo pri krajevnih podjetjih, ki dajejo lastne stroje na razpolago študentom za didaktične namene. Tudi na fotografskem področju je zahteva po specializiranem kadru kar velika: ker pa se danes medijske hiše opirajo zlasti na posredne fotografske usluge specializiranih agencij, so v naše programe vključeni tudi predmeti, kot so menedžment, poslovno sporazumevanje, računalništvo, ekonomija, podjetniško trženje, tako da bodo naši diplomanti sposobni

GORICA SD Sončnica: dr. Janez Vodičar o vzgoji in religiji

„Civilizacija, ki želi preživeti, nujno rabi transcendenco“

O tem, da vzgoja potrebuje religijo, danes med strokovnjaki ni nobenega dvoma. To je v sredo, 17. marca, v domu Franc Močnik v Gorici zatrdil dr. Janez Vodičar, salezijanec, teolog in filozof, ki se posveča vzgoji in izobraževanju. Docent za didaktiko etičnega in religijskega pouka na Teološki fakulteti v Ljubljani in profesor filozofije na Gimnaziji Želimir je bil namreč gost predavanja, ki ga je priredila Skupnost družin Sončnica, v imenu katere je navzoče pozdravila Mirjam Bratina Pahor. Predavatelj je takoj pojasnil, da govori o mestu religije, ne pa o veri v vzgoji. Kot strokovnjak, ki zelo dobro pozna zlasti stanje v Sloveniji, Nemčiji, Franciji in ZDA, je povedal, da v današnji družbeni klimi mladi sploh ne razumejo, kaj je vzornik, idol, "ker ga nimajo". Nimajo ne idealov ne izdelanih okusov ne vzorcev. Kot je povedal že Frankl, generacija brez ciljev in idealov nima prihodnosti. Zaradi tega so vedno bolj vodljivi, vedno bolj pod udarom reklame, ki je povečini usmerjena vanje, saj so dobri potrošniki. Tržni sistem namreč potrebuje ljudi, ki preveč ne razmišljajo, a se odzivajo. Poleg tega so otroci pravi "mali bogovi", še zlasti tam, kjer ni številčnejših družin; "edinčki imajo v rokah šest denarnic".

Foto DPD

Hkrati je to generacija, je nadaljeval dr. Vodičar, ki se več ne znajde v življenju, saj je brez orientacije, ne zna odločiti o svoji vlogi, šoli, poklicu. Mladi nimajo več čuta za skupnost, niso sposobni videti druge in so gluhi za domovinske vrednote. Starši otrokom ne smejo biti servis, ampak mama in tata, varno okolje, kjer imajo mladi priložnost se soočiti z življenjem. Ti namreč posnemajo, se učijo in so izjemno ustvarjalni. Na podlagi teh različnih mislecev (Anthony Wallace, Luc Ferry idr.) je predavatelj poudaril, da civilizacija, ki želi preživeti, nujno rabi transcendenco. Ta je nujna v vzgoji, kjer je potrebno odstopiti, videti naprej, imeti nekaj, kar presega potrebe tukaj in zdaj. Vsaka skupnost nujno potrebuje religiozno razsežnost, če hoče ostati vitalna. To je podčrtal že ameriški raziskovalec Richard Sosis, ki je znova odkril, da je prav skupna religiozna osnova tista, ki daje trdnost neki skupnosti in

moči. Zanje sta družina in zvestoba pomembni vrednoti, "a ju ne morejo živeti, ker nimajo te zavesti in trdnosti". Zato jim je treba vlivati pogum in moči, nuditi možnost, okolje in varnost, da si upajo preizkusiti same sebe. Živimo v takem trenutku, ko lahko le poskušamo pomagati mladim priti iz sedanjega družbenega konstruktta in na novo razmišljati. Ne potrebujejo kontrole, ampak človeka, ki bi jim dal podporo in smisel. / DD

ji omogoči, da se ohrani.

Otrokovo naravno danost za mistično in presežno ter njegovo občutljivost za posnemanje lahko povezujeta edino družina in razred. Vrednota je vselej nekaj, kar prihaja iz pristnega človeškega odnosa. Otrok mora biti sad veselja do življenja, začutiti mora, da je edini. Ne rabi znanosti, ampak človeka. "Najboljša vzgoja je čisto preprosta, kmečka". Pomembno je, da ob sebi začuti človeka, ki ima presežnost. Ob vsakem koraku namreč išče tisto, kar je pri odraslem vrednota. Preizkuša ga, koliko so njegove vrednote trdne. Zato je pristen odnos najpomembnejši. Noben oče ali mati ne more imeti rad otroka, če nima vsaj malenkosti vere, "tiste osnovne". Ni treba znanosti, potrebna je nežnost, "vera, da je otrok le nekaj več kot kupček mesa".

Otroci so po naravi religiozni; zato je pomembno, da v svojem razvoju doživljajo pozitiven odmev na to. Sploh pa si mladi danes želijo vrednot in trdnosti, pa nimajo moči. Zanje sta družina in zvestoba pomembni vrednoti, "a ju ne morejo živeti, ker nimajo te zavesti in trdnosti". Zato jim je treba vlivati pogum in moči, nuditi možnost, okolje in varnost, da si upajo preizkusiti same sebe. Živimo v takem trenutku, ko lahko le poskušamo pomagati mladim priti iz sedanjega družbenega konstruktta in na novo razmišljati. Ne potrebujejo kontrole, ampak človeka, ki bi jim dal podporo in smisel. / DD

Cesta pod Vipavskim križem

Praznik v Domu karitas

V nedeljo, 21. marca, smo se v Domu karitas na Cesti pod Vipavskim križem zbrali k praznovanju Materinskega dne in 9. obletnice delovanja doma. V hiši redno delujejo trije programi. Materinski dom je enota Materinskega doma iz Solkana in deluje v

razstavo.

Praznovanje so obogatili otroci s Ceste in otroci, ki obiskujejo učno pomoč. Prisotne je pozdravil ajdovski podžupan mag. Borut Koloini. Namen našega druženja ni bilo samo praznovanje, temveč tudi pogovor, kako naprej. Hiša je potrebna te

okviru Zavoda karitas Samarijan. Program učne pomoči, imenovan Popoldan na Cesti, obiskujejo osnovnošolski otroci, ki se pod strokovnim vodstvom in ob pomoči mladih prostovoljcev učijo in organizirano preživljajo prosti čas. Medgeneracijska skupna Ilo se srečuje v sobotah in iz gline oblikuje čudovite izdelke, ki so jih tokrat postavili na

meljite obnove, vemo, da bo tudi tokrat delovala človeška solidarnost, vendar brez podpore države in lokalne skupnosti ne bo šlo. Občina Ajdovščina že sedaj na podlagi razpisov in predstavljenih programov podpira delovanje, prav ob tej priložnosti pa je pomagala pri ureditvi ogrevanja v prostorih, kjer se izvaja Popoldan na Cesti.

Devetdeset mladih Goričanov na Sv. Gori Priprava na Veliko noč

V soboto, 20. marca, je duhovnjak sv. Ivana v Gori organiziral velikonočno duhovno obnovo za otroke in najstnike. Gre za ustaljeno pobudo, s katero se mladi iz vse Goriške pripravijo na najpomembnejši krščanski praznik in spoznavajo njegov pomen. Duhovna obnova je nastala na pobudo katehistin svetoivanske duhovnije in župnika Marijana Markežiča. Osnovnošolci in srednješolci so se v dveh ločenih skupinah odpravili na Sveto Goro in po poti ob postajah križevega pota razmišljali o Kristusu, trpljenju in njegovi smrti za vse ljudi. Obe skupini sta se na Sv. Gori še posebej pripravili na praznike in na zakrament spovedi s pomočjo bratov frančiškanov.

Srečanja se je skupaj udeležilo približno 90 mladih. Osnovnošolci, pripravniki na prvo sv. obhajilo iz župnije sv. Ivana, Pevme, Štavrta, Števerjana in najmlajši skavti (veja volčičev in volkuljic) ter pripravniki na zakrament sv. birme in skavtska veja izvidnikov in vodnic so pred mašo imeli možnost za spoved. V tem času so pripravili tudi pester program za mašo s prošnjami, zahvalami in prisrčnim petjem. Srečanje se je sklenilo z mašo, ki jo je daroval p. Miha Vovk. Številni mladi, njihove družine in sorodniki so kapelico v svetogorski cerkvi napolnili do zadnjega kotička in tako prisrčno obeležili sklep letošnjega postnega časa in pričakovanje na Veliko noč. / AC

KOPER Pomemben jubilej

Škof Metod Pirih praznuje 25-letnico škofovske službe

Pred 25 leti je bil na praznik Gospodovega oznanjenja, 25. marca 1985, msgr. Metod Pirih imenovan za koprškega škofa pomočnika in na praznik Marije, Matere Cerkve, 27. maja 1985, v koprski stolnici posvečen. Srebrnega jubileja škofovske službe Metoda Piriha se bodo spomnili pri krizmeni maši na veliki četrtek, 1. aprila

2010, ob 9.30 v stolnici v Koprju. Msgr. Metod Pirih se je rodil 9. maja 1936 v Lokovcu nad Čepovanom. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, maturiral pa je na klasični gimnaziji v Pazinu leta 1956. Po študiju na Teološki fakulteti v Ljubljani (1956-63, vmes je služil še vojaški rok) je bil 29. junija 1963 posvečen v duhovnika. Najprej

fa Janeza Jenka. Po tej službi, ki jo je opravljal kar deset let, se je študijsko izpopolnjeval v Rimu ter na inštitutu za duhovno teologijo Teresianum dosegel magisterij. V letih 1976-1984 je bil spirital, duhovni vodja v ljubljanskem bogoslovnem semenišču. Leta 1994 je postal generalni vikar koprške škofije, 25. marca 1985 pa

je služboval v Solkanu, od leta 1964 je bil tajnik škofa

je bil imenovan za škofa pomočnika s pravico nasledstva.

PAVEL IN NJEGOVA EVHARISTIJA (2. del)

Ponovno v Jeruzalemu po zaslišanju pred velikim zborom in sporu med saduceji in farizeji: "Naslednja noč je k njemu stopil Gospod in rekel: 'Srčen bodi! Kakor si o meni pričeval v Jeruzalemu, tako ti je treba pričevati tudi v Rimu'." (Apd 23,11). Prikazanje na ladji pred brodomlomom na Malti: "Prišel je namreč to noč k meni angel Boga, čigar sem in ki mu tudi služim, in rekel: 'Ne boj se, Pavel! Pred cesarja moraš priti. In glej, Bog ti je podaril vse, kar se jih pelje s teboj'. Zato bodite srčni, možje, zakaj Bogu verujem, da bo tako, kakor mi je bilo rečeno. Zadezi moramo na kakšen otok" (Apd 27,23-26). Svoja videnja Pavel razlaga v 2 Kor: "In da bi se zaradi velikih razodetij ne prevzel, mi je bil dan trn v meso, angel satanov, da me bije. Zaradi njega sem trikrat prosil Gospoda, da bi od mene odstopil. Toda rekel mi je: 'Dovolj ti je moja milost, zakaj moč se v slabosti izpopolnjuje'. Z veseljem se bom torej rajši hvalil s svojimi slabostmi, da bi prišla name Kristusova moč. Zato mi ugajajo slabosti, zasramovanje, potrebe, preganjanje in stiske za Kristusa; kadar sem namreč slaboten, takrat sem močan" (2 Kor 12,7-10).

Ganljiva je razlaga, ki jo apostol daje: Vse hudo, ki je prišlo nadenj, je sprejemal in razumel kot potrebno, da bi se zaradi velikih razodetij, ki jih je bil deležen, ne prevzel. Zelo podobno lahko rečemo o svetogorski vidkinji Urški. Tudi nad njo se je po srečanju z Materjo milosti Božje zgrnilo veliko hudega in tudi ona je vse sprejela, da je potrpežljivo resničnost velikega razodetja, ki ga je bila deležna. Kakor piše modri Sirah: "Moj sin, če si se namenil služiti Gospodu, pripravi svojo dušo na preizkušnjo! Vodi svoje srce in bodi pogumen in se ne prenašli ob času nadloge. Drži se ga in ne odpadaj od njega, da boš velik ob svojem koncu. Vse, kar pride nadte, sprejmi in bodi potrpežljiv v težavah svoje bridkosti! Kajti v ognju se preizkuša zlato, bogoljubni ljudje pa v peči bridkosti. Zaupaj vanj in zavzel se bo zate, uravnaj svoje poti in upaj vanj!" (Sir 2,1-6).

PAVEL IN NJEGOVA CERKEV (1. del)

Cerkev: kyriaké oikía – Gospodova hiša. Ecclesia: kaléo – kličem; qahal – skupnost; ekklesiastes (krajši); ekklesiastikus (daljši). V evangelijih je Cerkev omenjena samo dvakrat – obakrat jo omenja Jezus. Vesoljna: "Ti si Peter, Skala, in na to skalo bo sezidal svojo Cerkev" (Mt 16,18). Bratovsko svarilo – krajevna: "Če jih (prič) ne poslušaj, povej Cerkvi. Če pa Cerkve ne poslušaj, naj ti bo kakor pogan in cestinar" (Mt 18,17). Jezusov namen je bil prenoviti Izrael: Izbral je 12 apostolov – po vzorcu 12 očkav. Ti bodo sodili 12. rodove Izraelove (Mt 19,28). Pred vstajenjem brani učencem, da bi šli oznanjat preko meja Izraela (Mt 10,5). Po vstajenju pa jih pošlje po vsem svetu (Mt 28,19). Do nastopa apostola Pavla je v Apd Cerkev

omenjena samo enkrat, v Apd 5,11: "In velik strah je navdajal vso Cerkev in vse, ki so to slišali" (smrt Ananija in Safire). V povezavi z apostolom Pavlom pa je v Apd Cerkev omenjena 21-krat. V Apd je Cerkev prepoznavna najprej po krstu, ki je vidno znamenje. Potem pa je v Apd Cerkev prepoznavna tudi po štirih vogalih: Nauk apostolov, bratska skupnost, lomljenje kruha, molitev (Apd 2,42). Zgodovina rešitve: SZ – Jezus Kristus – Sveti Duh – Cerkev. V Pavlovih pismih je Cerkev omenjena 62-krat. V zgodnjih pismih se omenja vedno krajevna Cerkev: Rim; Kor; Gal. V poznejših pismih pa se omenja tudi vesoljna Cerkev: Ef; Kol; Flp. Krajevna Cerkev "Pavel ... Božji Cerkvi v Korintu, posvečenim v Kristusu Jezusu" (1 Kor 1,2). "Timotej vas bo spomnil na moja pota, kot jih učim povsod v vsaki Cerkvi (1 Kor 4,17). "Za sodnike postavljate take, ki v Cerkvi nimajo ugleda" (1 Kor 6,4). Čreda in njiva in zgradba: "Pazite nase in na svo čredo!" (Apd 20,28-29; 1 Kor 3,9). "Božji sodelavci smo, vi pa ste Božja njiva in Božja zgradba" (1 Kor 3,9; Ef 2,21).

Italija, podpora duhovnikom

Piancastagnaio (Siena), obnova cerkve

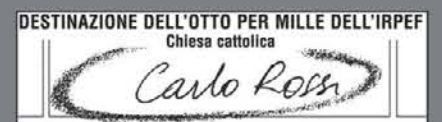
Uganda, bolnišnica Svete Marije

Rim, pomoč za brezdomce

Z OSMIMI TISOČINKAMI KATOLIŠKI CERKVI STE NAREDILI VELIKO ZA MNOGE

S tvojim obrazcem CUD lahko sodeluješ pri izbiri osmih tisočink tudi če ti ni potrebno predložiti davčne napovedi. Zadostuje dvakratni podpis kartice, ki je priložena CUD-u: v razdelku "Chiesa cattolica" ter spodaj, v prostor za "Firma". Nato kartico oddajte na pošti v zaprti beli kuverti, na katero napišete priimek, ime, davčno številko ter besedilo: "Scelta per la destinazione dell'otto e del cinque per mille dell'Irpef". Za dodatne informacije pokličite na brezplačno telefonsko številko 800.348.348.

Sulla tua dichiarazione dei redditi o sul modello CUD

TUDI LETOS LAHKO POLEG OSMIH TISOČINK IZBERETE TUDI NAMEN PETIH TISOČINK. DAVKOPLAČEVALEC SE LAHKO S SVOJIM PODPISOM IZRAZI O NAMENU OSMIH IN PETIH TISOČINK, SAJ SE PODPISA NE IZKLJUČUJETA. OBA PODPISA NE POVZROČATA DAVKOPLAČEVALCU NOBENIH DODATNIH STROŠKOV.

C.E.I. Conferenza Episcopale Italiana

www.8xmille.it

8x
mille
CHIESA CATTOLICA

Kratke

Mladinski dom: odkrivanje klasičnega filma

Mladinski dom v sodelovanju s Študijsko raziskovalnim forumom za kulturo iz Gorice prireja niz treh srečanj z naslovom Odkrivanje klasičnega filma, s katerim namerava približati mladim svet filma in jim ponuditi priložnost in sredstva, da odkrijejo lepote klasičnih del, saj prav v dobi, ko je vizualna ponudba tako razširjena, pogosto zmanjkajo človeku pripomočki, da bi lahko primerno in pravilno doumel filmsko govorico. Prvi cilj foruma, ki je namenjen članom in mladim od 11. do 14. leta, je torej vplesti publiko in jo navdušiti z ogledom filmov, ki so pomembni bodisi zaradi vsebine kakor zaradi slovesa režiserja ali glavnega igralca. Udeleženci si bodo ogledali tri klasike (izbira trakov so med drugim narekemale tudi zahteve publike, kateri so predstave namenjene), to so Charlieja Chaplina Moderni časi, Mož, ki je preveč vedel Alfreda Hitchcocka in Mirni človek Johna Forda z Johnom Wayneom. Nadalje bo pozornost udeležencev usmerjena na pripovedne značilnosti različnih zvrsti (komika, srhljivka, pustolovščina) in na uporabo glavnih tehnik kinematografskega sredstva (črno-bela ali barvana slika, pojem "location", dramatizacija z glasbo, pomen igralstva in ločitev med vlogo glavnih igralcev in neprotagonistov). Filme bodo predvajali 26., 27. in 28. marca, se pravi od petka do nedelje, ob 17. uri v domu Franc Močnik v Gorici, ul. San Giovanni 9. V začetku prvega srečanja bo kratka predstavitev pobude za starše. Delavnica, ki jo bo vodil ljubiteljski filmov Carlo Zivoli iz Trsta, bo potekala v glavnem v italijanščini in bo trajala približno dve uri. Če bo pobuda naletela na odobravanje, bodo prireditelji pri nadaljnjih srečanjih poglobljali tematiko in osredotočili pozornost na iskanje prvin za kritično ocenjevanje filma (sporočilo, spodbude, pasti...). Toplo vabljen!

Končno začetek gledališke sezone SSG v Gorici / Abonma so vpisali le najbolj zvesti gledalci

V sredo, 17. marca, se je vendarle začela tudi v Gorici gledališka sezona Slovenskega stalnega gledališča, ki ponuja na ogled pet predstav. Prva je bila (ne ravno najbolj spodbudno!) na vrsti Uh, ljubezen. Začnimo znova (s tremi), ki jo je s tremi enodejankami Antona Pavloviča Čehova v celoto sestavil italijanski režiser Paolo Magelli in jo tudi zrežiral v kar se da provokativno groteskni obliki. Predstava je zaradi svojevrstne, drzne režiserjeve interpretacije doživela različna kritična mnenja; tudi goriška publika, ki je zasedla približno polovico velike dvorane Kulturnega doma, jo je sprejela z različnimi občutki. Vsekakor je ob koncu, vsaj nastopajočim igralcem, namenila dobrohoten aplavz. Kljub precej kratki abonmajski kampanji je vabilo za vpis abonmajev sprejelo okoli sto dolgoletnih abonentov; mladih seveda, žal, med njimi ni. Kapilarno spodbujanje v šoli je gotovo najboljša reklama tudi za to, da se dijaki odločijo za obisk gledališča! Resnici na ljubo pa je treba povedati, da so se tudi zaradi ne vedno posrečenih, preveč obremenjujočih, s pesimizmom prežetih repertoarnih izbir gledalci zredčili, zdaj pa jih je zelo težko prepričati, naj se spet vrnejo v Talijin hram.

Naslednja abonmajska predstava v Gorici bo v ponedeljek, 19. aprila, ko bo ob 20.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž SSG prikazalo delo Ivana Aleksandroviča Gončarova Oblomov. Protagonist se v njem vprašuje: Čemu vstati iz postelje? Zakaj živeti? / IK

Kulturni dom Gorica / Komigo "Furlanski" humor v kabaretu "Scaravente do tais"

Tretja predstava trijezičnega festivala komičnega gledališča Komigo, ki ga prireja goriški Kulturni dom in kulturna zadruga Maja v sodelovanju z ZSKD in združenjem Terzo Teatro iz Gorice, je bila obarvana v preprost gostilniški humor, ki se rojeva ob vinskih hlapih dobrega kozarca merlota. Kabaretna predstava Toni Merlot: scaravente do tais (nalij dva deci) je imela za protagonista Tonija Merlota, ki mu je že klovnovski rdeč nos dajal podobo vnetega vinskega brata, in njegovega bolj uglajenega sogovornika Gjellinda Titilitija. V nekoliko predolgi, približno dveurni predstavi je Toni Merlot alias Alberto Zeppieri ponudil kar nekaj izvirnih besedil s

hudomušno vsebino na zelo znane zimzelene popevke tujih avtorjev – kronična vinjenost mu je seveda zagotavljala, da so to čisto njegove skladbe! -, soprogantist Gjellindo Titiliti oz. Luigi Mestrone pa je iz svoje beleške prebral celo vrsto vicev in smešnic, predvsem na račun nikdar izpete teme odnosa med moškim in žensko, ki se dobro prilegajo družini ob kozarčku, publiko v dvorani pa tudi malce dolgočasijo in izgubijo iskričnost, če se jih zvrsti preveč. Ta kabaretna predstava bi

gotovo bolje učinkovala v domačnosti kakega vinskega hrama ali razposajeno neobremenjenem okolju kake osmice kot pa na odskih deskah gledališke dvorane, ki vendarle zahteva nekaj več vsebinskosti tudi od sproščujočega kabaretnega spleta glasbe in besede "brez dlake na jeziku"! Sicer so se, predvsem tisti gledalci, ki obvladajo furlanski jezik, kar zabavali. Toni Merlot je nekatere pogumnejše zvalil na oder, da so z njim zapeli tisto znano pesmico, ki govori o kmetiji na gričku, kjer se oglašajo različne domače živali.

V ponedeljek, 29. marca, bo ob 20.30 na vrsti monokomedija Čefurji raus!, povzeta po istoimenskem romanu, ki je prejel nagrado Prešernovega sklada. V njej povsem naravno in učinkovito nastopa Aleksandar Rajković – Sale. / IK

SKPD F. B. Sedej Števerjan / Kulturni večer

Izviren gledališki prikaz balade Povodni mož

Kulturni večer v poklon našemu velikemu pesniku Francetu Prešernu je zmeraj dobrodošel, pa čeprav se pojavi sredi marca, ko sta že malce zbledela blišč in odmev osrednje Prešernove proslave in ko so se v naših društvih že zvrstile prireditve ob Dnevu slovenske kulture. Zato so bile besede opravičila za časovni zamik Mateja Pintarja, predsednika Slovenskega katoliškega prosvetnega društva Frančišek B. Sedej iz Števerjana, odveč; čeprav je zamisel za večer vzklija z zamudo, je bila njena izvirnost tako sveža in posrečena, da si zasluži le veliko pohvale. Kulturni draguljček v Sedejevem domu v Števerjanu, ki je požalhtnil petkov večer, 19. marca, je toliko bolj dragocen, ker so ga soustvarile mlade in rosnio mlade poustvarjalne sile, ki so si seveda zasluzile iskreno in toplo ploskanje zbranih poslušalcev. Ti so bili res prijetno presenečeni nad kakovostjo gledališko-figurativnega prikaza Povodni mož, za katerega scenarij je mlada Jasmin Kovic, ki je že večkrat uspešno razkrila svoja nagnjenja do gledališke umetnosti, našla navdih pri imenitni Prešernovi baladi. Tem stihom je znal naš priljubljeni pesnik iz Vrbe dati tako spevnost, o kateri je Janez Povše, ki mu je bil poverjen nagovor, dejal, da je v njej čutiti ritem valčka. Nasploh je bil Povšetov nagovor zelo lep in primeren uvod v poslušanje Prešernove balade in na ogled odrskega prikaza. Svoje izvajanje

je prilagodil mladi, otroški publiki, ki je ob odraslih lepo zasedla Sedejevo dvorano. Bežno se je zaustavil ob pojmu kulture, ki pomeni tudi biti omikan, obziren do drugega, predvsem pa srčen,

dokler ni zagledala zalega mladeniča, povodnega moža, ki jo je odnesel v svoje kraljestvo. Verzi Prešernove balade Povodni mož, katere prizorišče je Stari trg v Ljubljani in nedeljska veselica na

tak, kakršen je bil sam Prešeren. Pesnik je ustvaril kopico pesmi, je nadaljeval Povše, med temi seveda Zdravljico, ki je postala slovenska himna in opeva mir med narodi; tega smo vsi že kako potrebni! Sestavil pa je tudi radožive in vesele pesmi, kakršna je Povodni mož, ki jo je spisal v 30. letu svojega življenja in po 180 letih ostaja njen blek tak, kakršen je bil ob nastanku. V njej sta protagonista v slovenski literaturi večkrat prisotno praviljčno bitje povodni mož, ki ima svoj kristalni grad pod vodo in vanj z zvijačo zvalja ljudi, ker se pač v podzemnem domovanju dolgočasi, in prevzetna Urška, ki je ošabno odklanjala vse fante,

njem, so se s posnetka prodorno oglasili iz ust Aleksija Pregarca, igralca, pesnika in režiserja – kar nekajkrat je režiral tudi Števerjansko dramsko družino –, medtem pa se je, zgledujoč se po gledališču figur oziroma senčnem gledališču, na zatemnjenem odru – z oranžno in modro barvo je bilo osvetljeno le domišljeno scensko ozadje –, seveda brez besed le z mimiko, kretnjami, gibom in plesnimi koraki učinkovito odvijala v pesmi opisana vsebina. Zelo povedno in živo so se zvrstili živahni prizori s trga, z veselice in najprej umirjenega, potem pa viharnega plesa povodnega moža in Urške, ki sta ob scensko, glasbeno

in zvočno posrečeno prikazanem prihodu oblakov, grmenju, vršenju vetra, ki se je poigraval z drevesnimi listi, zaplesala med valove Ljubljance (tudi valovanje in čolnar v čolnu z veslom sta bila učinkovita!) in nihče ju ni videl več. Živahno in sproščeno vzdušje, nato stopnjevano napetost in strašljivo ozračje so ob lučnih, glasbenih in zvočnih efekti – glasbena in zvočna oprema je delo Jana Leopolija – ustvarili v popolnem sozvočju mladi in starejši člani Števerjanske dramske družine ter dva osnovnošolca, Miha Kovic in Valentina Terpin (nastopajočih je bilo trinajst), ki so ob domiselni režijski zamisli Jasmin Kovic ponudili lep, približno desetminutni odski užitek. Tega so bili deležni tudi gledalci, ki so se udeležili dveh jutranjih ponovitev v nedeljo, 21. t. m. Izmed nastopajočih naj omenimo vsaj Nikolaja Pintarja in Stefania Beretta, ki sta posebila protagonista. Kostume je izbrala Snežica Černic, sugestivno sceno je izdelal Franko Kovic, za koreografijo je poskrbela Monika Zajšek, tehnično ekipo so sestavljali Niko Di Battista, Janez Terpin in Mihael Corsi.

Kot je napovedal predsednik Matej Pintar, bodo na temo te Prešernove balade otroci sodelovali na risarskem natečaju. Tri najlepše risbe bodo objavili v Števerjanskem vestniku, prvuvrščena pa bo prejela tudi nagrado. Morda bodo na natečaju sodelovali tudi otroci, člani otroškega zbora F. B. Sedej, ki so pod taktirko Martine Hlede in ob klavirski spremljavi Martine Valentinčič kot lahko krili ptički s petimi hudomušnimi pesmicami iz slovenske ljudske in umetne zakladnice pristrčno naznanili skorajšnji prihod pomladi in ogreli srca poslušalcev.

Iva Koršič

SLOVENSKA SKUPNOST Pokrajinsko tajništvo in sovedenjska sekcija

Kras, Malnišče in šolski objekti

V torek se je pokrajinsko tajništvo SSK srečalo s sovedenjsko strankino sekcijo, da bi pobliže spoznalo stanje in aktualne problematike, ki so prisotne na teritoriju sovedenjske občine. Uvodoma je pokrajinski tajnik SSK za Goriško Julijan Čavdek pojasnil namen srečanja, ki meri v to, da pride do bližnjega soočenja z raznimi področji, kjer živijo Slovenci. Podobna srečanja se bodo še nadaljevala, saj je to prvovrstna priprava na pokrajinske volitve, ki bodo v spomladu 2011. Prav na to volilno preizkušnjo pa mora SSK priti z primerno pripravljenim programom, ki bo slonel na resničnih potrebah prebivalstva in teritorija v Goriški pokrajini. Taka srečanja pa želijo

obenem biti tudi način, da se dokaže bližina stranke, ki želi rasti v odprtosti na podlagi načela zbirne stranke vseh Slovencev. Analiza stanja v sovedenjski občini, ki sta jo podala sekcijski tajnik Kristjan Tommasi in načelnik svetniške skupine Peter Černic, je pokazala, da je politično stanje od poletnih volitev 2009 ostalo v bistvu nespremenjeno. Pri tem pa gre upoštevati dejstvo, da sta v opozicijskih vrstah dve skupini, SSK in Skupaj za Sovodnje, med katerima poteka dobro in usklajeno delovanje. Obenem pa je v prenovljeni občinski upravi možna boljše izmenjava mnenj in predlogov. Slovenska skupnost bo še naprej delovala v duhu povezovanja in sodelovanja med različnimi poli-

tičnimi silami, saj glede na to, da vsi pripadamo eni in isti narodni skupnosti, bo večja učinkovitost v korist vsem občanom ter teritoriju, če bodo vse tri komponente primerno vključene v sooblikovanje občinskih upravnih programov. Kot potrditev omenjenega principa, je bil poseg pokrajinske odbornice in podtajnice SSK Mare Černic, ki je prisotnim predstavila tri pomembne točke, pri katerih sodejeta upravi goriške pokrajine in sovedenjske občine. Gre za projekt ovrednotenja Krasa, za dograditev protokola pri postopku za sanacijo odlagališča na Malnišču ter za poseg na šolski stavbi na Vrhu, ki naj bi preprečil negativne vplive radona. Peter Černic je še predstavil inter-

pelacijo, ki sta jo svetniški skupini SSK in Skupaj za Sovodnje predstavili županji Alenki Florenin in se tiče namere goriške občine, da v bližini upepeljevalnika zgradi velik ekološki otok za ločeno zbiranje odpadkov. Pri interpelaciji gre izpostaviti zahtevo, da se mora sovedenjska občinska uprava odločno zavzeti za sanacijo upepeljevalnika. Naprava je že od leta 2004 zaprta in skoraj zapuščena, kar se bo gotovo kmalu poznalo pri dotrajnjari struktur. V zaključku so se člani pokrajinskega tajništva in sovedenjske sekcije SSK strinjali, da gre podpreti prizadevanja županje Alenke Florenin pri zahtevah, da dežela FJK poskrbi za čim manjše težave, ki bodo nastale ob širitvi avtocestnega odseka, kot je bilo tudi obljubljeno. V tem smislu bodo obvestili deželnega svetnika SSK Igorja Gabrovca, da pri tem poseže pri deželnem odborniku Riccardiju.

V organizaciji društev iz Laškega Predstavitev dela mladih etnologov

Pred kratkim so študentje oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani obiskali Tržič. Na sedežu pokrajinskega odbora VZP/ANPI v Tržiču so v organizaciji SKRD Jadro in SKRŠD Tržič - v imenu le-teh sta pozdravila predsednika Lucia Germani in Karlo Mučič - ter Združenja staršev slovenske šole v Romljanu v petek, 19. t. m., predstavili raziskavo o multikulturalnosti in multietničnosti družbe v Tržiču pred

drugo svetovno vojno in takoj po njej. Te tematike so v današnji družbi še posebej aktualne in vedno bolj pomembne za dobro sožitje in sobivanje ljudi, ki delijo skupen prostor; prav taka je tržiška realnost. Študentje so v dveh letih opravili veliko raziskovalno delo po knjižnicah, pa tudi neposredno na terenu. Obiskali so starejše gospe, nekdanje delavke v tržiški ladje-

delnici. Študijsko skupino je vodila Urša Valič, ki ima družinske korenine v Opatjem selu in je prva navezala stike s Slovenci iz Laškega. Raziskovalka Valičeva deluje na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani in je uresničila pobudo, katere nosilec

je etnolog, prof. dr. Janez Bogataj z iste univerze. Za študente je bilo raziskovanje v Laškem zelo zanimivo, saj je odprlo veliko zapletenih vprašanj, ki pritegujejo pozornost etnologov in kulturnih antropologov. Študentje so raziskovali npr. delo v ladjedelnici in življenje delavcev iz ladjedelnice, vsakdanje življenje v naselju Panzano, multikulturno okolje v Tržiču in ladjedelnici, odnose med mestom in podeželjem, med Slovenci in Italijani v Laškem, med Slovenci v Laškem in na Krasu, v Sloveniji in na splošno odnose ob meji. Nekaj izmed teh študijskih ugotovitev so podrobneje prikazali na petkovem večeru v Tržiču.

KC LOJZE BRATUŽ Predstavitev antologije Rod lepe Vide

Zbirka, ki združuje sodobne slovenske pesnike v Italiji

Refleksivne, rodoljubne, ljubezenske, preroške, trpke, razigrane in hudo-mušne so bile poezije, ki jih je občinstvo v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v četrtek, 18. marca, imelo možnost slišati neposredno iz ust nekaterih zamejskih pesnikov, zbranih v antologiji *Rod lepe Vide*.

Po pozdravu predsednice Centra Bratuž Franke Žgavec je Igor Teršar, direktor Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, ki je lani izdal publikacijo skupno s Študentsko založbo, uvodoma povedal, da je zamisel zanjo dal David Bandelj, ki jo je predal uredniku Študentske založbe Mitju Čandru. Ker je javni sklad tesno povezan s kulturnim delovanjem v zamejstvu, je dodal Teršar, se jim je zdelo zelo primerno pristopiti k projektu. Pesniki in pisatelji so prepogosto osamljeni, s težavo pridejo do zbirke, zato je pobuda hvalevredna, saj povezuje generacije slovenskih sodobnih pesnikov iz Italije od l. 1945 do današnjih dni. Goriški pesnik mlajše generacije David Bandelj, ki je cvetober uredil in mu napisal spremno besedo, se je najprej zahvalil slovenskima založbama za posluh in

podporo. Gre za zbirko avtorjev, je rekel, ki so ostali na geografskem obrobju slovenske književnosti, njihov ustvarjalni opus pa je posebno dragocen. Do ideje je

Spodnje Idrije, ki živi na Tržaškem, Renato Quaglia iz Režije, Aleksij Pregarc iz Ricmanj in Marij Čuk iz Trsta. Bandelj je prebral še poezijo Goričana Tomeka

Igor Teršar in David Bandelj (foto DPD)

prišlo po naključju, med študijem, ko se mu je nabralo veliko tekstov. Tako se je lotil raziskovanja, zbiranja in obiranja, iskal je najbolj značilne pesmi in tiste, ki najbolje pripovedujejo o zgodovini slovenskega pesništva v Italiji. Bandelj je nato dal besedo pravi protagonistom kulturnega večera, nekaterim navzočim pesnikom, ki so se javili, da bi v živo prebrali nekaj svojih del. To so storili Andrej Kralj iz Trsta (z izvirnimi zvočnimi efekti), Marina Cernetig iz Srednjega, Majda Artač Sturman iz Trsta, Vesna Primožič iz Goriške, Liliana Visintin iz Tržiča, Zlatka Obed po rodu iz

Vetriha, sodelavec beneškega pesnika in glasbenika Antona Birtiča pa verze prijatelja, ki je umrl lani. Med enim in drugim intermezom je urednik antologije povedal, da se pesnice in pesniki v njej ne pojavljajo po kronološkem zaporedju, ampak po letnici izida svojih prvenec, torej prvega vstopa v literarno stvarnost. Zbral je 42 ustvarjalcev, ki imajo vsaj

eno objavljeno zbirko. Veliko je še takih, ki do prve zbirke niso prišli. "En kriterij sem pač moral izbrati". Žal nimamo literarne revije, je pristavil, kjer bi pesniki lahko objavljali in se formirali. Čeprav je slovensko pesništvo v svoji tradiciji pretežno "mačistično", je z veseljem ugotovil, da je med slovenskimi pesniki prešel skoraj polovico avtoric; tudi kakovost del se ne razlikuje med kolegicami in kolegi. Glede na njihovo poetiko je avtorje v spremni besedi razdelil v štiri tipologije, "možno pa bi bilo najti tudi druge vzporednice". Vsekakor gre za "pisan sistem, ki potrebuje naknadno raziskovanje", predvsem pa je upati, da njihova dela postanejo bolj popularna. Niti ni slučaj, da je antologija, ki poleg izbora najbolj značilnih pesmi prinaša tudi krajšo biografijo in bibliografijo vsakega, izšla v matični domovini, saj "je prav, da si sami naredimo malo reklame in da nas Slovenija spozna malo bolje". O naslovu knjige je Bandelj povedal, da gre za verz, ki je nastal na pesniškem svodu Brune Marije Perrot. Lepa Vida se namreč kot simbol večkrat javlja v liriki posameznih zamejskih pesnikov, ki so ji brat, zamorec, mati. Marsikatera je prežeta s hrepenenjem po novem, po iskanju identitete. Večer je urednik sklenil z iskreno zahvalo "sopotnikom"; v čast mu je bilo tudi to, da je na res prijetnem in pestrem goriškem kulturnem večeru nekatere prvič srečal. / DD

Renato Quaglia

Goriški upokojenci ob dnevu žena S tremi avtobusi na Brdo pri Kranju

Za počastitev dneva žena je Društvo goriških upokojencev organiziralo 7. marca izlet na grad Brdo pri Kranju, ki je izredno zanimiva točka s posebnim naravnim in kulturnozgodovinskim bogastvom. Kraj sestavlja čudovit grajski park z jezeri, gozdiki in edinstvenim rastlinstvom ter zivalstvom. Vodnice so cel predpoldan spremljale tri skupine izletnikov (138 oseb) po parku in razkazale tudi stavbe, med katerimi je danes najznamenitejši Kongresni center, zgrajen za kongrese in razna evropska ali svetovna srečanja državnikov. V centru, ki ga sestavlja veliko dvoran in sob z najmodernejšo tehnično opremo, je potekala leta 2008 večina dejavnosti med polletnim predsedovanjem Slove-

nije Evropski zvezi. Druga najpomembnejša zgradba je dvorec, ki ga je dal zgraditi goriški glavar Jurij Egkh iz plemiške rodbine, ki je bila pomembna za Goriško, posebno v dobi Primoža Trubarja, s katerim je imela dobre odnose. Pred nekaj tedni so na hišo Egkhov v Gorici postavili ploščo v čast Trubarju. Veličastni dvorec je pomemben zaradi bogato opremljenih dvoran in sob ter zbirke slik, kipov, darov itd. Žal, da si izletniki niso mogli ogledati notranjosti, ker je dvorec

za javnost zaprt in namenjen le visokim gostom. Po ogledu Brda so se upokojenci odpeljali na Brezje in z zadovoljstvom stopili v priljubljeno romarsko cerkev Marije Pomagaj. Pozneje jih je vodila pot v Begunje

za kosilo in skupno srečanje v dvorani Avenik. Tam jih je obiskal in pozdravil podžupan občine Radovljica. Sledil je bogat srečelov. Vse ženske so se prej prejele šopek mimoze z rdečim nageljnom. (EPD)

SKRD JADRO, KD JEZERO in KULTURNI DOM GORICA

vabijo na koncert

ameriškega kitarista

CHRISA PROCTORJAčetrtek, 25. marca 2010, ob 20.30
Modra's galerija - KD Jezero v Doberdobi

vstop prost

FONDAZIONE
Centro di Servizio d'Intesa
Gente di Bracciano di Gorizia

Občinska knjižnica Sovodnje ob Soči
in Goriška Mohorjeva družba
vabita na srečanje z agronomom
Danijelom Čotarjem
ki bo predstavil svojo knjigo
Domače sirarstvo za zabavo in zares
Ponedeljek, 29. marca 2010
ob 20. uri
Občinska knjižnica
Sovodnje ob Soči

**V DRAG SPOMIN
ALFREDO IERMANU****6. OBLETNICA****28.3.2004 – 28.3.2010**

Oljna nedelja je. Minilo je že šesto leto žalosti, odkar je prenehalo bitt tvoje plemenito srce. Tolažimo se v molitvi in ob obiskih tvojega večnega počivališča. Tiho k njemu pristopimo in večni mir mu zaželimo, v večnem miru naj telo počiva, duša pa naj nebeški raj uživa.

Vedno tvoji zvesti ljubljeni
žena Lojzka in hčerka Marina,
pa njegovi predragi sorodniki in prijatelji,
katere je imel tako rad.

Ločnik, 28.3.2010

Obvestila

SKRD Jadro in SKSRD Tržič vabita na odprte razstave Svet igrač v občinski sejni dvorani v Turjaku, v petek, 26. marca 2010, ob 18.00. Razstava bo odprta do 25. aprila vsak dan od 16.00 do 19.00. Za obisk skupine izven urnika je možno telefonirati na št. 3474612447.

Mladinski dom v sodelovanju s Študijsko raziskovalnim forumom za kulturo prireja za mladino od 11. do 14. leta niz treh srečanj pod naslovom Odkrivanje klasičnega filma (Charlie Chaplin, Alfred Hitchcock, John Ford, John Wayne). Delavnico bo vodil ljubitelj filmov Carlo Zivoli iz Trsta. Dom Franc Močnik - Gorica, ulica San Giovanni 9, petek-sobota-nedelja, 26. - 27. - 28. marca 2010. Začetek ob 17. uri. Lepo vabljeni!

Slovenska skupnost sklicuje v ponedeljek, 29. marca 2010, ob 18.00, redni mesečni sestanek izvoljenih upraviteljev SSK v občini Gorica. Sestanek bo potekal na sedežu stranke v Gorici, drevored xx. septembra 118. Vabljeni občinski in rajonski svetniki ter predsedniki rajonskih svetov.

Mladinski dom prireja za mladino od 12. do 16. leta delavnico s psihoterapevtom Bogdanom Žoržem Zdrava raba mobilnega telefona, računalnika in drugih sodobnih naprav. Odvijala se bo v torek, 30. marca, ob 16.30 do 18. na sedežu v Gorici, ul. Don Bosco 60. Prijave na tel. 0481 546549 ali 328 3155040. Lepo vabljeni!

PD Štandrež prireja petdnevni avtobusni društveni izlet v Provanco od 21. do 25. aprila 2010. Za informacije in vpisovanje tel. 0481 20678 (Božo) in 347 9748704 (Vanja).

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja avtobusni izlet v Beograd od 30. maja do 3. junija. Društva upokojencev na korzu Verdi 51 int. v četrtek, 8. aprila, od 10. do 12. ure ali na tel. št. 3496708562 ali 0481 390688 (Saverij R.) do razpoložljivih mest na enem samem avtobusu. Na račun 200 evrov.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja v sodelovanju s KRUT-om sklop ustvarjalnih srečanj za dobro počutje. Po sledovih notranjih barv, ki so namenjena članom in prijateljem. Predstavitveno srečanje je bilo v torek, 23. marca, v sejni sobi KBcentra na korzu Verdi 51/int. Naslednja srečanja bodo vedno ob torkih, in sicer 13., 20. in 27. aprila ter 4. in 11. maja od 16.00 do 17.30. Vse dodatne informacije in prijave na tržaškem sedežu v ul. Cicerone 8/b, od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro, tel. 040 360072.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja potovanje z

letalom na Sicilijo od 11. do 18. oktobra 2010 za ogled najpomembnejših krajev. Vpisovanje bo samo na sedežu Društva upokojencev na korzu Verdi 51 int. v četrtek, 8. aprila, od 10. do 12. ure ali na tel. št. 3496708562 ali 0481 390688 (Saverij R.) do razpoložljivih mest na enem samem avtobusu. Na račun 200 evrov.

Gradbeno parcelo za kombinirano industrijsko in stanovanjsko gradnjo na področju Vipavske doline (izvoz Selo) prodam. 6000 kv. metrov po 50 evrov meter. Tel. št. 00386 41625393.

Vabimo vas na osemdnevno potovanje z Novim glasom v Romunijo od 18. do 25. maja 2010 z ogledom Moldavije, Bukovine z znamenitimi samostani in Transilvanije. Vpisovanje na upravi v Gorici in uredništvu v Trstu vse do razpoložljivih mest. Akontacija pri vpisu 200 evrov.

Darovi

Ob nabirki za katoliški tisk za Novi glas: župnija Zgonik 110; župnija Sempolaj 105 evrov.

Ob 6. obletnici smrti Alfreda Jermata darujeta žena Lojzka in hči Marina za Novi glas 35 in za Sveto Goro 30 evrov.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje
(od 26.3.2010 do 1.4.2010)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91.03.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 18.30 do 19.30, na soboto ob 15. uri. Spored:

Petek, 26. marca (v studiu Andrej Baucon): Domače viže in popevke - Zborovski kotiček - Iz krščanskega sveta - Zanimivosti v naši okolici - Humor in obvestila.

Sobota, 27. marca (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v beneškem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 29. marca (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - 'Za znoret' in vroči šport - Zanimivosti in obvestila.

Torek, 30. marca (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki in našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 31. marca (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Kriz je znamenje naše vere - Izbor melodij.

Četrtek, 1. aprila (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

v sodelovanju z ARSATIELIERJEM

Koncertna sezona 2009-2010

SOLO & ORKESTER

izvaja orkester **Arsatelier**
dirigent: **Marco Feruglio**

solisti:
Erik Žerjal, pozavna
Črtomir Šiškovič, violina
Vasja Legiša, violončelo
Sijavuš Gadžijev, klavir

Na sporedu: M. Ravel, L.E. Larsson in L. van Beethoven

Kulturni center Lojze Bratuž
Nedelja, 28. marca 2010, ob 18. uri

Predsednico Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel Maro Černic smo tokrat vprašali o novicah in zadnjih ukrepih proti hudemu finančnemu stanju, v katerem se je znašla goriška glasbena šola.

Kakšno je torej stanje v tem trenutku?

Rada bi poudarila, da je Center Komel danes najbolj uspešna glasbena ustanova v goriški pokrajini. Imamo veliko številno gojencev, v prejšnjem šolskem letu jih je bilo skoraj 400, poleg tega pa deset redno zaposlenih in okrog 30 honorarnih profesorjev. To so pomembne številke. Tudi v sklopu naše manjšinske skupnosti smo precej "težka" organizacija: imeti 400 gojencev pomeni vključiti v svoje delovanje 800 staršev in 1600 dedkov, če hočemo le nekaj števil. Gre torej za posebno težo v prostoru. Center Komel se je v zadnjih desetletjih močno razvil, kar je v prvi vrsti zasluga ravnatelja prof. Silvana Kerševana, ki vodi - bi rekla - vzgojno politiko. Šola je izbrala pot vzgojnega značaja: ni naša ambicija izsolati vrhunske glasbenike; filozofija prof. Kerševana je, da ponudimo vsem osnovno glasbeno vzgojo. Zato imamo lepo število otrok od 3. do 10. leta. To cenijo tudi starši. Težko je reči, če bo otrok postal ali ne vrhunski glasbenik. Po glasbi pa mnogi čutijo potrebo. Šola skuša razviti s primernimi mentorji tudi kakšen odličen oddelek; imela je npr. priložnost to storiti na klavirskem področju s prof. Gadžijevom. Za violino sodeluje z nami prof. Križnič, ki je s pedagoškega vidika v Sloveniji prava avtoriteta; z njim diplomira še največ violinistov, ki postanejo izredni glasbeniki.

Kdo so gojenci Šole?

Šola je ustanova slovenske manjšine, obiskujejo pa jo tudi italijanski otroci in pa slovenski iz Slovenije. Gre torej tudi za kraj srečanja in soočanja. Iz Slovenije prihajajo tudi zato, ker v matici po 14. letu ni možnosti šolanja, do omenjene starosti pa novogoriška šola sprejema samo na osnovi selekcije, ker ima omejeno število. Šolo torej obiskujejo zamejci, Slovenci in Italijani, iz nje potem izhajajo vsi tisti, ki delajo na glasbenem področju na Goriškem in izven pokrajine: zborovodje, pevci v zborih, glasbeniki itd.

Kaj se zdaj dogaja?

Finančni obstoj Šole je pod velikim vprašajem. Če bi šola s takimi številkami hotela po-

Pogovor / Mara Černic, predsednica SCGV Emil Komel "Sistem javnega financiranja manjšine je zastarel"

slovati z mirnim srcem, da bi lahko izpeljala svoje redno, vzgojno-izobraževalno dejavnost, bi rabila od 500 do 600.000 evrov letno. Tega mi danes nimamo. To, da se napoveduje krčenje sredstev z italijanske in tudi slovenske strani, nas postavlja v velike težave. Cilj upravnega odbora je, da ohranimo čim bolj neokrnjeno pozicijo: imeti 400 gojencev pomeni vključiti v svoje delovanje 800 staršev in 1600 dedkov, če hočemo le nekaj števil. Gre torej za posebno težo v prostoru. Center Komel se je v zadnjih desetletjih močno razvil, kar je v prvi vrsti zasluga ravnatelja prof. Silvana Kerševana, ki vodi - bi rekla - vzgojno politiko. Šola je izbrala pot vzgojnega značaja: ni naša ambicija izsolati vrhunske glasbenike; filozofija prof. Kerševana je, da ponudimo vsem osnovno glasbeno vzgojo. Zato imamo lepo število otrok od 3. do 10. leta. To cenijo tudi starši. Težko je reči, če bo otrok postal ali ne vrhunski glasbenik. Po glasbi pa mnogi čutijo potrebo. Šola skuša razviti s primernimi mentorji tudi kakšen odličen oddelek; imela je npr. priložnost to storiti na klavirskem področju s prof. Gadžijevom. Za violino sodeluje z nami prof. Križnič, ki je s pedagoškega vidika v Sloveniji prava avtoriteta; z njim diplomira še največ violinistov, ki postanejo izredni glasbeniki.

Sprašujem pa se, kako bo šola v takih razmerah lahko preživela v času. Kot druge organizacije naše manjšine, tudi mi nismo organizacija javnega značaja, imamo pa javno poslanstvo. Po italijanskem pravu smo zasebniki, ker smo društvo, in to tako, ki ne more opravljati komercialne dejavnosti. Naše delovanje je izobraževanje, kot tako pa samo po sebi ne ustvarja dobička, ampak izgubo; nimamo dvorane, ki bi jo lahko nudili drugim ipd. Glavni problem je torej, kako preživeti v času, ne da bi izgubili svoje kadre in okrnili ponudbo. O milijonu za manjšino, ki ga je zagotovila vlada, še nismo dobili nobenega uradnega dopisa; zato zame velja, da dobimo od države uprave 160 tisoč evrov. Nekaj dobimo od mesečnih in članarin, približno za 30% celotnega budžeta. Zato se postavlja problem strukturne rešitve.

Sistem javnega financiranja, ki je veljal do danes v sklopu manjšine, je po mojem v tem trenutku zastarel, ker ne odgovorja več potrebam in pogojem, ki so se ustvarili v družbi, v kateri delujemo. V mislih imam Center Komel, sploh pa stvarnost naše manjšinske skupnosti. Javne uprave danes krčijo sredstva. Po zgledu EU delijo sredstva po političnem ključu. Države želijo vedeti,

kako ustanove uporabljajo denar, kakšne cilje dosegajo in ali ti odgovarjajo njihovi politiki na ravni kulture. Način delitve sredstev, kakršnega poznamo mi, je zato res zastarel. Ni več niti logike, češ da so danes na vladi moji prijatelji in bom zato favorizirana jaz, jutri pa se

zdržale.

Postavlja se vprašanje, ali smo tega sposobni...

Res. A z novim stanjem se moramo spoprijeti, moramo se tudi učiti. Verjetno bi potrebovali tudi malo ponižnosti; poskusimo delati skupaj, iščimo rešitve v kolegialnosti!

Izključevati ljudi iz odločitev je danes nevarno. Kot predsednica članice SSO-ja bi včasih rada, da bi se vodstvo krovnice organizacije več posvetovalo s članicami. Ker delamo vsak dan z ljudmi, imamo kaj povedati, poznamo utrip baze, imamo stik z ljudmi. Tako Molinaro kot slovenski minister Žekš igrata svojo igro, ko nas opozarjata, naj sami določimo način porazdelitve. Obema državam lahko očitamo to, da govorita o dotaciji, ki je v glavnem vedno ista oz. manjša, zaradi česar so "rezine torte" večje ali manjše na škodo sosed. Cilja morata biti dva: naša "torta" naj se

veča; ta cilj bi si morali zadati vsi, od predsednikov krovnice organizacij do predsednikov naših ustanov. Drugič si moramo prizadevati, da bi ta budget upravljali na čimbolj racionalen, obrestovalen in uspešen način. Denar se mora obrestovati, mora krožiti, spodbujati delovanje, predvsem pa nagradjati delo, in to od športa do kulture. Sprašujemo se tudi, ali je še pravična t. i. teritorialna delitev sredstev. Verjetno je čas, da presežemo ta kriterij in začnemo deliti na drugih osnovah; postaviti bi morali kazalnike, kakršni bi npr. lahko bili število članov, odmev in razpoznavnost v

prostoru, proračun ali podobni ali drugi. In nagradjati bi morali delo. Določeni organizaciji bi zato npr. rekli, da ima pravico dobiti 70% svojega proračuna, ker obstaja; še 30% pa, ker dela, pač na osnovi rangirane lestvice. To bi lahko bila ena pot, ki pa bi jo bilo treba skupaj dodelati. Tako Slovenija kot Italija stopata na to pot. "Politična" porazdelitev je premalo.

Nedavno ste bili na obisku pri ministru Žekšu v Ljubljani...

Do njega smo šli sami, ker smo konec koncev samostojna organizacija in ker menimo, da SSO verjetno ne pozna dovolj dobro naše stvarnosti. O naši pobudi je bil sicer obveščen, a dejstvo je, da nihče drug kot jaz in prof. Kerševan ni mogel predstaviti ministru tako dobro našega delovanja. Učitelji sami so spodbudili to srečanje, dva zastopnika sta prišla z nama; sestavili so dopis, ki so ga vsi podpisali. Minister nam je v nekaj dneh odgovoril in nas sprejel. Prikazala sem mu naše finančne težave; povedal nam je, da glede financiranja Urad potrjuje predloge krovnih organizacij. Jaz sem se zato nekaj dni kasneje šla pogovoriti s predsednikom SSO-ja, da bi videla, kaj se lahko stori.

Kot vzgojna institucija smo ministra tudi vprašali, ali bi posredoval v naš prid na ministrstvu za šolstvo, saj imamo približno 100 gojencev iz Slovenije in opravljamo delo, ki bi ga morala opravljati slovenska država v Novi Gorici. Povabili smo ga tudi na koncert Solo&Orkester in v veliko čast nam je, da bo 28. marca naš gost.

Na njegovo pobudo smo razpravljali tudi o t. i. dvojnikih, o Centru Komel in Glasbeni matici. Kdorkoli ima dovolj moči, da ustvari neko organizirano dejavnost, po mojem je prav, da jo opravlja, ne glede na to, če so dvojniki ali ne. Naša pozicija je ta, da bi se GM osredotočila na tržaško in videmsko pokrajino, šola Komel

pa na goriško. Dejavnost Glasbene matice je na Goriškem manjša od naše, bogatejša je na Tržaškem. Mi nismo za to, da bi se spojili z GM. Gre namreč za dve precej drugačni organizaciji. Ne moremo postaviti organizacije, ki bi združevala vse. Tržaška, Goriška in Videmska imajo vsaka svojo specifično. Goriška je vezana na mejo, naša šola ima slovenske in italijanske gojence, v Trstu je drugače; že zaradi tega so naše razmere bistveno različne od tržaških. Na Goriškem je naša šola največja glasbena ustanova, Trst ima konservatorij in številne italijanske šole s tradicijo. Videm ima spet drugačne razmere. Kdor skrbi za organizacijo manjšine, bi moral imeti jasne pojme o ciljih in razvoju naših institucij.

Kaj pa projekt Interreg Musica In?

Vem, da poteka ocenjevanje o formalni sprejemljivosti projektov, ne vem pa, ali se je ta faza že končala. Projekt ima triletno razsežnost; zastavljen mora biti tako, da ne zamre, ko se sredstva končajo, kar pa ni nezanemarljivo. Gre za to, da bi na neki način postavili na noge čezmejno glasbeno šolo. Ni tako lahko; ne nazadnje zaradi problema kadrov, saj ne moremo delati vsega. Naš ravnatelj že vrsto let dela zastopnik; imamo tajnico, ki vodi knjigovodstvo, in tajnico, ki vodi organizacijo. Izzivi današnje družbe pa so zelo kompleksni.

Pred nekaj tedni ste imeli srečanje s starši gojencev, ki so se odločno zavzeli za šolo.

Bili so res zagnani. Italijanski starši so napisali pismo uredništvu, ki so ga objavili italijanski mediji, predstavnica slovenskih staršev pa je pisala ministromu Širci in Lukšiču ter poslancu Brulcu. Širca je že odgovorila in predlaga kakšno projektno sodelovanje.

Že ob Božiču sem staršem orisala naše stanje, nekateri ga spremljajo tudi bolj od blizu. Še enkrat pa smo videli, da zelo cenijo vzdušje na naši šoli, kar nam je v posebno zadoščenje.

DD

Predstavitve pobude na sedežu Fundacije Carigo Zaključni koncert projekta Solo&Orkester 2010

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel je v četrtek, 18. marca, na sedežu Fundacije Goriške hranilnice (Fondazione Cassa di Risparmio) v dvorani Della Torre v Gosposki ulici v Gorici predstavil zaključni koncert projekta Solo&Orkester 2010, ki bo potekal v nedeljo, 28.

t. m., ob 18. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž. Gre za projekt, pri katerem sodelujejo mladi glasbeniki (rojeni med letoma 1984 in 1992) iz goriške pokrajine ali slovenske goriške regije. Prijavljene je po avdiciji izbrala komisija in jim podelila štipendije, ki jih je darovala omenjena Fundacija. Izbrani mladi glasbeniki so obiskovali orkestrske vaje v skupinah in skupinsko pod vodstvom dirigenta Marca Feruglia, naslednjo nedeljo pa se bodo pridružili Orkestru Arsoteliera, ki bo ob štirih uglednih glasbenikih izvedel zanimiv program. Koncert Solo&Orkester sodi v širši

projekt Musica In, ki so ga zasnovali šola Komel, Zveza primorskih glasbenih šol in Mednarodni center za glasbo in umetnost Arsatelier.

Čestitke centru Komel za kakovostno kulturno ponudbo in vlogi, sploh pa zato, ker bogati goriški prostor s povezovanjem

kot koncert, to je prava didaktična pot za formacijo mladih glasbenikov. Lani je bil podoben projekt posvečen pianistom, letos pa drugim solistom. Arsatelier, je še povedal Kerševan, združuje slovenske in italijanske glasbenike na Goriškem, kjer imamo veliko dvoran, malo pa

Erik Žerjal, violinist Črtomir Šiškovič, čelist Vasja Legiša in pianistični mojster Sijavu Gadžijev. To je odlična priložnost združevanja goriških glasbenikov z obeh strani meje, edinstven primer v Evropi, ki ga je vredno podpreti in še razviti, je sklenil Feruglio. Pianist Simone Peraz, eden izmed lanskoletnih nagrajenih solistov, rojen na Pordenonskem, je povedal, da je v centru Komel odkril izjemno kakovostno šolo, zaradi katere se je preselil na Goriško. Izrazil je željo, da bi svet politike znal po-

svečati več pozornosti tem prizadevanjem, ki gradijo Evropo narodov. Članica odbora Arsoteliera Alessandra Schettino je na koncu na kratko predstavila kritično finančno stanje ustanove, ki je zaradi splošne krize še hujše kot po navadi. "Imamo veliko idej, žal pa naletimo na zaprta vrata, zato je težko kriti stroške pobud". Javne uprave v zadnjih letih niso prispevale skoraj nič, edino podporo prejemajo od Fundacije, ki ima očitno edina posluh za njeno vlogo.

Foto DPD

Nizozemska / Amsterdam

V Muzeju Ane Frank bodo razstavili vse tri Anine dnevnike

V Muzeju Ane Frank v Amsterdamu bodo 50. obletnico delovanja obeležili tako, da bodo razstavili celotno Anino pisanje. Nizozemska kraljica Beatrix bo namreč 28. aprila v hiši Ane Frank odprla novo "dnevniško" sobo, v kateri bodo kot del stalne postavitve razstavljeni vsi trije Anini dnevniki in ostalo njeno pisanje. Doslej je bil v muzeju, ki ima prostore v hiši, v kateri se je Ana v času 2. svetovne vojne dve leti z družino skrivala pred gestapom in pisala svoj dnevnik, razstavljen le njen prvi dnevnik. Ko je gestapo družino odkril, so jih odpeljali v koncentracijsko taborišče. Konec vojne in izpustitev iz taborišča je dočakal samo Anin oče. Dnevnik Ane Frank, ki je prvič izšel leta 1947, je danes preveden v okrog 70 svetovnih jezikov. V Muzeju Ane Frank, ki je vrata odprl 3. maja 1960, letno zabeleži več kot milijon obiskovalcev.

Kratki

**V cerkvi sv. Andreja v Štandrežu /
Kakovostna izvedba Primorske poje**

Na dan sv. Jožefa, 19. marca, je bil v štandreški cerkvi lep in doživet koncert Primorske poje z nastopom sedmih kakovostnih zborov. Uvodoma je prisotne nagovorila Alessandra Schettino, ki je poudarila, da je Primorska poje posrečen trenutek, ki nam nudi priložnost, da

zajemo, se družimo, navezujemo stike in se ob pesmi medsebojno duhovno bogatimo. Pevci in poslušalci postanemo eno, saj vsi enako čutimo in globoko doživljamo te čudovite trenutke. Program je povezovala in zbore predstavljala Loredana Nanut. Prvi se je pred oltarjem predstavil MePZ Sveti Jernej z Opčin. Za nastop je izbral štiri pesmi na besedila Ljubke Šorli. S tem nastopom so se pevci z Opčin pod vodstvom Janka Bana poklonili pesnici Ljubki Šorli ob 100-letnici njenega rojstva. Sledilo je še šest zborov: Moški nonet Godovič (vodi Tanja Lapanja Brenčič), Vokalna skupina chorus 97 (Laura Winkler) iz Mirna, ŽPZ Marjetice (Alijana Trošt Rupnik) iz Podkraj pri Ajdovščini, cerkveni mešani zbor Zvon (Damijana Kinkela) iz Ilirske Bistrice, MePZ Jože Srebrnič (Adela Jerončič) iz Deskel in Kanala ob Soči ter MePZ Sontius iz Nove Gorice, ki je pod taktirko Mateja Petejana dovršeno zaključil štandreški koncert revije Primorska poje. Soprireditelj večera je bilo Prosvetno društvo Štandrež.

ZSKD / Začetek pomladi v znamenju poezije

Leta 1999 je Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo – UNESCO proglasila 21. marec, prvi dan pomladi, za svetovni dan poezije. V nedeljo je tako ZSKD sodelovala pri treh pobudah svojih članic v Trstu, Gorici in Kobaridu.

V tržaškem ljudskem vrtu so se na pobudo Slovenskega kluba in v sodelovanju z gledališko šolo Studio Art ter italijanskim združenjem

Casa della Letteratura zbrali pred Kosovelovim kipom ljubitelji kraškega pesnika, ki so prisostvovali lepemu in občutenemu kulturnemu dogodku. Tega so sooblikovali mladi igralci gledališke šole in pesniki Roberto Dedenaro, Marko Kravos, Sanja Širec in Luca Visentini, ki so v slovenskem izvirniku in italijanskem prevodu brali poezije Srečka Kosovela. S Kosovelu posvečenim sporedom so se predstavili tudi pevka Martina Feri, kitarist Marko Čepak – Maki in slikar Simon Kastelic, ki je med pevskim izvajanjem na svojevrsten način upodobil Kosovelovo obličje na platno. V krajšem nagovoru sta predsednica Slovenskega kluba Darja Betocchi in pesnik Roberto Dedenaro poudarila pomen zblíževanja slovenske in italijanske kulture. Stična točka v tem procesu lahko nedvomno postanejo nekateri mestni simboli, kakršen je ravno Kosovelov kip. V Gorici je prireditev odpadla zaradi dežja.

Slovenci na Videmskem so se tudi letos odločili za sodelovanje z občino Kobarid, saj je branje poezij z naslovom Prestopimo pomladni prag kot lani bilo na glavnem kobarškem trgu. Organizatorji tega dogodka so bili Inštitut za slovensko kulturo iz Špetra v sodelovanju s prijatelji iz Kobarida.

Seja Izvršnega sveta SSO

**Govor predvsem o
porazdelitvi sredstev**

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij se je sestel na svoji redni seji 17. marca letos v Čedadu in med drugim sprejel v vednost porazdelitev prispevkov, ki jih je Slovenija namenila slovenski narodni skupnosti v Italiji. Ta finančna pomoč predstavlja pomemben trenutek za prihodnost razvitega delovanja na ravni civilne družbe, ki je temelj ohranjanja najbolj zahodnega dela slovenskega narodnega telesa. V zvezi s težavami, ki so nastale glede finančnih sredstev s strani italijanske vlade, so prispevki Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu bili deležni globljega pričakovanja.

Predsednik Štoka je uvodoma obnovil članom Izvršnega odbora celoten potek, od objave razpisa omenjenega Urada do njegovega današnjega delnega udejanjanja. Pri tem je bilo ugotovljeno, da so na podlagi zbranih podatkov nekatere članice pričakovale več pri finančni porazdelitvi.

Ob tem se je med prisotnimi člani Izvršnega odbora razvila živahna razprava, pri čemer je bilo poudarjeno, da je v sklopu skupnega zneska, ki ga je za leto 2010 Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu namenil Slovencem v Italiji, za zdaj manj sredstev kot lani. Pričakovati pa je, da

bo to stanje izenačeno v prihodnjih mesecih. Izvršni odbor je tako sklenil, da je potrebno zaradi tega biti v stiku z Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki ga vodi minister Žekš, da se nastalo stanje primeroma in dokončno uredi.

V nadaljevanju zasedanja je predsednik Štoka v svojem poročilu seznanil Izvršni odbor o vprašanju deželnih sredstev za slovenske organizacije in društva. Težnje po uvedbi nekaterih novih prijemov so sicer upravičene, vendar je potrebno pri tem upoštevati raznolikost stvarnosti slovenske civilne družbe. Veliko je stvarnosti, ki pripomorejo k ohranjanju in razvoju slovenske narodne skupnosti preko prostovoljnega dela, po drugi strani pa se trudijo, da so pri svoji dejavnosti čim bolj ustvarjalni. Tudi ta vidik je pomemben in ga je vredno nagraditi in pravilno ceniti, prav tako kot delo, ki ga

opravljajo zaposleni v glavnih slovenskih ustanovah in organizacijah.

Predsednik Štoka je poročal o nedavnem simpoziju ob 10-letnici zakona 482/99, ki je potekal v Rimu, kjer je tudi nastopil s referatom o šolski problematiki. Med številnimi govorniki, ki so nastopili, med njimi je bil tudi predsednik paritetnega odbora Bojan Brezigar, so bili tudi nekdanji parlamentarci, ki so sodelovali pri pripravi zaščitnega zakona za Slovence 38/01. Zanimiva je bila ugotovitev, da so tri takratne največje politične stranke imele do današnjega zaščitnega zakona dokaj mlačen, če že ne nasproten odnos, kar je takrat precej upočasnilo celoten potek odobritve ter vsebinsko vplivalo na zakonsko besedilo.

Predsednik SSO je svoje bivanje v Rimu izkoristil tudi za srečanje z državnim poslancem Isidorom Gottardom. Na srečanju je bila v

ospredju analiza sedanjega položaja slovenske narodne skupnosti v Italiji, s posebnim ozirom na zakon št. 38/2001 in na učinkovit in trajen sistem financiranja državnih sredstev za slovensko narodno skupnost. Sogovornika sta soglašala, da je nujno celotno problematiko okrog tega vprašanja poglobiti in ustrezno ukrepati in to v korist slovenske narodne skupnosti in celotnega prebivalstva dežele Furlanije Julijske krajine.

Pokrajinski predsednik za Videmsko, Giorgio Banchig, je poročal o pomazanju dvojezičnih cestnih tabel, pri čemer so bila zbrisana italijanska imena občin in vasi v Benečiji. Dejanje je hudo neprimerno, saj so ga takoj izkoristili nasprotniki Slovencev, ki so preko medijev naglasili zahtevo po preštevanju in označili glavne slovenske ustanove in organizacije kot tiste, ki so v ozadju pripravile mazaško akcijo. V ta

namen je bila podana prijava oblastem pregona. Člani Izvršnega odbora SSO so glavnim slovenskim ustanovam in organizacijam v Benečiji izrekli popolno solidarnost in podporo. Walter Bandelj, pokrajinski predsednik SSO za Goriško, je poudaril pomembno pozornost, ki ga občina Nova Gorica izkazuje stanju Slovencev v goriški pokrajini. V ta namen se je začela bolj poglobljena izmenjava medsebojnih informacij med Novo Gorico in obema krovnicima organizacijama. Ni izključeno, da bi v prihodnje prišlo do posvetovalnega organa, ki bi še dodatno izpopolnil plodne naveze, ki so se v teh letih stakale na obeh straneh meje.

Igor Švab, pokrajinski predsednik SSO za Tržaško, je podal poročilo glede pripravljanih srečanj za občna zbora Slovenskega raziskovalnega inštituta in Zadruga Primorski dnevnik.

Ljubljana / Cankarjev dom

**Predstavitev knjige Igorja
Omerze o Kocbeku**

V Linhartovi dvorani Cankarjevega doma je ob izidu obsežne knjige Igorja Omerze Edvard Kocbek – osebnosti, tako avtor, "neslavnemu junaku službe državne varnosti". Kot poroča Slovenska tiskovna agencija, prinaša knjiga popis dolgotrajne in sovražne kampanje, ki jo je takratni policijski režim naperil proti Kocbeku, kateremu so vsak dan prisluškovali kar 40 let.

Direktor založbe Karantanija David Tasič je opozoril, da je rdeča nit pričujoče knjige seveda Edvard Kocbek, ključna politična oseba povojne Jugoslavije, ki je kasneje padel v nemilost oblastnikov, predvsem Borisa Kidriča in Edvarda Kardelja. Hkrati je knjiga dokument, kako zlomiti nekoga, ki je mislil z lastno glavo.

Toda Tasič je poudaril, da je primer Kocbek le vrh ledene gore. Žrtev službe državne varnosti je bilo nešteto. Nekateri so imeli uničene kariere, drugi so pristali v psihiatričnih bolnišnicah, tretji

pa so enostavno izginili oziroma, kot se je reklo, "so šli na službeno pol".

Omerza ne moralizira, saj se rablji sami razkrivajo, dokumenti govorijo sami zase. Tasič je še dejal, da je knjiga sicer spomin na pretekle čase in priložnost, da se zavrže zlo in poišče resnica. Tasič tako ne odobrava odlikovanja Tomaža Ertla, saj da je slovenski predsednik Danilo Türk s tem javnosti poslal močno simbolno sporočilo. Dejanje skratka, je sklenil Tasič, ki ga nekdanjemu diplomatu vsekakor ne bi prisodil.

Najobsežnejši del knjige, ki je izšla pri založbi Karantanija, je posvečen Kocbekovemu pričevanju povojnemu pomoru slovenskih domobrancev, ki ga je Boris Pahor leta 1975 objavil v tržaški reviji Zaliv. Kot je dejal Omerza, predvsem ta del prinaša še neobjavljene dokumente in policijske zapisnike, ki so jih slovenski arhivi v nasprotju s splošnim prepričanjem vse polni.

Kocbek je bil pod nadzorom partijske policije 40 let. O njem so ovaduhli, med katerimi so se šte-

vilni izdajali za njegove prijatelje, denimo pisatelj Jože Javoršek, redno poročali, medtem ko je bila domača hiša prepletena s prisluškovalnimi napravami. Prijateljstvo s Kocbekom je drago plačal publicist Viktor Blažič.

Ta je Kocbeku svetoval pri formulaciji nekaterih odgovorov v pogovoru s Pahorjem. Emigracija je Kocbeku namreč očitala, da je sodeloval v povojnih pobojih, Blažič pa je pisatelju položil na srce, naj se na to ne ozira, temveč naj spregovori kot kristjan, naj se spove, kot bi se pred Bogom.

Ker si oblast po objavi intervjuja ni upala zapreti Kocbeka, je za rešetke spravila Blažiča. Podobno usodo je doživel tudi Franc Miklavčič, ki je bil leta 1976 aretiran zaradi članka, v katerem je zahteval obravnavo prikrivanih povojnih pobojev domobrancev. Blažič, gost srečanja, je dejal, da mu razlage, zakaj so ga zaprli, njegovi ječarji niso dali nikoli. Pisatelju Mateju Boru pa naj bi pristala trde uradne linije Zveze komunistov Jugoslavije France Popit dejal, da je Blažič v zaporu pristal, "ker je hujskal Kocbeka".

Kocbekov sin Matjaž, slikar in pesnik, je dogodek, posvečen očetu, čutil kot "emocionalno regresijo". Dejal je, da mu še zdaj ni jasno, zakaj je bil njegov

oče, zelo mil človek, tako zelo preganjan. Družina Kocbek je živela kakšnih 100 metrov od Cankarjevega doma, kjer je potekala predstavitev knjige. "Doma smo bili bolj ozvočeni kot mi danes", je dejal Matjaž Kocbek.

Galerija Tir na Mostovni

**Svoja dela razstavlja
Marko Zubak**

V galeriji Tir na Mostovni je na ogled zanimiva razstava mladega zagrebškega ustvarjalca Marka Zubaka. Zubak se v Novi Gorici predstavlja predvsem s svojim slikarskim opusom in krajšimi video posnetki, pri svojem delu pa ni omejen samo na določen medij, posveča se tudi grafiki, risbi, digitalni umetnosti, grafičnemu oblikovanju, kiparstvu. Svoboden pristop in eksperimentiranje različnih likovnih sredstev vnaša preprostost ter raznolikost v njegovo delo, saj lahko isto idejo razvija na več načinov, lahko pa se prepusti možnostim, ki mu jih ponuja izbrani medij, in na podlagi tega izpelje projekt.

Velik del Zubakovega slikarstva predstavlja serija Cities (mesta). Platna prikazujejo njegovo doživljanje urbane pokrajine in vseh dejavnikov, izkušenj, ki vplivajo na njegovo življenje ter stvari, ki se ga dotikajo. Urbano

motiviko, fasade, prizore iz ulice, grafite, fragmente stavb prikazuje s precizno narativno risbo, narisano na abstrahirani podlagi širokih barvnih nanosov, ki sliko spreminjajo v brezprostorsko polje. Temačni mestni izseki dajejo občutek osamljenosti, odtujenosti in destruktivnosti. Zubak pristopa k sliki na grafičen način, suh in hladen. S kombinacijo črt, linij,

potez čopiča in lopatice gradi nekaj, kar spominja na arhitekturo. Zelo mu je blizu tudi street-artovska umetnost in grafitarstvo, čeprav se s tem ni nikoli ukvarjal. Grafiti in urbana umetnost so postali del njegovega vsakdanjika, saj je Marko Zubak tudi skejtar in veliko časa preživlja na ulici. Skejtanje mu v primerjavi z umetnostjo predstavlja neke vrste izpušni ventil, čeprav je tudi tam kreativnost močno prisotna. Ta dva svetova se v njegovem življenju in delu na svojevrsten način prepletata, namesto slikarskega platna večkrat uporablja stare skejte in deske ter tudi tako spregovori o sebi.

Na razstavi je poleg cikla urbane pokrajine predsta-

vil še slike Bugbotts, grotesknih izmišljenih bitij, na pol žuželk, na pol robotov, sestavljenih iz barvnih ploskev, obrobjenih z močno črno linijo. Bugbotsi se zdijo kot vesoljska bitja iz znanstvenofantastičnega stripa, Zubak jih je ustvaril že zelo zgodaj in se večkrat vrača k njim, izdelal jih je še kot skulpture ter grafiko za majice.

Bugbotsi se pojavljajo tudi kot papirnate igrače, ki jih Zubak, poleg drugih likov, samurajev, ninj, pingvinov, skejterjev, zastonj širi preko interneta. Na spletu je odkril umetnike, ki izdelujejo podobne objekte, in se je še sam začel s tem ukvarjati. Igrače so namenjene bolj zbirateljem kot otrokom, vsak si jih mora tudi sam sestaviti, načrti za njihovo izdelavo so dostopni na Zubakovi internetni strani (www.markozubak.com). Odprt način distribucije ruši prostorske meje, zaobide posrednike in galerije. Njegovo delo se lahko pojavi kjerkoli po svetu, živi neodvisno od njega in je obenem oblika samopromocije.

Zubakovo razstavo si je ogledal slovenski predsednik Danilo Türk, ki je ob svojem obisku v Novi Gorici prišel tudi na Mostovno.

Katarina Brešan

Kratki

Zapustil nas je Bruno Kralj

V soboto, 20. t. m., smo se v Slivnem v cerkvi sv. Marije Magdalene poslovili od znanega pevca Bruna Kralja, ki je s svojim izredno lepim tenorjem sodeloval pri številnih zborih in vokalnih skupinah. Umrl je po daljši bolezni v tržaški bolnišnici v 78. letu stosti. Bruno Kralj je bil navdušen pevec že od otroških let, saj je pel že v otroškem cerkvenem zboru v Šempolaju. Kmalu se je vključil v akademski zbor Jadran, ki ga je vodil prof. Zorko Harej; ta ga je nato povabil tudi v znameniti Ekumenski moški zbor, ki je v naš zamejski prostor vnesel veliko novega. Naravno je bilo, da se je Bruno Kralj vključil tudi v zbor Fantov izpod Grmade, ki ga vodi njegov sovaščan Ivo Kralj, kmalu pa se je pridružil tudi nabrežinskemu zboru Igo Gruden, v katerem mu je zborovodja Sergij Radović zaupal ničkoliko solističnih vlog. Nepozabne so njegove interpretacije pesmi, kot sta Večerni zvon ali Pesem galebu. V zadnjih letih pa je bil Bruno Kralj član okteta Odmevi iz Saleža. Za ZCPZ je bil Bruno Kralj dragocen sooblikovalec mnogih božičnih koncertov, pri katerih je s svojim lepim glasom in veliko občutljivostjo izvedel več solističnih vlog. Pri pogrebni maši, ki jo je daroval g. Markuža, sta pela šempolajski cerkveni zbor pod vodstvom Iva Kralja in oktet Odmevi. Ženi Mariji, hčerki Damijani in sinu Pavlu izražamo iskreno sožalje.

Ad informandum: priprava velikonočnih jedi

Praznovanje Velike noči zaznamujejo tudi tradicionalne velikonočne dobrote. Najbolj znane velikonočne jedi v naših krajih so žolca, jagnje in potica. Ad informandum prireja 8-urni tečaj priprave velikonočnih jedi, ki bo potekal v dneh, in sicer v torek, 30. marca, in v sredo, 31. marca, v prostorih gostinskega učnega centra Ad informandum na Fernetičih med 18. in 21. uro. Pod vodstvom Klavdije Bizjak bodo udeleženci tečaja pripravili žolco z govedino in korenovkami z mladimi solatkami in polentnim čipsom, pinco z velikonočno šunko in hrenovo omako, torto z mlado čebulico in omako iz paprike, govejo juho s šunkinimi žličniki, pečeno jagnječje stegno s pisano zelenjavo in krompirjem v srajčki, velikonočno orehovo potico, hruško v rdečem vinu z mascarponejevo kremo in amaretti ter melonin ali limonin sorbet. "To so jedi, ki temeljijo na lokalnem velikonočnem izročilu, hkrati pa vsebujejo pomladne sestavine. Niso pretirano zahtevni recepti, dober rezultat pa je zagotovljen", pravi kuharica Klavdija Bizjak. "Tečaj namenjamo gospodinjam, ki si želijo osvežiti znanje o pripravi žolce, mladim začetenikom, ki bi radi postregli prijateljem in znancem s tradicionalno velikonočno potico, vsem ljubiteljem kuhanja, ki želijo v dveh večerih spoznati sodobne postopke priprave tradicionalnih jedi", pravi Anna Maria Milič, ki je v centru Ad informandum koordinatorka gostinskih programov. "Tečaj priprave velikonočnih jedi je prvi iz ciklusa kulinarčnih tečajev, ki jih načrtujemo v tem letu. Poleg tečajev iz splošnega kuhanja, ki bodo odprti javnosti, bomo pripravili vrsto specifičnih tečajev, namenjenih določenim ciljnim skupinam, to je gostincem, kuharjem, natakarjem, z namenom dodatnega izpopolnjevanja v njihovi stroki", dodajajo na Ad informandumu ter vabijo vse zainteresirane za tečaj Priprava velikonočnih jedi, da naj se čim prej prijavijo na tel. 040-566360.

POMORSKA POSTAJA Pesem mladih

Praznik otroškega zborovskega petja

Na prvi dan pomladi se je kot vsako leto vrnila na oder Pomorske postaje v Trstu tradicionalna revija otroških in mladinskih zborov Pesem mladih, ki letos praznuje 40. obletnico ustanovitve.

Nastala je leta 1971 na pobudo duhovnika Marjana Živca kot srečanje otroških in mladinskih folklornih skupin, ansamblov in zborov. Postala je nepogrešljiva stalnica, praznik zborovskega petja, ki je bistveno pripomogel k vrednotenju in krepitvi pevske dejavnosti pri najmlajših, kot je v svojem pozdravnem nagovoru povedal predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov Marko Tavčar. S hvaležnim spominom na vse, ki so verjeli v to prireditev in so se konkretno angažirali za njen obstoj in razvoj, se je pričel pravi pevski maraton jubilejne izvedbe. Letošnje revije se je udeležilo rekordno število skupin, saj je trodelni program oblikovalo 38 zborov, kar pomeni preko 1000 mladih pevcev. Radijsko in televizijsko snemanje deželnega sedeža RAI, predvsem pa radodarna, vsakoletna podpora Slovenske prosvetne matice iz Trsta predstavljajo nedvomno spodbudo, ki pa je v prvi vrsti namenjena razvoju kakovostne pevske dejavnosti bolj kot povečanju števila prijav. Petje je najbolj razširjena in vsem do-

stopna oblika umetnosti, zato pa je tudi najbolj podvržena površnemu ali neprimernemu obravnavanju. Zborovodje se zelo razlikujejo po znanju, ciljih, usposobljenosti; biti dober glasbenik ni dovolj in ravno tako peti skupaj ne pomeni nujno tvoriti zbor. Organizatorji niso doslej upoštevali selekcije, zato je odgovornost vsakega nastopa v celoti zaupana posameznim

znamovalo letošnje sporede. Po glasbenem in pevskem pozdravu ansambla Uopnska mularija so uvodoma zapeli otroci zborov tržaških vrtcev (Barkovlje, Trebče, Šempolaj, Dolina, Dijaški dom, Mini Venturini od Domja, Ladjica in Do-Mi-Sol iz Devina), ki s pomočjo igre in giba premikajo prve korake v svetu glasbe. V drugem in tretjem delu programa pa so zapeli otroški in mladinski zbori, med katerimi je bilo veliko večletnih, a tudi nekaj novih prijateljev revije. Sodelovali so zbori tržaških osnovnih in nižjih srednjih šol, otroški zbor Zgonik, Glasbeni ustvarjalci

Slavec in čezmejni zbor Krasje. Samo mladinski zbor Ladja iz Devina, otroška in mladinska skupina Slomšek iz Bazovice so se s svojim nastopom, primerno in tankočutno spomnili pred kratkim preminulega dr. Zorka Hareja. Med avtoritetami in prijatelji revije, ki so sedeli v dvorani, je bilo občutiti odsotnost zaslužnega kulturnega delavca in glasbenika, ki se ga je ZCPZ spomnila tako, da je priložnostno pripravila zbirko njegovih pesmi za otroške in mladinske zборе in jo podarila predstavnikom vseh nastopajočih zborov.

Letošnji priložnostni govor je bil zaupan zborovodkinji Ljubi Smotlak, ki je podala razmišljanje o danes vedno bolj zanemarenih vrednotah zavestnega posredovanja iskrene, predvsem trajne ljubezni do petja in do narodne kulture. Spremenjene družbene razmere in življenjske navade ogrožajo namreč utrjevanje te zavesti, saj je petje utihnilo v družinah, se poenostavilo in zreduciralo v cerkvah; zato je dolžnost učiteljev na šoli, da petje postane del

Ljuba Smotlak (foto IG)

Foto IG

mentorjem, med katerimi je veliko mladih in ustvarjalnih zborovodij, ki pogosto tudi sklada-jo in prirejajo pesmi za svoje zборе, kar je na poseben način za-

iz Križa, katinarski Katizbor, nova, barkovljanska Glasbena kamba, pevka skupina Vigred, mladinska skupina Vesela pomlad, zbori Fran Venturini, Zvonček, Kraški cvet,

vsakdanjega življenja otrok, za katere ni priložnostni pevski nastop dovolj, da bi jih naučene pesmi, nadalje spremljale celo življenje.

PAL

OPČINE Odprtje nove podružnice NLB

Znak slovenskih ambicij v Italiji

"Zadovoljen sem, da so naši italijanski gostje slovenskem jeziku, kar se v zamejskem okolju nikoli ne sliši. li v slovenskem jeziku. To je pomemben znak prijateljstva za našo sedanost, še bolj pa za našo prihodnost", je dejal slovenski vladni predsednik Borut Pahor ob odprtju openske podružnice Nove ljubljanske banke v ponedeljek, 22. marca. Skorajda vsi institucionalni gosti so namreč svoje pozdrave začeli v

Foto IG

Slovenski premier je v svojem nagovoru poudaril to, kar veže slovenski in italijanski narod: prihodnost namreč, v kateri se bodo vsestranski stiki, zlasti gospodarski in finančni še bolj okrepili. Predsednik Pahor pa ni skril ambicij slovenskega finančnega sistema, ki mu pomeni odprtje nove podružnice predvsem

investicijski prodor v sosednje tržišče, hkrati pa je poudaril tudi odprtost Slovenije za zunanje investicije. Slovenija bi namreč rada izkoristila primerjalne prednosti italijanskih prijateljev in lastne prednosti tudi na območju jugovzhodne Evrope. "Poudarjanje uspešnosti slovenskega gospodarstva ob odprtju novih prostorov NLB ni le protokolarna vljudnost, temveč resnica: Slovenija je uspešna država in ta uspeh bo negovala in razvijala še v naprej" tako, da bo osvajala tudi italijanski trg. Pahor pa je sočasno poudaril prepričanje, da bo Slovenija tudi v prihodnje utrjevala prijateljstvo in medsebojno spoštovanje,

kar bo nedvomno dvignilo blagostanje ljudi. Slovenski premier je v to pozitivno vizijo prihodnosti vključil tudi bližnji vstop Hrvaške in drugih držav Evropsko unijo. Odprtja podružnice, ki jo je blagoslovil openski župnik g. Franc Pohajč, se je udeležilo veliko število predstavnikov krajevnih oblasti, slovenskih in italijanskih gospodarskih krogov ter predstavnikov slovenske narodne skupnosti v Italiji. Prisotni so bili predsednik deželne vlade FJK Renzo Tondo in odbornica za mednarodne odnose Federica Seganti, predsednica pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat in tržaški župan Roberto Dipiaza, RS pa sta zastopali generalna konzulka v Trstu Vlasta Valenčič Pelikan in konzulka Bojana Cipot. Prisotni so bili tudi predsednik krovnih organizacij SSO in

SKGZ Drago Štoka in Rudi Pavšič ter senatorka v Tamara Blažina. Tržaška podružnica NLB, ki šteje 28 uslužbencev in posluje s podjetji in drugimi bankami zlasti na severu Italije, se je v prostoru v na novo zgrajeni energetske varčni stavbi na Opčinah preselila, potem ko je od leta 1998 delovala v središču Trsta. Opčine so pri NLB izbrali, da bi navezali nove stike z italijanskimi podjetji, obenem bo banka ohranila tudi svoje predstavništvo v tržaškem mestnem središču. Kot je dejal predsednik uprave NLB Božo Jašovič, pomeni odprtje nov korak in nadgradnjo že obstoječega sodelovanja: pri NLB namenjajo veliko poslovno pozornost obmejnemu območju in so ponosni, da nadaljujejo tradicijo slovenskih finančnih ustanov ter jo skušajo nadgraditi.

IG

RICMANJE Praznik farnega zavetnika

Naj bo sv. Jožef zgled za pošteno življenje!

Sv. Jožef je zelo skrivnostna in malo poznana osebnost. Evangelij nam komaj kaj pove o njem. Evangelist Marko nič ne pove, Janez ga omeni dvakrat, edino Matej in Luka, ko govorita o Jezusovem otroštvu, tu in tam omenjata Jožefa. Nobena njegova beseda ni zapisana v Sv. pismu, zvemo pa veliko o njegovih težavah, njegovih preizkušnjah. Rešuje jih tako, da zaupa in verjame Božji besedi. "Pravični živi iz vere v Boga, ne iz svojih del", je dejal katinarski župnik g. Anton Žužek na začetku slovesnega bogoslužja ob godu sv. Jožefa v ricmanjski cerkvi v petek, 19. marca.

Farnemu zavetniku so se v domači cerkvi poklonili številni

verniki, ki so se ob petju združenega zbora ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta priporočili Bogu, da bi na svoji življenjski poti imeli isto moč, ki jo je sv. Jožef imel ob sprejetju Božje volje. G. Žužek je v svoji homiliji spregovoril ravno o Jožefovem zgledu.

Danes so ljudje zaradi velike naglice življenja pogosto površni, premalo mislijo in zaradi tega tempa so ogrožene marsikater temeljne lastnosti človekove osebnosti: zvestoba, čut dolžnosti, poštenost, skromnost, vernost, mnoge pa se še posebej upirajo sodobnemu človeku, kot na primer bogaboječnost, globoka pobožnost, čut zvestobe in potrpljenja: "In prav te kreposti so bile

značilne za sv. Jožefa. Zaradi teh na zunaj nič kaj opaznih lastnosti mu je Bog zaupal svojega sina", je dejal g. Žužek. Današnji svet je pač tak, da se sprašujemo, "kam nas vse to vodi in kako dolgo bo vse to šlo naprej?" Današnji človek se mora po sv. Jožefu zgledovati in razmišljati o tem, kar je

G. Anton Žužek (foto IG)

Jožefa povzdignilo tako visoko, da mu je Bog zaupal svojega edinoorojenega sina. G. Žužek je

temeljno Jožefovo krepost opredelil v dejstvu, da je bil vedno pripravljen izpolniti Božjo voljo, tudi za ceno toliko odpovedi: bil je pravičen, žene ni hotel osramotiti, ni bil sebičen, da bi razglasil svojo pravičnost, napake drugih ni obešal na veliki zvon. Poln je tiste ljubezni, o kateri poje sv. Pavel: ljubezen je potrpežljiva, vse prenaša, ni prešerna".

Današnji človek pa je tako rad drugačen: vesel je senzacij in škandalov: kako dobrodošel material za časopise in revije! "Jožef pa je molčal, ker enostavno Marije ni hotel spraviti ob dobro ime. Kako prav bi bilo, če bi se takega molčanja navedli in navzeli tudi danes, kako prav bi bilo, če bi se izogibali zvo- na govorjenja, raznašanja slabosti drugih ljudi. Če na Jožefa pogledamo nekoliko temeljiteje, hitro ugotovimo, da ni bil nikakršen pobožnjak, ampak pobožen človek. Biti pobožen pomeni, da ima

Foto IG

človek pravičen odnos do Boga in do vsega, kar je Božjega, zaradi česar najde tudi pravičen odnos do človeka in do vsega, kar je človeškega.

Tako naj bo sv. Jožef vzor vsem našim staršem, vzor, kako se morajo vesti drug do drugega, kako ravnati, da bodo svoje otroke pravilno uvajali v življenje: "Ni druge poti do tega, da bi bili otroci pošteti, delavni, pobožni in ver-

ni, kakor da so to najprej njihovi starši. Otrok mora na svojem očetu in svoji materi videti, okusiti in doživeti, kaj se to pravi verovati, kaj se to pravi iti vsako nedeljo k sveti maši in vsak dan moliti in biti pošten. V tem svojem zadržanju pa je Jožef zgled vsakemu človeku, ki hoče, da bo njegovo življenje dobilo pravo vrednost, pravo težo pred ljudmi in pred Bogom".

IG

Katedra sv. Justa

Človek ni sad kaosa

O misije v sklopu predavanj z naslovom Katedra sv. Justa, ki je v postnem času vsako sredo v tržaški stolnici, so prejšnji teden sooblikovali nadškof msgr. Rino Fisichella, rektor papeške lateranske univerze, tržaški škof, nadškof msgr. Giampaolo Crepaldi, msgr. Etore Malnati ter znanstvenik in član papeške akademije znanosti in umetnosti Antonino Zichichi.

Srečanje, ki se je razpredlo na podlagi gesla Bog, večni logos, je imelo v podajanju msgr. Fisichella in prof. Zichichi dve vsebinsko različni, sicer idejno komplementarni osnovi: rektor lateranske univerze je iztočno vprašanje razvil na podlagi teološkega pristopa, član papeške akademije pa na šahovnici znanstvene vede. Msgr. Fisichella je izhajal iz prepričanja, da so verska vprašanja v sedanji družbi podvržena izredni povprečnosti. To prinaša po eni strani ravnodušen odnos do religije, po drugi pa plitvinsko sprejemanje verskih tematik. "Oba načina škodujeta človeku, ker spodbujata ignoranco v njegovem doživljanju Božjega", je dejal msgr. Fisichella in poudaril, da edino globok kulturni pristop omogoča pravišjo anali-

zo verskih vprašanj. V tem iskanju se je treba zato izogniti kopičenju raznovrstnih in banalnih religioznosti ("marketu religij", jih je imenoval predavatelj): priča smo namreč tudi izrednemu banaliziranju ateističnih vzorcev, ki ne temeljijo na trdnih teoretičnih in znanstvenih temeljih. "Dejstvo je v tem, da današnja družba Boga ne zanika, sploh ga ne pozna"! Kristjani pa sledijo drugačnim

zakaj ljubim? "Ker sem sad ljubezni, ker sem ljubljen", je bil njegov odgovor in s tem se človek postavi nasproti smrti: "Ljubezen je močnejša od smrti in nas vodi v večno življenje, v življenje Božje ljubezni". "Znanost ni sovražnica vere: je zgolj edino sredstvo, s katerim človek lahko dokaže, da ni sad kaosa", je dejal prof. Antonino Zichichi. Znanost nenehno potrjuje, da sta človek in stvarnost, v

dan za dnem trudi, da bi odkril to, kar Bog že ve. Zichichi je poudaril pomen intelektualne ponižnosti, ki mora skozi spremljati znanstvenika pri njegovem delovanju: "Ni narobe torej, če določenim vprašanjem ne vemo najti ustreznih odgovorov". Zichichi verjame, da je največji človeški izum na transcendentalni ravni vera: "Krščanska vera je najbolj moderno sredstvo, s katerim se lahko prepričamo, da v nas sobivata transcendenca in imanenca", je pojasnil predavatelj in med oba pojma vstavil trdno ločnico. Transcendenca in imanenca delujeta po čisto drugačnih zakonitostih, "drugače bi govorili o sličnih pojmi. Če pa bi se vse začelo in končalo v imanentnosti – kot trdijo ateisti -, bi bilo nemogoče

Ob tržaškem škofu, msgr. Giampaolu Crepaldiju, sedita msgr. Rino Fisichella in prof. Antonino Zichichi (foto IG)

koordinatam, po katerih Bog ni nepoznana enota, je pa enostavno nedoumljiva: "Na tej relaciji morajo zato kristjani opustiti površinsko idolatrijo in oplemeniti svoje versko čutenje z globokim intelektualnim pristopom, s katerim lahko dosežejo bistvenost Boga in posledično popolnejšo podobo svojega življenja". Bog ovrednoti življenje posameznika in ga osmisli. Msgr. Fisichella je svoje predavanje zgostil v vprašanje:

kateri živi, rezultat strogega logičnega sosledja. Zichichi je pred množičnim občinstvom citiral Galileja, ki je bil prepričan o tem, da "je Stvarnik sveta veliko bolj inteligenten od nas, ki v svetu živimo... Kako si lahko drugače razlagamo dejstvo, da znanost, ki je človeška dejavnost, temelji na iskanju naravnih zakonitosti, da skuša skratka razumeti, kako svet in vesolje delujeta", se je vprašal predavatelj. Človek – znanstvenik se

dokazati odsotnost Boga: zato je transcendenca enako potrebna kot imanenca". Tudi transcendentalni pristop pa onemogoča, da znanstveno dokažemo Božjo prisotnost, ker tak pristop odgovarja imanentni sferi. "Če bi znanost dokazala prisotnost Boga, bi Tale izgubil svojo specifiko, ker Bog je vse", je dejal Zichichi in sklenil: "Če smo sad neke logike, mora obstajati Nekdo, ki je to logiko ustvaril".

Igor Gregori

ŠKOFIJA TRST Sporočilo msgr. Crepaldija za postni čas 2010

Od greha prestopimo k novemu življenju (5)

Pravičnost je lahko še taka brez dejavne ljubezni? Razum je še lahko v polni meri razum brez vere? Materialna stvarnost zmora res v polni meri doumeti samo sebe brez transcendence?

Pazimo zdaj, kajti od odgovorov na ta vprašanja sta odvisni zgodovinska krščanstva in njena človečnost; je odvisno, ali dojemamo krščanskega Boga kot "Boga človeškim obrazom", Boga, ki v Kristusu razodeva nas nam samim, Boga-z nami, ki nas spremlja po poteh zgodovine, ali pa kot enega izmed mnogih bogov iz mitologije; je odvisno, ali sta smisel in manevski prostor kristjanov za gradnjo sveta po meri človeka nujno potrebna ali pa odveč. Od odgovora je tudi odvisna utemeljenost krščanske

"istovetnosti" našega delovanja v svetu. Tu je središče znatnega razmišljanja, ki ga v teh letih Joseph Ratzinger-Benedikt XVI. vodi o laičnosti in o "diktaturi relativizma". Kolikor so namreč pravičnost, razum in stvarna razsežnost samozadostni in lahko odlično delujejo samostojno, je krščanstvo odveč v javnem življenju in bi lahko pritrtili laičnosti relativizma, ko želi krščanstvo potisniti na raven zasebnih izbir in ga kvečjemu tolerira, s tem da ga vrine v obširni panteon veleblagovnice z bogovi. Kakor krščanski Bog ni bil sprejet v obširni panteon Rimljanov, tako ne spada niti v ta novi postmoderni panteon.

11. Veliki nemški filozof Romano Guardini se je že spraševal, ali zahteva s strani sodobne stvarnosti,

da sama sebi zadostuje, dalje se naslanja na čisto in neizprieno naravo, da praktično lahko zane-mari izvirni greh, bi mogla uspeti ali ne. Vprašal se je, ali je neke povezave med nacističnimi in komunističnimi lagerji in brezbožnostjo, ali pa so le-ti proizvod naključnih umskih prizadetosti, proizvod navadne okvare. Ali bi zmogel človek, brez

krščanske veroizpovedi, videti človekove pravice, in ko bi jih že videl, bi zmogel odbrzati pogled trdno na njih, ne da bi nanje pozabil, jih popačil. No, Guardini je odgovoril, da to ni mogoče: "Ni povsem posvetnega sveta, in ko neka kljubovalna volja zmora ustvariti nekaj temu podobnega, ta stvaritev ne deluje. Je neka umetna stvaritev brez notranje moči. (...) Brez

verskega dejavnika življenje spominja na motor, ki je ostal brez olja" (R. Guardini, Konec moderne dobe La fine dell'epoca moderna, Morcelliana, Brescia, str. 98). Ni čiste narave in ni čistega razuma, razen če to ni privzeto nekritično – torej niti naravno niti razumsko – s strani sodobnih ideologij.

/ dalje

Obvestila

Danes, četrtek, 25. marca, ob 20.30, bo v Mali dvorani Kulturnega doma v Trstu Slovensko stalno gledališče premierno uprizorilo slovensko praznizvedbo dela Ivana Aleksandroviča Gončarova Oblomov v dramatičizaciji Egon Savina. Delo je prevedel in jezikovno priredil Marko Sosič, režiral pa Egon Savin. Žalostna komedija skozi eno najbolj izvirnih figur svetovne književnosti zastavlja vprašanje: Čemu vstati iz postelje? Zakaj živeti?

Škofijska komisija za pastoralo zakoncev in družine je pripravila tudi letoski sklop srečanj. Odvijajo se pri Šolskih sestrah pri Sv. Ivanu s pričet-

kom ob 14.30. Kot je bilo že v preteklosti, se končujejo ob 17.00 s sv. mašo. Prvi predavanji sta že bili na vrsti, zadnje pod naslovom Napočil je čas za dvorjenje bo g. Marko Čizman imel 16. maja.

Vabimo vas na osemdnevno potovanje z Novim glasom v Romunijo od 18. do 25. maja 2010 z ogledom Moldavije, Bukovine z znamenitimi samostani in Transilvanije. Vpisovanje na upravi v Gorici in uredništvu v Trstu vse do razpoložljivih mest. Akontacija pri vpisu 200 evrov.

Društvo Finžgarjev dom z Opčin vabi v petek, 26. marca, na ogled mladinske predstave Salon Expon. Izvajajo najmlajši igralci gledališke skupine Tamara Petaros pod vodstvom Anke Peterlin in Maruške Guštin. Začetek ob 20. uri.

ŽUPNIJA SV. JANEZA KRSTNIKA DEVIN, ŠTIVAN, MEDJA VAS
in MoPZ FANTJE IZPOD GRMADE

vabi na molitveno glasbeni večer

POSTNI KONCERT

nastopila bosta čelistka Elisabetta Moretti
in organist g. Mirko Butkovič

v soboto, 27. marca 2010, ob 20. uri
v cerkvi Sv. Duha v Devinu

Deželni svetnik SSK Igor Gabrovec

Podpira Agrarni skupnosti

Deželni svetnik SSK Igor Gabrovec se je v znak podpore in solidarnosti s prizadetimi domačini udeležil protestnega zborovanja jursarskih in srenjskih predstavnikov na Padričah in v Bazovici, ki so s tem opozorili na nezasiščen primer kršenja ustaljenih navad in ustrahovanja domačinov s strani deželne gozdarske službe. Ta je predsedniku Jusa Bani pred dvema tednoma vročila priporočeno pismo, s katerim mu je sporočila prepoved sečnje drvi na lastni parceli, češ da prošnja ne odgovarja proceduralnim pravilom in, kar je morda najbolj zaskrbljujoče, postavlja v dvom lastništvo, ki ga ista služba pripisuje kar Občini Trst.

"Pa smo vedno tam! Gre za nerazumljiv in nesprejemljiv primer zaostrovanja odnosov med gozdarsko službo in zato posredno deželno upravo ter kraškimi ljudmi zaradi vprašanja lastništva jursarsko-srenjskih zemljišč, ki se vleče predolgo", je zaplet pri Banih komentiral deželni svetnik Igor Gabrovec. Jus Bani je bil v času fašizma leta 1923 že ob vso imovino, ki mu je bila z enostranskim aktom preprosto odvzeta. V zadnjih desetletjih se je po zaslugi Agrarne skupnosti na teritoriju ponovno razvilo zanimanje za skupno imovino, ki pa še vedno išče primerno pravno rešitev v sklopu današnjega pravnega reda.

"Če se to ni še zgodilo, gre odgovornost iskati pri zakonodajalcu, ki edini lahko postavi potrebne pravne količnice pomembni in razvejeni stvarnosti, ki tesno veže naše ljudi na lastno zemljo, obenem pa predstavlja pomemben gospodarski resur", je mnenja Gabrovec, ki ugotavlja, da je prve pravne okvire postavila Illyjeva uprava, ko je leta 2004 tudi Jusu Bani priznala pravno osebo in sprejela statut s točno navedenimi parcelami, ki tudi na osnovi zapisov v zemljiški knjigi zgodovinsko sodijo k skupni imovini banovskih družin. Sama ustanovitev jusa pa itak sega v devetnajsto stoletje.

Deželni svetnik Gabrovec bo že v prihodnjih dneh stopil v stik s pristojnim deželnim ravnateljstvom in z odbornikom za kmetijstvo Claudiom Violinom. "Naši ljudje, tako kmetijske stanovske organizacije kot tudi predstavniki jusov in srenj, so pokazali pripravljenost do sodelovanja in iskanja najboljših rešitev za celotno vrsto odprtih vprašanj, ki zadevajo upravljanje teritorija na Krasu, in zlasti pri snovanju upravljalnega načrta za zaščiteni območja Natura 2000. Taki primeri nepotrebnega zaostrovanja lahko skrhajo občutljiv proces, ki pa potrebuje zvrhano mero vzajemnega spoštovanja in razsodnosti", zaključuje deželni svetnik Gabrovec.

DSI Obletnica odkritja zločina v Hudi Jami

Totalitarizmi - vprašanja in izzivi

Ponedeljkovo srečanje v Društvu slovenskih izobražencev, ki je kot navadno steklo v prostorih Peterlinove dvorane, se je tokrat želelo spomniti prve obletnice vstopa raziskovalcev na prizorišče zločina v Barbara rovu v Hudi Jami na Laškem. Šele pred enim letom so namreč raziskovalci tu odkrili številna trupla, ki naj bi pripadala predvsem slovenskim domobrancem in ustaškim formacijam. Gosta srečanja sta bila direktor Muzeja novejšje zgodovine Slovenije Jože Dežman in uslužbenec študijskega centra za narodno spravo mag. Renato Podbersič, ki sta v začetku marca ob-

likovala simpozij na isto temo v Ljubljani. V prvem delu srečanja je mag. Renato Podbersič predstavil publikacijo z naslovom "Totalitarizmi - vprašanja in izzivi", ki sta jo študijski center za narodno spravo in Muzej novejšje zgodovine Slovenije posvetila padcu berlinskega zidu, sledila pa je predstavitev izsledkov o raziskavah v Barbara rovu, ki ga je Jože Dežman prikazal z videoposnetkom. Kot že sam naslov publikacije pove, se le-ta ukvarja s pojmom totalitarističnih sistemov in njihovim delovanjem na različnih lokacijah. Poleg tega zajema vprašanja o nasilju med drugo

svetovno vojno in po njej, o zločinih in kazenskih ovadbah, ki so spremljali konec vojne, zbirko življenjskih zgodb posameznikov in še marsikaj. Posebno pozornost si v zborniku zaslužijo intervjuji, ki jih je osrednjim slovenskim medijem posredoval z lordom Nikolajem Tolstojem. Daljni sorodnik znanega ruskega pisatelja Nikolaja Tolstoja je namreč dolgo časa raziskoval vračanje domobrancev iz Anglije v nekdanjo Jugoslavijo in preko intervjujev izrazil svoje mnenje o dogajanju v tem času. Zbornik, ki je po besedah mag. Renata Podbersiča oblikovno nekoliko skromen, pa se vsebinsko ponaša

Renato Podbersič, Jože Dežman in Ivo Jevnikar (foto Kroma)

z nešteti prispevki, ki z različnih zornih kotov obravnavajo pojem totalitarizma. Podpisali so jih različni strokovnjaki, ki se na tak ali drugačen način ukvarjajo z zgodovino.

Drugi del srečanja je uvedel vide-

oposnetek, ki prikazuje prvi vstop raziskovalcev v Barbara rovo, ki je v Hudi Jami na Laškem. Opuščen rovo je del starega rudnika oziroma premogovnika, ki so ga zaprli že leta 1942, približno tri leta kasneje pa so ga uporabili v povsem

drugačne namene: rovo je namreč postal pravo grobišče, v katerem so doslej našli od 200 do 300 trupel. Zdi pa se, da bi lahko bilo trupel še več: neodkriti so namreč še del rova in dva jaska.

Videoposnetek je z dodatnimi podatki dopolnil direktor Muzeja novejšje zgodovine Slovenije Jože Dežman, ki je posebno poudaril sodelovanje Republike Slovenije pri akciji v Barbara rovu. Tja bodo v kratkem postavili tudi spomenik v spomin na umrle. Ob tej priložnosti poteka v Ljubljani tudi razstava, kjer je poleg različnih slik, ki prikazujejo grozote na grobišču, na voljo tudi videoposnetek, ki smo ga imeli priložnost videti v Peterlinovi dvorani.

Predstavitvi je sledila debata, pri kateri je sodelovalo več poslušalcev.

Patrizia Jurincic

V obnovljenem kulturnem središču v Ukvah

Koroška in Primorska sta zapeli

Na prvi dan pomladi, 21. marca, je v Ukvah v Kanalski dolini potekal pomemben kulturni dogodek, ki je združil Koroško in Primorsko. Na ta dan so v obnovljenih

začetku je prisotne nagovoril predsednik Slovenskega kulturnega središča Planika Rudi Bartholot, ki je izrazil zadovoljstvo, da se revija lahko odvija v novih

pevcev so spregovorili še predsednik Zveze kulturnih društev Slovenije Rudi Šimac, predsednik Kršćanske kulturne zveze iz Celovca dr. Janko Zerzer in dr. Damjan Paulin v imenu prirediteljev

Ženska pevska skupina Stu ledi (foto DP)

prostorih nekdanje mlekarne doživeto oblikovali koncert koroški in primorski zbori. To je prvič, da je ta mednarodna zborovska manifestacija prisotna v Ukvah. V prejšnjih letih je bila na Trbižu v občinskem večnamenskem centru. V

prostorih v Ukvah, kjer bo imelo tudi društvo Planika svoj sedež. Pevce in druge udeležence revije je pozdravil tudi domači župan Aleksander Oman, ki se je zavzel za vrednotenje Ukev in Kanalske doline tudi s podobnimi kulturnimi prireditvami. Pred nastopom

Primorska poje. Program sta napovedovali Elisa Kandutsch in Giulia Lister. Na popoldnevu v Ukvah so nastopili trije koroški in štirje primorski zbori, ki so z lepim petjem prispevali, da sta se slovenska beseda in pesem glasno slišali tudi v Kanalski dolini.

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

"Postati sprememba"

Danes sem razmišljala o nečem povsem neoprijemljivem: nobenih medkulturnih stikov nimamo. Ne mislim na slovensko-italijanske odnose, pač pa na resnično širši stik z vsemi realnostmi, ki sestavljajo družbo, v kateri živimo. Tudi v Trstu ali Gorici. Stalno se sklicujemo na odprtost, potem pa se ne zavedamo, kako se odprtosti tudi učimo. Verjetno gre za odločitev, da boš določeni pojem, osebo ali stvar, ki je različna od tebe, spoznal ali se temu spoznavanju vsaj približal.

Tako ponosno se imamo za odprte ljudi, sploh pa se ne zavedamo, kako v vsakdanjem življenju pogostokrat zapiramo ničkoliko oken. Zagovarjamo stik z italijanskim svetom, v praksi pa ga raje ne iščemo, ožigosamo nekaj, kar je "južnjaškega", bojimo se vseh mešanih krvi, nič ne vemo o sosedu, ki je morda prišel iz drugega mesta ali države. (Saj se navsezadnje ne poznamo niti med Trstom in Gorico, mar ne?...) V vsaki manjši skupnosti se skoraj avtomatično sprožijo taki avtomatizmi, navsezadnje je vse povezano s "preživetjem", to je jasno. Sprašujem se pa tudi, v kolikšni meri sami sebi kratimo možnost osebnostne in družbene rasti, ki se udejanja tudi preko soočanja. In ne ogroža "preživetja".

Pesniki in misleci so zapisali, da, kaj je to "dom", resnično spoznaš, ko se od njega oddaljši. In se morda potem – drugačen – vanj

vrneš. Ali pa morda ne, ker te val življenja pljuskuje drugam. Verjetno sebe resnično spoznaš, če si se pripravljen v določenem oziru od sebe tudi oddaljiti. V soočanju z drugačnim, različnim od sebe, si postavljaš vprašanja, ki bi si jih drugače ne, in dobivaš odgovore, ki so ravno tako novi.

Včasih se mi dozdeva, da smo kot družba zabubani v granitno trda prepričanja. Sploh ne zatrujem, da bi jih morali a priori podreti, prepričana pa sem, da bi si morali postavljati več vprašanj. Morda postavljamo neke ne-

vidne zidove, čez katere si nikoli ne upamo pogledati. Kaj pa, če si tako kratimo možnost pogleda v neznano, ki bi vsaj za milimeter lahko postalo znano? Denimo, pogleda v sfero "možne družbene spremembe". Premalo se zavedamo, kako sami sebe omejujemo s tistim večnim "tako je pač". Vsaka korenita sprememba se je začela s ko-

taljenjem majcenega kamenčka, ki je potem zmigal ostale kamenčke ob sebi. Hudujemo se nad večno nečistočo na ulici, kjer živimo? Zberimo podpise vseh tukajšnjih prebivalcev in jih nesimo v dotični urad. Nezadovoljni smo z medijskim poročanjem? Bodimo pogumni in izrazimo to javno. Po istem principu se lahko vprašamo: ali si res želimo drugačnega ozračja, manj pregrad in zidov in več razumevanja? Potem pričnimo pri sebi. Od malenkosti dalje. "Postani sprememba, ki jo želiš videti v svetu". Gandhi.

Slovenska socio-psiho-pedagoška služba

"Zagotoviti ji je treba dostojne pogoje življenja in dela!"

Slovenski socio-psiho-pedagoški službi se osebno ukvarjam od septembra lani, pa čeprav je nesporno dejstvo, da se težave te službe vlečejo in kopičijo že kar nekaj let. Že na prvem sestanku s takratnim glavnim ravnateljem tržaškega podjetja za zdravstvene službe Francom Rotellijem in njegovima sodelavkama Mario Grazio Cogliatti (ravnateljica 2. zdravstvenega okraja) in Danilem Vidoni (odgovorna za službe, namenjene otrokom in najstnikom) je bilo jasno, da je potrebno v življenju Slovenske službe uvesti nekaj korektur, zato da se tako pogoji dela kot nivo in razmah teritorialnih ponujenih storitev bistveno okrepijo. S temi problemi so se slovenski deželni svetniki ukvarjali že v prejšnji zakonodajni dobi. Mirko Špacapan si je še zlasti prizadeval, da bi se služba razširila tudi na Goriško, saj je njen delokrog po skoraj tridesetih letih še vedno nerazumljivo omejen le na območje tržaške pokrajine. Dodati bi bilo treba še Špeter in s tem bi idealno zaobjeli območje, na katerem so slovenske šole.

V zadnjih mesecih so se kar vrstili stiki na raznih nivojih. V ponedeljek, 1. marca, je bilo na sedežu 2. zdravstvenega okraja razširjeno srečanje z vsemi nameščenimi in nameščencem Slovenske službe, tako kot je bilo dogovorjeno že lani jeseni. Na srečanju sta zdravstveno podjetje zastopala Cogliattijeva in Vidonijeva, s politične strani pa smo bili podpisani, kolega Igor Kocijančič in sen. Tamara Blažina, ki sta bila s problemom prav tako že dobro seznanjena. Sredi aprila bomo ponovno preverjali storjene korake. Razprava je obelodanila sliko, ki jo sicer vsak bere po svoje, v glavnem na osnovi bolj ali manj optimističnega pogleda na možne razvoje. Če ostanemo pri konkretnih podatkih, pa je na

dlani, da Slovenska služba trenutno razpolaga s štirimi strokovnimi figurami psihologa za (skupnih, seveda) 65 delovnih ur tedensko, z dvema medicinskima sestrama (od katerih je ena s polovičnim urnikom), logopedinjo in strokovnjakinjo za psihomotoriko. Služba še vedno pogreša vodjo, ki bi obvladala slovenski jezik, decembra pa je

Foto IG

prišlo do prekinitve začasnih pogodb z dvema fizioterapevtkama in s pedagoginjo, ki do danes niso še bile nadomeščene. Potrebna bi bila tudi figura pediatra slovenskega jezika, ki bi bila trenutno na voljo v goriškem zdravstvenem podjetju, ravnokar pa se formira tudi mlada Tržačanka. Zadnji deželni finančni zakon je vrh vsega krepko omejil možnosti za sklepanje novih zaposlitvenih razmerij. To pomeni, da se bodo problemi, ki niso bili rešeni v minulemu letu, sedaj bistveno težje reševali. Od tu moje mnenje, da se je stanje od jeseni do danes bistveno poslabšalo. Slovenska socio-psiho-pedagoška služba je nastala v začetku osemdesetih let na pobudo

nekaterih ravnateljev slovenskih šol, omogočili pa so jo takrat za spoznanje politično nekoliko bolj ugodni pogoji v Trstu. Zato, da to službo danes ponovno spravimo na pravi tir, ki naj ji omogoča nadaljnji sproščen (mislim tudi na pogoje dela uslužbenk) razvoj od upoštevanju novih razmer, je potrebno, da se v razpravo ponovno aktivno vključijo šole, pa tudi naši občinski upravitelji in Pokrajina. Ta potreba je prišla jasno na dan na že omenjenem razširjenem srečanju pred dvema tednoma.

Potrebe otrok in družin so se v zadnjih letih še povečale. To pomeni, da jim bomo kos le svestransko okrepjena Slovenska služba. Slednja mora ohraniti značaj "slovenskosti", kar pri nas pomeni, da lahko operira vsaj dvojezično. Le kot taka lahko Slovenska služba kljubuje potrebam tako otrok, ki prihajajo iz slovenskih ali dvojezičnih družin, kot tudi tistih, ki obiskujejo slovenske šole, pa čeprav izhajajo iz popolnoma neslovenske govorice staršev.

Danes je aktualno tudi vprašanje sedeža oz. operativnih prostorov Slovenske službe, ki se vse od svojega nastanka nahaja v ulici Farneto 3. Tu naj ostane vse, dokler ne bo evidentiran nov, bolj prostoren sedež, ki naj bo prav tako lahko dosegljiv tudi z javnimi prevozi. Sedež naj bo v mestu, a ne preveč oddaljen od Krasa in seveda ne predaleč od večjega dela slovenskih šol, ki danes gravitirajo na Sv. Ivan.

Pa še morda samoumevna pripomba: kvaliteta Slovenske službe je bistvena tudi zato, ker so njene storitve namenjene posameznikom in družinam, ki so že v stiski in jih zato ne gre dodatno bremeniti.

Igor Gabrovce,
deželni svetnik

Grajsko naselje in stari del mesta (10)

GORICA, NJENE ZANIMIVOSTI IN NJEN ČAS

Mariza Perat

V mrliški knjigi št. VI. str. 481 zasledimo zanimivo poročilo o smrti izgnanega francoskega kralja Karla X., ki je nekaj časa bival v Gorici kot gost grofov Coronini in je umrl 6. novembra 1836 v starosti 80 let kot žrtev kolere. Na omenjeni strani najdemo poročilo o kraljevem pogrebu dne 11. novembra. V prevodu se glasi:

"Pred sprevodom so šli mestni ubožci s prižganimi svečami v rokah, nato sirote iz sirotišnice, duhovščina, za njimi vojaška godba, duhovniki stolnega kapitlja z Nj. E. Nadškofom in Metropolitom Franciškom Ksaverijem Luschinom, nato mrliški voz s pokojnim kraljem, ob katerem je stopala vojaška častna straža. Sledili so kraljevi družinski člani: prvi med vsemi sin Ludvik Angulenski, zatem vnuk Henrik grof Chamborski, nato prvi minister, vojvoda Blancas, ter politične, civilne in vojaške oblasti mesta Gorice, goriško plemstvo ter velika množica ljudstva. V stolni cerkvi so pokojnega kralja položili na visok oder. Njegova E. Nadškof je imel peto mašo, pri kateri sta asistrala kardinal Giobatta Latil (nadškof v Reimsu) in škof Francesco Fresceno (Freissinus).

Po maši je pogrebni sprevod krenil na Kostanjevico, kjer so v cerkvi minoritov kralja položili v grobnico. Podpisani Zuanelli Vito, vikar in kurat, je to poročilo lastnoročno napisal z namenom, da se ohrani bodočim rodovom" (Tullio Chiussi - La chiesa e la parrocchia dei SS. Il. e Taz. - Gorica 2000 - samozaložba).

V mrliških knjigah stolne župnije najdemo še dva člana francoske kraljeve rodbine. Prvi je Ludvik Angulenski, sin Karla X. Umrl je 3. junija 1844 v palači Strassoldo v Gorici (Mrliška k. št. VII. - leto 1844 - št. strani nečitljiva). Pogreb je bil v Gorici 8. junija.

Druga je Marija Terezija, avstrijska nadvojvodinja in soproga Henrika V., grofa Chamborskega, vnuka Karla X. Umrla je v palači Lantieri 25. marca 1886 v starosti 69 let (Mrliška k. št. IX. - leto 1886 - str. 294).

Njen mož, grof Chamborski, ki si je lastil pravico za francoski prestol, je umrl na gradu Frohsdorf v

spodnji Avstriji 24. avgusta 1883. Pogreb je bil z velikimi svečanostmi v Gorici.

Andrej Gabršček v svoji knjigi Goriški Slovenci med drugim o tem poroča:

"Z vse dežele so ljudje drli v Gorico in tudi iz Kobariida nas je bilo nekaj. Bilo je pa tudi kaj videti. Iz Francije so došle premnoge monarhistične deputacije v pestrih nošah, nešteti so bili venci in grbi iz vse Francije" (A. Gabršček - Goriški Slovenci - Ljubljana 1932 - I. knjiga, str. 231 - samozaložba).

Vsi omenjeni člani kraljevske rodbine so pokopani na Kostanjevici.

Leta 1855 je pri nas divjala kolera. Iz mrliške knjige sv. Hilarija in Tacijana izvemo, da je v mestu takrat umrlo 105 oseb. Mnogo je bilo mladih.

Naj tu omenim še nekatere zanimivosti iz krstnih knjig te župnije. Poleg drugih najdemo tu imena krščencev, ki so pozneje postali znamenite osebnosti. Predvsem je tu poznejši prvi goriški kneznadškof, ki je v cerkvi sv. Hilarija in Tacijana bil krščen 24. julija 1711 z imeni Karel Peter Pavel Mihael Attemis (Krstna knjiga: str. 7, 1711, str. 22).

Tri leta pred njim, 23. junija 1708, je bil istotam krščen njegov brat Sigismund Karel Anton Mihael Attemis (Krstna knjiga: št. VII., 1708, str. 828). Ta je dal zgraditi dvorec v Podgori. Dne 17. junija 1641 je bil v isti cerkvi krščen Ivan Marija Marusig, poznejši pesnik in pisatelj (Krstna knjiga: št. IV., 1641, str. 63). Dne 22. aprila 1686 je tu prejel sv. krst Ivan Pacasi, oče znamenitega arhitekta Nikolaja (Krstna knjiga: št. VI., 1696, str. 531).

4. maja 1730 pa Jakob Karel de Morelli, poznejši goriški zgodovinar (Krstna knjiga: št. VIII., 1730, str. 381). Tu je 6. junija 1790 bil krščen tudi poznejši slikar Josip Jakob Tominz (Krstna knjiga: št. VIII., 1790, str. 99), dne 1. avgusta 1723 pa Rudolf Edling, drugi goriški kneznadškof (Krstna knjiga: št. VIII., 1723, str. 247). V tej cerkvi je 12. avgusta 1673 bil krščen Janez Krstnik Mesar, poznejši jezuit in misijonar, ki je 15. maja 1723 umrl mučniške smrti v Hanoju (Krstna knjiga: št. VI., 1673, str. 30).

/ dalje

Francoski kralj Karel X.

Apostolski nuncij v Sloveniji Santos Abril y Castello zlatomašnik

Poziv vladi, naj se strezni!

Dogajanja in vzdušje v Sloveniji so v prejšnjih dneh zaznamovali nekateri večji dogodki, ki bodo zagotovo še nekaj časa vplivali na razmere v Sloveniji. Premier Borut Pahor se je načelno odzival zahtevam koalicijskih strank LDS in Zares, naj odstavi generalno državno tožilko Barbaro Brezigar, če da je s svojim posegom v politično-pravno afero s psi ubijalci zdravnika dr. Saše Baričeviča prekršila ustavo in zakone, vendar se je zadeva zapletla. Barbara Brezigar namreč zatrjuje, da tudi v primeru omenjene afere deluje po zakonu in v skladu s svojimi pristojnostmi na vrhu državnega tožilstva. Pač pa naj bi pravosodni minister Aleš Zalar nanjo in na tožilsko organizacijo izvajal pritisk. V ozadju vsega naj bi bilo prizadevanje Katarine Kresal, ministrice za notranje zadeve in predsednice LDS, v kateri je tudi minister za pravosodje visok funkcionar, da upočasnijo ali sploh prepreči nadaljevanje preiskave o psih, morilcih dr. Baričeviča, posebej tistega dela, ki bi potrdil ugotovitve veterinarjev, da so bili psi spolno zlorabljeni. Pri tem so nastopi generalnega direktorja policije Janka Gorška, ki je bil na to funkcijo imenovan na zahtevo notranje ministrice Katarine Kresal, silno nenavadni. Na srečanju s časnikiarji je povedal, da policija ne bo nadaljevala preiskave o primeru psov in smrti zdravnika, časnikiarjem pa ni dovolil, da bi ga o tem karkoli vprašali.

Predsednik vlade Borut Pahor poudarja, da bo zahtevo partnerskih političnih strank v koaliciji, naj odstavi generalno državno tožilko, skrbno preučil in se potem odločil. Pri tem pa najbrž poslušajo opozorila Janeza Janše, vodje opozicije v državnem zboru. On je vlado pozval k treznosti, saj bi se morala ukvarjati predvsem z ukrepi za premagovanje finančno-gospodarske krize, ne pa pretežno z aferami, kadrovskimi zamenjavami in z mednarodno konferenco o zahodnem Balkanu. Ta je v soboto, 20. t. m. sicer potekala na Brdu pri Kranju, toda bila je okrnjena, ker je udeležbo odpovedal predsednik Srbije, morda najbolj zainteresirane države, Boris Tadić. V politični in splošni javnosti odmeva opozorilo Janeza Janše, "da se bo v primeru predloga za razrešitev generalne državne tožilke, ki bi ga vlada poslala v parlament, s protesti odzvala slovenska javnost". Pričela bi se uredničevati znana Janševa napoved, "da se Slovenci pomladi vidimo na ulicah in trgih v večjem številu". Janez Janša je tudi mnenja, "da se bo - če bo na podlagi trhljivih argumentov, ki se zdaj pojavljajo kot razlogi za možno zamenjavo Brezigarjeve, dejansko predlagana njena razrešitev - odzvala tudi Evropska komisija". V ozadju odstavljanja generalne državne tožilke Janez Janša vidi tudi več kot očiten interes LDS po popolnem ob-

vladovanju represivnih izvršilnih organov. LDS je majhna stranka, ki že obvladuje resorja notranjega in pravosodnega ministrstva, zdaj pa bi si rada podredila še državno tožilstvo. Slovenija bi v takem primeru lahko postala policijska država. Dogajanja so nasploh raznolika, nekatera zelo aktualna in pomembna, skoraj vsa pa odsevajo duha nestrpnosti in pogosto tudi komaj prikrita sovraštva med politiki, ki sami sebe uvrščajo v t. i. levi ali desni blok slovenske družbe in države. Vladajoča koalicija poskuša preprečiti nov referendum o tako imenovanih izbrisanih, ki ga predlagata opozicijski stranki SDS in SNS z utemeljitvijo, da gre v veliki več-

Zlatomašnik S. A. y Castello

ni za špekulante in napadalce na Slovenijo v njenih težnjah za osamosvojitve. Stranki tudi svarita pred ogromnimi odškodninami, ki bi jih lahko zahtevali t. i. izbrisani. Državni svet, to je drugi dom parlamenta, ni sprejel

družinskega zakonika, ki je sicer bil sprejet v predhodnem postopku v državnem zboru. Kot znano, bi koalicija v spremenjenem družinskem zakoniku rada izenačila tradicionalno družino z istospolnimi skupnostmi, ki naj bi jim bila priznana tudi pravica do posvojitve otrok. Državni zbor bo moral po naročilu državnega sveta o družinskem zakoniku ponovno razpravljati. Finančni minister Franc Križanič se je spet uprl zahtevi predsednika vlade Boruta Pahorja, naj odsvi svoje sodelavca Draga Isajloviča, nekdanjega agenta tajne politične policije, ki je znan po tem, da je v obdobju prejšnje Jugoslavije aretirjal Janeza Janšo, tedaj najbolj znanega in vplivnega političnega oporečnika. Premier je v soočenju z ministrom izjavil, "da ima pravico izbirati svoje sodelavce", kar bi lahko pomenilo, da bo ministra za finance odstavil.

V novi številki Družine je bil objavljen daljši pogovor z apostolskim nuncijem v Sloveniji, Santosom Abril y Castellom, ki letos obhaja zlato mašo in srebrni škofovski jubilej. Svoje diplomatsko poslanstvo v Sloveniji opravlja že sedem let. V intervjuju, ki ga je pripravil odgovorni urednik Družine Franci Petrič, je visoki cerkveni dostojanstvenik zatrdil, "da je Cerkev v dolgih letih preganjanja, ki v Sloveniji ni bilo manjše kakor drugod, pokazala občudovanja vredno zvestobo. Bilo je veliko res zglede vernikov. Ne pozabimo utrjevati žive Cerkve".

Marijan Drobež

Kratke

Zanesljiva zaposlitev v računalništvu in modernih tehnologijah

V Sloveniji je stanje glede brezposelnosti in možnega zaposlovanja enako kot v drugih tržnih gospodarstvih in družbah. Število brezposelnih dosega že okoli 100.000 oseb, hkrati pa imajo nekatera podjetja in gospodarske družbe težave zaradi pomanjkanja delavcev ali strokovnjakov. Zdaj je najlažje dobiti delo na področju računalništva in modernih tehnologij. Časniki objavljajo veliko oglasov s ponudbami za zaposlitev na omenjenih področjih. Veliko delovnih mest je na voljo tudi v manjših obrtnih delavnicah in podjetjih. V Sloveniji mala podjetja zaposlujejo več kot polovico delavcev v zasebnem sektorju.

Očistimo Slovenijo v enem dnevu

V soboto, 17. aprila, bodo v Sloveniji izvedli največjo okoljevarstveno akcijo doslej. Odstranili naj bi vsaj 20.000 ton odvrženih odpadkov, ob tem pa poglobili ozaveščanje in izobraževanje javnosti za izboljšanje odnosa do ravnanja z odpadki. Doslej so v državi odkrili že 1.100 divjih odlagališč različnih odpadkov, ki povzročajo smrad in nasploh nezdruvo in škodljivo ozračje. Da bo čistilna akcija 17. aprila čim bolj učinkovita, bodo organizatorji naredili celovit popis divjih odlagališč po vsej Sloveniji. Iz tega bo nastal prvi vseslovenski register divjih odlagališč. Ta bo v obliki spletnega zemljevida dostopen vsem občinam in državljanom, cilj pa bo njihova pomoč pri reševanju problematike divjih odlagališč. Eden izmed načinov popisa divjih odlagališč bodo tudi iskalne in čistilne akcije na posameznih območjih, ki že potekajo. Projekt z naslovom Očistimo Slovenijo v enem dnevu bodo uresničevali pod vodstvom društva Ekologi brez meja. V soboto, 10. aprila, bo Slovenska vojska kot lasten primer ozaveščenosti izvedla čiščenje treh večjih divjih odlagališč, ki so v lasti Ministrstva za obrambo ali Slovenske vojske. V omenjeni akciji bo sodelovala tudi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki je k sodelovanju povabila tudi pripadnike samostojnih poklicnih in prostovoljnih enot ter društev, ki delujejo na različnih področjih zaščite in reševanja.

Poziv k ustanovitvi mednarodnega sodišča za komunistične zločine

V Pragi, češkem glavnem mestu, je nedavno potekala mednarodna konferenca o zločinih komunizma. Predstavniki raznih ustanov iz evropskih držav, ki preučujejo zločine komunističnih režimov, so o njih sprejeli posebno deklaracijo in v njej zapisali: "Ker zločinov proti človeštvu, ki so jih povzročili komunistični režimi, ne obravnava nobeno od mednarodnih sodišč, pozivamo k ustanovitvi novega mednarodnega sodišča za komunistične zločine. Sedež bi imelo v Evropski uniji. Na tem sodišču bi morali soditi komunističnim zločinom proti človeštvu, podobno kot so na nürnberškem tribunalu sodili in kaznovali za nacistične zločine ter kot še vedno sodijo in kaznujejo zaradi zločinov v nekdanji Jugoslaviji". Omenjene mednarodne konference v češkem glavnem mestu so se udeležili predstavniki ustanov ali organizacij iz Nemčije, Poljske, Češke, Slovaške, Madžarske, Romunije, Bolgarije, Srbije, Litve, Latvije, Estonije, Nizozemske, Danske, Švedske in Slovenije. Slovenijo je zastopal Študijski center za narodno spravo pod vodstvom Andreje Valič. V delegaciji pa so bili tudi njeni sodelavci dr. Damjan Hancič, Boštjan Kolarčič in mag. Renato Podberšič.

Študentska organizacija zoper zakon o tako imenovanem malem delu

V Sloveniji poteka ostro soočanje med ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter študentsko organizacijo Slovenije. Nanaša se na predlog novega zakona o tako imenovanem malem delu, ki bi zmanjšal pravice študentov, ki ob študiju občasno tudi delajo v raznih dejavnostih ali pri zasebnikih. Omenjamo, da študentsko delo za marsikoga, domnevno vsaj tretjini študentov, pomeni temelj, brez katerega bi bil študij nemogoč. Res pa je, da nekaterim omogoča zelo dober zaslužek. Po novem zakonu bi študent ali študentka lahko delala največ 672 ur na leto. Napovedujejo tudi večjo obremenitev tako imenovanega malega dela, v katerega bi bili vključeni tudi nekateri brezposelni in upokojenci. Dajatve od take oblikečasne zaposlitve bi se povečale od sedanjih 16,8 na okoli 30%. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pri pogajanjih o omenjenem novem zakonu ne popušča, Študentska organizacija Slovenije pa zato v obravnavanem dialogu noče več sodelovati.

SNG Nova Gorica / Gostovanje MGL

Slikovita burkaška komika T. M. Plavta

Ob redni abonmajski ponudbi domačega ansambla se v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica zvrščajo tudi raznolike gostujoče predstave. Tako je v četrtek, 18. marca, prišlo v goste Mestno gledališče ljubljansko, ki je na odru pred dobro zasedeno dvorano uprizorilo komedijo Osli (Asinaria) Tita Makcija Plavta (okoli 254 pr. Kr. - 184 pr. Kr.), poleg Terencija največjega rimskega komediografa. Za pisanje svojih del se je zgledoval pri grških avtorjih (npr. velikem Menandru, predstavniku nove komedije) oz. tudi predeloval helenistične predloge in jih prilagajal rimskemu okolju in okusu. Njegove komedije so pisane v živem jeziku, polne komičnih učinkov, doviti-

pov, duhovitih besednih iger in začinjene s situacijsko komiko. Vanje je vnesel glasbene vložke in uporabljal prolog in epilog. Tako iskrija je tudi komedija Osli, ki jo je Plavt priredil po izgubljeni Demofilovi grški igri in je vsa prežeta z ozračjem nebrzdano razuzdanih saturnalij, rimskega praznika,

Uroš Smolej in Lotos Vincenc Šparovec

ko je bilo marsikaj dovoljeno. Osle so na Slovenskem prvič uprizorili aprila 2009 v Mestnem gledališču ljubljanskem v prevodu Marka

Marinčiča in v dognani režiji Vita Tauferja, ki je osvetlil avtorjeve značilnosti in poudaril njegov smisel za humor, pa tudi njegovo drzno razgaljanje izprijenih gospodarjev-oblastnikov, ki se pred premetenimi, v besedah in dejanjih drznimi sužnji izkažejo kot omahljive mevže. Tak je opolzki Demajnet (Boris Ostan), ki je tudi ekonomsko odvisen od gospodovalne žene; to vlogo je po rimskem zgledu, kjer so na odru ženske vloge igrali moški, Taufer zasedel z igralcem, groteskno imenitnim Jožefom Ropošo, in seveda tako dodal še nekaj komičnega popra predstavi, ki je kar začinjena v celotni vsebini. V njej je protagonist mladi, nezreli Argirip (Jaka Lah), blazno zaljubljen v prostitutko Filajnijo (Iva Kranjc), za katero mora plačati zvodnici Kleareti (Tanja Ribič) lepe denarce, če želi, da bo samo njegova za eno celo leto. Pri tem si nekako "pravičo" prve noči lasti njegov pohotni oče, dokler ga seveda pri tem dejanju ne zasači možata žena. Denar za zvodnico priskrbita zvičajna in do gospodarjev nič kaj spoštljiva sužnja Liban in Leoni-

da. Prav ta dva lika s svojimi značajskimi posebnostmi, eden je zahrbtni, prihuljeni, drugi silak, nagle jeze, pretepač, sta nudila režiserju Tauferju veliko možnosti za njuno barvito, učinkovito oblikovanje, bodisi po karakternem opisu kot tudi po zunanji podobi: izoblikoval ju je v prava posebnost, čisto po "taufferjansko" privlačno-odbijajoča! Vanju sta se, oblečena v sužnja iz Plavtovih časov, tako enkratno plastično prelevila Uroš Smolej, ki zna mojstrsko zlesti pod kožo različnim likom in jim vtisniti izvimi pečat, ter Lotos Vincenc Šparovec, pravi silak. Ostale igralce, med katerimi so bili še Gregor Čušin- trgovec, Matej Puc-Diabol, Gaber K. Terseglav-pazarit, je Jelena Prokovič oblekla v sodobna oblačila. Tudi s tem je Taufer hotel poudariti aktualnost te 2260 let stare komedije, v kateri najdemo ničkoliko podobnosti s sodobnim časom in družbo, ki ga označuje. Človeške slabosti in grehi se v dolgih tisočletjih niso kdo ve kaj spremenili, zato nam imajo antični pisci še veliko povedati! Tauferjevo oddčitavanje Plavtovega dela je zelo posrečeno, ohranja antični značaj tudi v scenski obdelavi Eme Kugler in neko mero "finese" tudi v bolj "vročih" prizorih.

IK

Gradbena podjetja v krizi, a pri cenah svojih storitev ne popuščajo

V Sloveniji je okoli 10.000 neprodanih novih stanovanj

Gospodarsko-finančna kriza v Sloveniji naj bi po zatrjevanju predsednika vlade Boruta Pahorja začela popuščati, saj se domnevno kažejo prvi znaki okrevanja nekaterih pomembnih podjetij oz. gospodarskih družb. Vendar je kriza očitno še zmeraj velika in gradbeništvo. V podjetjih te dejavnosti nimajo novih naročil, nadalju-

jejo se odpuščanja delavcev, zlasti tistih pogodbenih, ki so prihajali iz Bosne in drugih območij nekdanje Jugoslavije. Zaskrbljenost vodilnih ljudi v gradbenih podjetjih in družbah je skratka velika, tudi zaradi tega, ker po zaključku gradnje sistema avtocest in hitrih cest ni pričakovati, da bo imela država v pripravi kak nov velik projekt investicij, ki bi

omogočil oživitve gradenj velikih izvajalcev, kot so Slovenska Ceste-tehnika v Ljubljani, Vedrag v Velenju in Primorje v Ajdovščini. Razmere v slovenskem gradbeništvu bi se lahko hitro in občutno izboljšale, če bi gradbenim organizacijam uspelo prodati nova stanovanja, zgrajena v zadnjem obdobju. V Sloveniji je na

voljo kar okoli 10.000 novih neprodanih stanovanj, od tega števila samo v Ljubljani od 1.000 do 2.500. Zanimanje morebitnih kupcev je veliko, toda stanovanja so predraga, saj njihova cena pogosto presega 4.000 evrov za kvadratni meter. Na taki ravni se ohranjajo cene na najbolj zaželenih območjih, kot so Ljubljana, Obala oz. Slovenska Istra, Kranjska Gora in Nova Gorica. Še zmeraj kaže, da lastniki, to pa so po večini gradbena podjetja ali družbe, novih stanovanj nečesto prodati po cenah, nižjih od sedanjih. Pričakovanja morebitnih kupcev, med njimi je veliko mladih družin, so se za zdaj iz-

jalovila. V Ljubljani še vedno ni mogoče kupiti novega stanovanja po ceni, nižji od 3.000 evrov za kvadratni meter, pa tudi stara stanovanja se niso pocenila prav veliko. Morda pa bo kmalu drugače. Gradbeno podjetje Vegrad iz Velenja, ki je v Ljubljani zgradilo stanovanjsko sotesko z imenom Celovski dvori, bo zaradi finančnih težav, ki ogrožajo celo obstoj podjetja, cene stanovanj, zgrajenih v slovenskem glavnem mestu, najbrž znižalo za kakih 30%. To bi pomenilo vzpostavitev nove cene, ki bo znašala med 2.300 in 2.400 evri za kvadratni meter. Direktorico podjetja Vegrad Hildo Tovžak k znižanju cen

stanovanj v Ljubljani močno spodbuja in nagovarja ljubljanski župan Zoran Jankovič. Izvedenci z raznih področij ter tržni strokovnjaki menijo, da 2.000 evrov za kvadratni meter stanovanjske površine pomeni nekakšno magično mejo, ki bi omogočila prodajo sedanjih zgrajenih stanovanj v Sloveniji. Zdaj je čas čakanja in upov, da bodo investitorji prodajne cene od omenjene ravni tudi znižali, pri čemer sploh ne bi bil ogrožen njihov obstoj. Dodajamo, da ponekod v Sloveniji cene kvadratnega metra stanovanj že zdaj niso višje od 2.000 evrov, vendar tam za nakup stanovanj ni večjega zanimanja.

Za umetniške dosežke mladih slovenskih ustvarjalcev iz FJK Sklad S. Tončič razpisuje nagrado Zlato zrno 2010

Za nagrado Zlato zrno 2010 se lahko potegujejo slovenski ustvarjalci do 35. leta starosti na dan zaključka razpisa in ki so iz Dežele Furlanije - Julijske krajine. Prijavijo se lahko sami ali jih predlagajo kulturni zavodi in ustanove. Poudarje-

sti, glasbe ter inovativnih izraznih zvrsti v letih 2008 in 2009.

Predlogi z navedbo osebnih podatkov (rojstvo, naslov, curriculum), z utemeljitvijo in predstavitvenim gradivom (objave, CD, kritike, ocene, katalogi) naj bodo posredovani na spodaj navedene naslove do 26. aprila 2010.

Žirija, ki jo sestavljajo uveljavljene umetniške in strokovne osebnosti na posameznih ustvarjalnih področjih, bo do konca maja 2010 izbrala in nato razglasila nominirance Zlatega zrna; največ štiri. Nagrada je nedeljiva. Nagradjenec, ki je že prejel Zlato zrno, naslednji dve leti zanj ne more kandidirati.

Svečano razglasitev nagradenca in podelitev nagrad bo

Tončičev sklad priredil ob času kresa v Narodnem domu v Trstu. Nominiranci prejmejo nagrado 500 evrov, prejemnik Zlatega zrna pa umetniško plastiko in znesek 2000 evrov.

Tončičev sklad si bo prizadeval, da nagradjencu in nominirancem omogoči objavo, izvedbo, razstavo del in udeležbo na ustvarjalnih residencah.

Predloženo gradivo bo vrnjeno na zbirnih mestih po 25. juniju in vse do 15. septembra. Po tem datumu ga bo Sklad umestil v svoj arhiv oz. zanj ne bo odgovarjal. Sklad ima pravico gradivo uporabljati / objavljati za promocijo nagrad in nagradjencev. Razpis in podatki o Skladu na spletni strani www.skladtoncic.org.

Predloge in gradivo, osebno dostavljeno ali po pošti, zbira: Slovenski visokošolski Sklad "Sergij Tončič" - Dijaški dom v Trstu - ul. Ginnastica 72 | Narodna in študijska knjižnica v Trstu - ul. Sv. Frančiška 20 | Knjižnica D. Feigla - KB center 1906 - corso Verdi 51 - Gorica | Slovenski kulturni center v Špetru - ul. Alpe Adria 65 b - S. Pietro al Natisone.

Ivan Žerjal, lanski dobitnik nagrade

ni naj bodo umetniški dosežki na področjih leposlovja, dramskih umetnosti, likovne, video in filmske ustvarjalno-

Prejeli smo

Milijon – selektivno oziroma v katerem grmu tiči zajec

Komaj smo izvedeli, da bo "manjkajoči" milijon za manjšino končno prispel iz Rima, in komaj so si naše organizacije vsaj malo oddahnile, že beremo izjavo predsednika SKGZ-ja, da naj se ta sredstva uporabijo selektivno. Že dalj časa sicer slišimo sporočila, ki jih ta krovna organizacija pošilja preko medijev in govorijo o tem, kako umestno in koristno bi bilo denar, ki ga italijanska država namenja slovenski manjšini, po drugačnih kriterijih porazdeliti znotraj naše skupnosti (po katerih kriterijih se deli sedaj?). Ker pa pri drugi krovni ni opaziti nobene navdušenja nad tem, sem se vprašal, v katerem grmu tiči zajec.

Sklepanje je enostavno: finančna sredstva drugače porazdeliti pomeni, da se neko-

mu odvzame in da drugemu. Si je mogoče zamisliti, da bi SKGZ tako zagnano predlagala spremembe, če bi to pomenilo izgubo sredstev zanj in za njene članice? Ne! Si je mogoče zamisliti, da ne bi bili v vodstvu SSO-ja zadovoljni, če bi spremembe pomenile večji finančni pritok za lastno organizacijo in njene članice? Ne! Torej si vodstveni organi SKGZ-ja nadejajo dobiti konsenz naše skupnosti tako, da predlagajo (seveda pod pretvezo, da so potrebne neke prioritete, da potrebujemo nove prijeme, da se ne sme vlagati v obrabljeno tovarno itd.) enemu delu manjšine odvzeti, samim sebi oziroma drugemu delu pa dati? Lahko trdijo, da delovanje njihovih članic bolj koristi manjšini kot delovanje članic SSO-ja? Če so o tem pre-

pričani, naj to tudi dokažejo! Vrh vsega se še vsi spominjamo na leta, ko je italijanska država namenjala manjšini le drobtinice, je pa nekdanja Jugoslavija vlivala v blagajne SKGZ-ja mastne denarje in pri tem nalašč izključevala vse drugače misleče ustanove; je mogoče takrat ta krovna dobrohotna ponudila tudi drugim del sredstev, ki jih je imela v izobilju? Zakaj sedaj, ko Italija in Slovenija namenjata enako pozornost obema "dušama" manjšine, si SKGZ zopet želi levji delež? Mislim, da so temelji sožitja v manjšini in njenega napredka drugje. Želim jih poudariti, vendar je za to potrebno več prostora, kot si predstavljam, da ga imam še na razpolago, zato bom to naredil v naslednjem dopisu.

Albert Devetak

Svetovno prvenstvo v smučarskih poletih Planiški pit stop

Prejšnji konec tedna je bil za ljubitelje zimskih športov in za marsikaterga nešportnika prazničen, saj je dolina pod Poncami, slovita Planica, imela v gosteh svetovno prvenstvo v smučarskih poletih. Fascinanten, strahospoštovan in v glavnini, nerazumljeni šport, ki pa ima v Sloveniji pomembno, da ne rečem vodilno vlogo in tradicijo.

trend pit-stopa, ki so ga prav letos v avtomobilskih dirkah omejili. Zadnje desetletje formule 1 so zmagovali na pit-stopih, voznik pri tem je imel bore malo zasluga. Zmagovali so izračuni, taktiziranja, načrtovanja tekme, tehnikalijske, harmonično delo mehanikov ipd. O športnikovem angažmaju ne duha ne sluha. Gre za posledico hiper-razvoja in ultraperfekcionističnih zah-

dajanjem in odvzemanjem točk zravnavajo spremembe zaletišča, o katerih odločata žirija in predvsem vpliv vetra na tekmovalčev rezultat. S tem sistemom naj bi do skrajnosti omejili vpliv okolja na tekmovalce.

Lepo, fajn, super. A praksa je, žal, pokazala nasprotno. Letošnja Planica in druga tekmovalna z novim sistemom točkovanja so to dokazala. Smučarski skoki in poleti se, od zdaj naprej, zmagujejo in izgubljajo na sodniških tribunah, nič več v na odskočni mizi in v zraku. Prekrasen, odličen skok, mogoče celo daleč najdaljši v seriji, še nič ne pomeni: za njim namreč vsi buljimo v ekrane. Že na štartu neverjeten odbitek tridesetih točk zaradi naletišča, nato še neverjeten odbitek zaradi pomoči vetra in... šele 5 mesto. Absurd. Kje so tu še smučarski skoki ali, še toliko bolj, poletje? Čemu sploh se letijo v iskanju nepredstavljivih dolžin tam v dolini? Danes nima več boljših pogojev tisti, ki

Kranjskogorski hoteli so pokali po šivih, ljudje vseh vrst so s celega sveta prisopihali pod Julijske Alpe na ogled pričakovanega dogodka. Planiška dolina, ki se od skakalnic nadaljuje do uro hoda oddaljenega Tamarja, sanjske kočje pod Jalovčovo severovzhodno steno, je bila celo prepolna za tistih pet tisoč obiskovalcev, ki so se z vstopnicami in rokah morali obrniti domov. V podaljšanem vikendu oz. celoteden-skih letalnih dogodkih se je tam zvrstilo sto tisoč ljudi. Razlog je samo eden: Planica je največja svetovna letalnica z najboljšimi pogoji, meka smučarskih poletov, v kateri se vsako leto piše zgodovina. Trenutni svetovni rekord Norvežana Romoroena znaša 239 metrov, Planica pa varno zmora veliko več. A letos nismo videli ne rekorda ne množice "planiških razdalj". Razlog je, po mojem mnenju, jasen in prav zato nerazumljiv. V smučarske skoke in polete se je v letošnji sezoni prikradel formulaenovski

tev sodobnega športa, ki skuša konkurenco športnikov (beri: sponzorjev in denarne-ga posla) razrešiti s skrajnim napredkom tehnike. V svet smučarskih skokov pa "pit-stop sindrom" vstopa s še drugim odtokom. Visoka tehnologija se uvaja v namen skrajnega realizma. Zaradi tega športni mogotci razvijajo visoko tehnologijo preverjenja, merjenja in izračunavanja rezultatov, s katero naj bi omejili vpliv zunanjih dejavnikov in v tekmovalca končno uvedli pravico. V smučarskih skokih so to izvedli s temile ukrepi: z do-

leti, leti, leti, temveč tisti, ki manj skoči s "figami in srečo v žepih". Skrajni realizem še zdaleč ni rešitev ne-pravičnega vpliva okolja in sreče. Poleg tega pa še tole: lahko pozabimo na rekorde. Sodniki namreč pred prihodom najboljših vestno znižujejo zalet, češ da "ne bi leteli pre-daleč". Planica zmora varne polete še daleč naprej. In prav varnost je argument tistih, ki odločajo o usodi svetovnih prvenstev in predvsem o razvoju celotnega športa. O športnikih pa ne duha ne sluha...

Jernej Šček

Obisk nižješolcev škofijske šole v Bologni Srečanja in pričevanja

Včetrtek, 18. marca 2010, je potekalo v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž zanimivo srečanje z osemdesetimi dijaki in šestimi profesorji tretjih razredov nižje srednje škofijske šole Marcello Malpighi iz Bologne. Dijaki, na izletu po poteh prve svetovne vojne, so obiskali Vrh Sv. Mihaela, dolino bersaljerjev, pokopališče v Sredipolju in muzej v Kobaridu. V Gorici pa so obiskali Kulturni center Lojze Bratuž, kjer so ob predstavitvi predsednice Franke Žgavec in msgr. Lojzeta Milharčiča, župnika v Ajdovščini, spoznali dogodke Slovencev na Primorskem v času fašizma in po drugi svetovni vojni.

Prof. Žgavec je v pozdravu gostom predstavila lik in tragično smrt Lojzeta Bratuža, po katerem je poimenovan Kul-

turni center, in predstavila dejavnosti, ki potekajo v Centru in kako so te pomembne za celotno zamejsko skupnost.

Msgr. Milharčič pa je predstavil življenjsko pot kot občan

cializma. Predstavil pa je tudi delo msgr. Vinka Kobala, ustanovitelja gibanja Pot, in njegovo vzgojno delo z mladimi, ki ga je opravljal z velikim pogumom in vztrajnostjo. To gibanje je še danes prisotno v Sloveniji; k njemu pristopajo študentje, odrasli in družine.

Dijaki so se z zglednim obnašanjem in veliko pozorno-

Federativne Republike Jugoslavije s posebnim poudarkom na težave in diskriminacije, ki so jih doživljali katoličani in Cerkev v času so-

stjo udeležili srečanja in beležili informacije. Spoznali so manj znano realnost preko poslušanja in pričevanja.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Palik
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačno tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To število smo poslali v tisk v torek, 23. marca, ob 14. uri.

Komu ali čemu naj človek verjame?

V znamenju mode in nepristnih potreb

Pred nekaj več kot tednom dni me je prijatelj, ki ne govori slovensko, naprosil, naj grem z njim na ljubljanski sejem gradbeništva Dom. Lani je namreč kupil zemljišče pri Renčah in v kratkem bo začel z zidavo enodružinske hiše, ki mu bo postala domovanje. Čeprav mest in sejnišč ne maram, sem šla rada, predvsem zaradi prijatelja, ki je potreboval mojo pomoč, pa tudi zaradi spominov, saj sem ravno na tem sejmu sama izbirala okna in peč za svojo kraško hišo. Kmalu sem spoznala, da se je v nekaj pičlih letih sejem popolnoma spremenil. Hal je več, nekaj so dozidali, predvsem pa je veliko več razstavljalcev, predvsem iz tujine. Naše slovenske znamke so nekoliko manj zastopane, predvsem manjše firme, ki se ukvarjajo z obrtniško izdelavo stavbnega pohištva, peč in druge opreme.

S prijateljem, ki je sicer po poklicu zdravnik, sva kmalu zašla v morju toplotnih črpalk, ponudb za pasivno gradnjo ter številnih eko izdelkov. Zdaj pa je res vse "eko" je pripomnil prijatelj, ki je zamenjaval, kakšno lepilo proizvajalec uporablja pri lepiljenju izolacijskih plošč in ali je v njih formaldehid. Mlada prodajalka sploh ni poznala komponent, zagotavljala pa nam je, da je izdelek eko. Eko je bila verjetno tudi voda, po kateri sem segla, ko me je zažejalo, in pa zrak, ki je bil vroč in zatohel, kot bi dihal zmes raznega prahu in gradbenih materialov.

Prijatelj, ki se kdaj pa kdaj rad pogreje ob moji novomeški lončeni peči, me je naprosil, naj si najprej ogledava vso pečarsko ponudbo, saj sem mu zagotovila, da je le-te na sejmu veliko, saj so krušne in lončene peči del naše kulturne dediščine. Pa sva ostala razočarana... Lončenih peči, razen najbolj znanih, novomeških, skoraj ni bilo, tako da je prijatelj zamenjal iskalo stike z različnimi mojstri. V zameno smo si lahko dobila ogledali novotarije na področju ogrevanja in tehnologijo nemških in japonskih znamk. Prodajalka nam je povedala, da se je nekaj Slovencev že odločilo za podzemno toplotno črpalko, a se investicija ni obnesla, ker je vzdrževanje predrago. Koliko pa sploh stane najbolj cenena črpalka, sva

vprašala. Kakih 8.000 - 9.000 evrov, se je glasil odgovor, ovit v tisoč obetavnih nasmehov. Tiho sem pomislila na izpad električnega toka, ki smo ga imeli pred dnevi. Lepo je bilo tedaj ob naši lončeni peči, ne vem pa, kako so burji kljubovali lastniki japonskih in nemških toplotnih črpalk.

Na misel mi je prišla še mlada arhitektka, ki se je v televizijski debati pritoževala nad zakoni, ki Slovincem vsiljujejo tehnološko drage pasivne hiše, pozabljajo pa na našo domačo tradicijo gretja ter na krušne in lončene peči. Slednje so dolga stoletja grele domove naših prednikov, služile so tudi za peko in kuho, njihova toplota pa je bila, z razliko od toplotnih črpalk in talnega gretja, zdrava, resnično ekološka in obenem tudi energijsko varčna. Medtem ko nam nove usmeritve

enostavno prilepili v našo slovensko krajino. Nič našega. Nič kraškega, nič dolenskega, nič prekmurskega. Kot bi se tega sramovali, kot bi naša arhitektura ne spadala v to noro "eko modo".

Pasivna hiša za vsako ceno, je bilo geslo letošnjega sejma Dom, prijatelj, ki je zdravnik, pa pravi, da bi v taki hiši nikoli ne živel. Ljudje verjamejo medijem in priporočilom "strokovnjakov" predvsem, ker ne vedo, ne vedo, da je v taki hiši premalo svetlobe, ki je življenjsko pomembna, ne vedo, da je tak način prezračevanja umeteln in zelo občutljiv na plesni in bakterije. Ne vedo, da smo rojeni za dinamičen stik z zunanjim okoljem in da bivanje v takem domu povzroča sindrom bolne stavbe (SBS). Nekako tako je s pasivno hišo kot z avtomobilom na elektriko,

za katere malokdo ve, da imajo tako velik akumulator, ki je lahko zaradi sevanja zdravju tudi škodljiv, predvsem, ko se v njem vozijo otroci ali dojenčki. Pa tudi to malokdo ve, da so varčne žarnice zaradi utripajoče svetlobe škodljive očem. Nevarne so predvsem na pisalni mizi in najbolj nevarne seveda... otrokom, ki se ob njih svetlobo učijo in kvarijo vid.

Koliko je podatkov, ki nam jih mediji in strokovnjaki nočejo posredovati, kot bi to ne bilo v našem interesu in bi ne bila obenem naša pravica. Občutek imam,

da nas nekdo stalno zavaja. Čemu??? Odgovor je na dlan: zaradi pritiskajočih ekonomskih interesov. Nekako tako kot pri svinjski gripi. Tako kot vsak dan in na vsakem koraku.

S prijateljem sva nekoliko razočarana zapuščala sejem. Zunanaj je bilo mraz, pa čeprav je že marec in bo kmalu nastopila metereološka pomlad. Hudičev mraz je, tako da se človek zaman sprašuje, kam se je izgubil to tisto "globalno segrevanje" in kdaj bomo letos dočakali te opevane nadpovprečne temperature.

Mraz ostaja, druge gotovosti ni. Samo občutek, da nas nekdo stalno vleče za nos, da ne veš, komu ali čemu bi verjel. In če bi sploh verjel...

Suzi Pertot

Prejeli smo

Odmev na glosu Kaj sploh počnem tukaj?

Na glas sem se smejal, ko sem bral, koliko grdih besed si, dragi Jurij, naštel za obrtniške bančnike. V ihti, da bi našel čim več sinonimov za požrešnost, si dvakrat ponovil isto besedo: požrešnost. To mi je bilo še posebej všeč.

Tisto knjigo o drevesu bi tudi rad prebral, če jo bom kje dobil.

Nesrečno drevo Ailanthus so k nam prinesli, da bi se z njim hranila neka posebna vrsta sviloprejk, ki je sicer manj kakovostna kot ona druga, ki žre murve. Žal pa so to murvi-

no sviloprejko napadale razne bolezni. To drevo je potem kot pravi plevel koloniziralo vse razpoložljive prostore. Spomnim se, da so ga kmetje na Krasu sovražili. Njegov les ne velja nič in še smrdi po vrhu. Na Krasu smo ga imenovali smrdljiv. Pravi revež je proti žlahtnim drevesom, kot so hrast, javor, bukev, macesen, cipresa itn. In tudi v botaniki velja neizprosno, da je treba reveže posekati.

Piši še take stvari.

Danilo

GORICA Kulturni dom

Zimzelene pesmi legendarnih Beatlesov

Prav na mednarodni praznik žena, 8. marca, je v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici zavelo vzdušje iz 60. let prejšnjega stoletja, saj so v njej odmevale nepozabne pesmi legendarne angleške skupine iz Liverpoola The Beatles. Ženski del publike z vejicami mimozev v rokah, ki jim jih je v ljudno poklonilo vodstvo Kulturnega doma, in drugi poslušalci, med katerimi je bilo mnogo takih, ki so se v Beatlesovih časih kot najstniki ali kot mladeniči raznemali za tovrstno lahko glasbo, pa tudi kar precejšnje število mladih, so navdušeno spremljali izvajanje priznane hrvaške "cover" skupine The Beatles Revival Band z Reke, ki je

mojstrsko igrala in pela skladbe, v zgodovino pop-rock glasbe neizbrisno zapisane britanske skupine, najbolj pomembne iz 20. stoletja. Beatlesi so prodali več kot milijardo plošč po vsem svetu. Trajno so zaznamovali neko dobo v glasbi, njihov vpliv pa je posegel tudi v navade tedanjih mladih in v svet mode. Bili so pač pravi fenomen s svojimi izvirnimi pesmimi in seveda glasbenimi aranžmaji. Častno mesto zasedajo še sedaj, čeprav sta

dva izmed njih, John Lennon in George Harrison, že zdavnaj zapustila ta svet, ki jima je nudil zvrhano mero slave in seveda tudi bogastva. V mitična 60. leta je goriško publiko popeljala skupina The Beatles Revival Band, ki je nastala l. 1994 iz občudovanja in

you, Ticket to ride, Help, Michelle, Hey Jude, All you need is love, Penny lane, Lady Madonna, Paperback writer, Ob-la-di, ob-la-da, Get back...) so razgledi ozračje v dvorani. Publika je na njihovo spodbudo spremljala pesmi z ritmičnim ploskanjem, pa tudi s petjem, manjkalo je le ples. Bil je res lep večer in reški glasbeniki so se čudovito vživeli v glasbo Beatlesov in jo izvrstno interpretirali ter tudi duhovito povezovali program. To je bil enkrat-en skok v preteklost, ki je razžaril srca in pognal kolo časa v slovit, tudi "uporniška", a tako lepa 60. leta. Ker ploskanje kar ni hotelo ponehati, je hrvaška skupina zaigrala in zapela še cel kup dodatkov, ob koncu pa so se njeni člani poslovili z željo, da bi še kdaj nasto-

pali na goriškem odru. Zelo prijeten glasbeni večer je priredil Kulturni dom Gorica - v njegovem imenu je pozdravil Igor Komel -, v sklopu festivala Across the boarder, v sodelovanju z novogoriškim Kulturnim domom, Folk Clubom iz Buttria, s kulturno zadrujo Maja Gorica (projekt Klub 1001) in ZSKD. Pokroviteljstvo pa so nudile Fundacija Goriške hranilnice, Goriška skupina zaigrala in odborništvo za kulturo pri FJK.

IK

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

29

Ne vem, kaj se dogaja vam, a zase vem, da se vedno, ko moram sam prespati kje po svetu v kaki povprečni hotelski sobi, vedno sprašujem, največkrat kar na glas, med britjem, v običajno vedno premajhni kopalnici: "Kaj sploh počnem tukaj?" Pred veliko leti sem dosti več potoval kot danes in velikokrat sem spal v hotelskih sobah tistih zame in meni podobne ekonomsko dosegljivih hotelov, ki imajo vse nekaj skupnih točk, ena je ta, da v vsaki od njih visi neko likovno delo, za katerega bi moral obiskovalec sobe misliti, da gre za umetniško delo. Saj se še spomnite tiste iz sedemdesetih let, ko so v Ljubljani mislili, da je njihova grafična šola ena največjih likovnih šol na svetu in da so zato grafični listi vsi po vrsti izjemne umetniške stvaritve?!? Mislim na tisto, malce obešenjaško, a zelo povedno, o nekem tipu, ki vpraša drugega, ki je bil na obisku pri tretjem: "Kaj mu visijo na stenah grafike ali ima doma umetniška dela"? Da ne bo nesporazumov, naj povem, da imam sam izjemno rad grafične liste, a kot za vse stvari na tem ljubem svetu velja tudi za grafiko zlato pravilo, da ni vse zlato, kar se sveti, čas pa je že sedaj pokazal, kako ni bilo vse zlato, kar se je v sedemdesetih in osemdesetih letih minulega stoletja prodajalo za visoko likovno umetnost... Ker imam rad inteligenčne, genialne pisce, ki znajo biti sicer nesramni, a zato niso nič manj bistro resnicoljubni, bom sedaj kar po spominu dodal še misel

slovitega časnikarskega kolega in odličnega pisatelja iz "zlate avstrijske dobe" izpred prve svetovne vojne, ki je iz satire naredil svoj življenjski moto. Karl Kraus, mimogrede: ostro je bičal sprevržnost tedanje družbe in tedanje "zlate dobo", je namreč po ogledu neke razstave, o kateri so takrat z navdušenjem pisali njegovi sodobniki, zajedljivo zapisal: "Ko lahko samo rečeš: Ne kupujte moderne likovne umetnosti, naredite si jo doma sami"! Mimogrede: za tiste, ki bi ga radi поблиže spoznali, vzljubili, se zabavali, uživali in razmišljali, ne nazadnje tudi zares brali: spet vas pošiljam v knjigarne po njegove knjige, ki so v italijanščini izšle pri zame eni najboljših italijanskih založb naslovljeno, pri založbi Adelphi.

In tudi tokrat, ko sem odločil v Piacenzi v hotelu, "ki se nahaja tik zraven zgodovinskega središča mesta", kot je pisalo na reklamnem listu, prtljago v sobi zraven nočne omarice, si ogledal neko zares brezzvezno sliko s ponesrečenim okvirjem, ki je visela nad posteljo, ugotovil, da sem ponovno pogrešil obleko za na pot, prišel sem zimsko odet, bilo je zoprn, zadušljivo in vlažno toplo, sem se vprašal na glas, kaj delam sploh tam. In sem začel s tistim opravilom, ki ga sovražijo

vs tisti, ki dosti potujejo, a ne znajo potovati, kot ne znam sam, saj s seboj nosim stvari, ki so nepotrebne, na nujne pa pozabljam. Ko sem razložil obleke, sem se stuširal v obupno majhni kopalnici, kjer sem ugotovil, da ni šampona, in sem zato rabil milo tudi za umivanje las; učinek poznate najbrž vsi: naježenih las stopite v sprejemni prostor hotela, in če je v vas vsaj malce samoironskega človeka, lahko nevsiljivo opazujete, kako se vam režejo za hrbtom. Svež sem se oblekel, segel na dno potovalke v tisti predel, kjer imam vedno knjigo ali knjige. Ja, sem eden tistih, ki nosi s seboj knjige, za katere se itak ve, da so težke. S sabo nosim knjige, ki jih takoj po prihodu v hotel dam na nočno omarico, pa čeprav vem, da jih skoraj nikdar ne bom zmoget brati, še posebno takrat ne, ko imam zvečer kak opravke, ki se zavleče dolgo v noč. In ni niti nujno, da je to običajna "slavnostna večerja", po kateri sicer slovijo vsi kongresi. Slavnostnega imajo

Umberto Eco

te večerje bore malo, če odmislimo seveda slavnostne govornike, ki jim nihče ne ploska z veseljem, po navadi zato ne, ker so s svojim besedenjem predolgi. Knjigo sem podržal v rokah, že sem jo hotel odpreti, ko sem se raje odločil, da stopim na sprehod do mesta. V sobi nisem hotel ostati, utesnjevala me je, tako kot me utesnjujejo vse hotelske sobe, tudi tiste s "krasnim pogledom na mesto".

Kaj je krasnega v od domačinov in vsega lepega zapuščenih mestnih četrtih Piacenze, kjer naključna, začasna, grda in vulgarna arhitektura proletarskih stanovanj in hiš samo še pogloblja bolečo praznino v naključnem obiskovalcu, ko se le-ta nemočno sprašuje, zakaj je na ulicah toliko nesnage, take in drugačne? Nič ni krasnega, ne v mestnih četrtih in ne v ljudeh, ki tam bivajo in postajajo taki, kot so njihove hiše: grdi in brez vsakega občutka za lepo, sivi in umazani, navzen in navznoter, predvsem pa brezosebni, posplošeni, sinovi in sotorci globaliziranega sveta. Grdi, ja, kot so grde njihove hiše in stanovanja, brez cvetja in brez tiste osnovne snage, ki je vsakomur od nas potrebna, da živimo v kolikor toliko znosnih življenjskih razmerah. In zraven dodajte še hrup, piskanje in trobljenje avtomobilistov, gost promet. Pozno zvečer sem ob vrnitvi v hotel samo uzrl platnico knjige, ki sem jo nesel s seboj. Naslov ji je Po rakovi poti, avtor je Umberto Eco, v slovenščino jo je imenitno prevedel Vasja Bratina za Mladinsko knjigo. Tisti večer se je nisem niti dotaknil, pa čeprav piše o istih stvareh, kot sem jih sam opazoval čez dan. To je pripoved esteta o lastni žalosti pri opazovanju ljudi in sveta okrog sebe, ki je izgubil vsak smisel za lepo!

V južnem delu mesta Nova Gorica

Že prihodnje leto naj bi začel rasti Park znanja

Soglasno potrditvijo sklepa o začetku priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta so novogoriški mestni svetniki v četrtek, 18. t. m., prižgali zeleno luč za univerzitetni kampus. S potrditvijo sklepa so sprejeli tudi novo ime, in sicer Park znanja, ki naj bi omogočal široko paleto dejavnosti, potrdili pa so tudi na novo dogovorjen obseg območja načrta. Soglasno sprejeti odločitvi je zelo verjetno botrovala navzočnost avtorja strokovnih podlag, priznanega arhitekta Borisa Podrecca, ki je svetnikom, predstavnikom občinskih služb in vsem tistim, ki seje mestnega sveta v živo spremljajo preko televizorjev, poetično, a hkrati konkretno in dovolj slikovito opisal, kaj naj bi zraslo na območju med potokom Koren in Streliško ulico. "Na eni strani potok, na drugi hrib, pa magistrala, ki se neodločno konča, in hete-

rogeno mesto. To so štiri identitete, ki tvorijo bazičen odnos do Parka znanja", je povedal Podrecca o projektu, ki naj bi v prihodnjih letih spremenil podobo južnega dela mesta Nova Gorica, njegovo prvo fazo pa naj bi začeli graditi že prihodnje leto. V nadaljevanju je pojasnil, da ima celotno območje obliko ribe, razdeljeno pa bo na dva dela, in sicer prepoznaven del Parka znanja kot nadgradnja Kidričeve ulice, ki se trenutno neodločno zaključuje, ter predel s funkcionalnimi objekti, med katerimi bo dovolj prostora za sprostitev v zelenem okolju ali na športnih površinah. Pojasnil je še, da so se najbolj namučili s tem, kje naj bi bil dostop oziroma vrata v Park znanja, in dodal, da je predel na

zahodu, v neposredni bližini križišča med Streliško in Erjavčovo ulico, edino območje, kjer je že vse pripravljeno za začetek

gradnje. V zvezi s tem je svetnikom prikazal več rešitev z različnimi oblikami t. i. "ribje glave" ter poudaril, da je treba v Novi Gorici urediti arhitekturo, ki zdrži volumen mesta. S projektom so zelo zadovoljni tudi na občinski upravi z županom na čelu, dobre volje pa je bil v minulih dneh tudi predsednik Univerze v Novi Gorici, Danilo Zavrtanik, ki je lokacijo označil za idealno, saj je na neki način v mestu, a še vedno dovolj oddaljena, da bodo imeli stu-

dentje in raziskovalci svoj mir. V zvezi s časovnimi roki gradnje pa je izrazil prepričanje, da bi lahko bili gradbeni stroji za prvo stavbo na gradbišču že prihodnje leto. "Računamo na to, da bo občina zagotovila komunalno opremljena zemljišča, nekaj denarja bo morala zagotoviti Univerza, obeh pa si tudi denar iz evropskih in državnih virov", je o finančnih virih ambiciozno zastavljenega projekta Park znanja, ki naj bi nastal dvajset in več let, povedal Zavrtanik in izrazil prepričanje, da bo tempo gradnje v prvih desetih letih odvisen od finančnih zmožnosti, v drugem desetletju pa predvsem od razvoja univerze. Upati je, da "finančne zmožnosti" bodo, pa čeprav je, glede na trenutne razmere, to zelo težko napovedovati. V Novi Gorici, ki je bila še pred kratkim kot gradbišče v malem in se je bahavo postavljala pred svojo starejšo sestro, čes glej, kako se razvijam v primerjavi s tabo, ki stagniraš, so gradbena dela marsikje obstala. Eda center v središču mesta, ki naj bi bil zgrajen do sep-

tembra 2010, je do polovice januarja, ko so stroji na gradbišču nehali brniti, pokukal le za eno nadstropje nad točko nič, zdaj pa dela že dva meseca stojijo. V družbi Euroinvest sicer zagotavljajo, da bodo v kratkem spet začeli dela in da bo prišlo zaradi zaustavitve del le do manjšega, mesec ali dva dolgega zamika pri odprtju. Na Majških poljanah, kjer so bile načrtovane tri enajstnadstropne stolpnice, delavci Primorja počasi obdelujejo prvo. Dela za ostali dve so obstala pri temeljih, o načrtovanih nižjih stanovanjskih blokih v neposredni bližini pa tudi ni ne duha na sluha. Tudi pri komercialnem delu Majških poljan, za katerega je zadolžena ljubljanska družba Immorent in kjer je med Obi centrom in remizo že zazevala globoka delovna jama za trgovski center Supernova, prihaja do zamud. Strojev ni. Delavcev niti. Je res kriva samo recesija, zaradi katere so prav gradbinci med najbolj "strašnimi", ali je treba del krivde pripisati tudi preveč ambicioznim in z realno sliko skreganim projektom? Rad bi verjel, da s Parkom znanja ne bo tako in da bo šlo vse v skladu z načrti. "Ma danes so taki cajti", da...

Nace Novak

Vlak spomina - ogled taborišč na Rabu

Vsak človek ima pravico do življenja v miru!

V sklopu projekta Vlak spomina sem se od 5. do 7. marca udeležila potovanja na otok Rab in okoliške kraje, kjer sem imela priložnost obiskati koncentracijska taborišča ter druge kraje nesreč, ki jih je temno obdobje 2. svetovne vojne pustilo za seboj. Po pravici povedano, si pred to izkušnjo ne bi mogla niti predstavljati, da so se pred malo leti, v nam zelo bližnjih krajih, odvijala tako grozovita dejanja. Mislim, da si ne bom zmogla nikoli razložiti, kako se je lahko to sploh zgodilo, saj ne more biti resnično to, kar so počeli z ljudmi, ki niso imeli prav nobene krivde. Ali naj bi bili krivi tega, da so pripadali "napačni" veri ali političnemu združenju? Niso bili dovolj zdravi in močni, da bi jih lahko ta svet vzdrževal? Ena od stvari, ki mi je od tega potovanja

ostala najbolj v spominu in me je tudi najbolj prizadela, so pisma, ki so si jih pošiljali ljudje, ki so ta strašna in neopravičljiva dejanja izvajali. Iz teh izhaja, da je bil njihov namen vzpostavljati normalnosti in torej popolno uničenje tega, kar naj ne bi bilo normalno. Pri vsem tem sem si postavila tole vprašanje: kdo ima sploh pravico določati o tem, kaj naj bi bilo normalno in sprejemljivo. Nobenemu človeku ni bila dana ta pravica, poleg tega pa je danes vsakemu razvidno, da je pojem normalnosti postal zelo relativen, glede na to, da na svetu obstaja nešteto različnih skupnosti in ljudi, med katerimi bi se vsak od njih lahko imenoval normalen. Torej resnično ne obstaja razlog, zaradi katerega bi lahko nenedoma človeka odvzeli njegovi

družini, ga odpeljali v neznane kraje ter ga tam prepustili kruti usodi, ki je doletela zares preveliko število ljudi. V taborišča pa niso pošiljali samo odrasle, ampak tudi otroke, med katerimi so bili nekateri komaj rojeni. Seveda pa so pri tem izredno trpele tudi ženske, za katere je bilo življenje v taboriščih nezno. Nad vse me je prizadela tudi fraza, ki so jo na skrivaj izdelani prstan napisali ujetniki taborišča v Jasenovcu (prvem taborišču, ki smo ga obiskali): tudi to se bo končalo oziroma izteklo. Res je, da je bilo tistega človeku nerazložljivega obdobja konec, a bi bilo seveda za vse žrtve 2. svetovne vojne in koncentracijskih taborišč lažje, če bi se to sploh nikdar ne zgodilo. Kljub vsemu pa je res, da se danes ne bi bilo možno spominjati te velike nesreče in vseh nepreživelih ter k sreči tudi preživelih ljudi vojne, za katero srčno upam, da se ne bo več ponovila, saj nas kaj takega lahko samo nauči spoštovati človeško življenje in njegovo dostojanstvo. Žal pa sem prav na Rabu imela možnost spoznati, da še

danes ljudje ne znajo spoštovati niti spomina na uboge ljudi, ki so morali tu trpeti. Ko smo si v bližini Raba ogledali ozemlje, kjer je bilo eno izmed koncentracijskih taborišč, sem namreč videla, da so ljudje na to kar začeli zidati in odlagati razne stvari brez nikakršnega dovoljenja. Kljub vsemu pa lahko rečem, da prav tu stoji tudi pokopališče, v katerega so pokopali žrtve tamkajšnjega taborišča. Tu smo se s predstavniki organizacije "Tenda per la pace e i diritti", ki nas je na tem potovanju spremljala, tudi spominjali predvsem otrok, ki so tu umrli pri samo nekaj letih ali celo mesecih. V tem stoji tudi pilaster, simbol slovenske narodnosti, z mislijo, ki po mojem mnenju povzema smisel in bistvo, zaradi katerega bi se morali

vedno spominjati vseh ljudi, ki so utrpeli grozote 2. svetovne vojne: Ker ni vas več, zato ste vsepovsod, saj smrt vas je življenju darovala. S to mislijo se popolnoma strinjam, saj sem prepričana, da je to, kar pravi, res. Tudi če je na milijone ljudi izgubilo svoje življenje v tistem nepopisljivem času, so ti v re-

stojanstvo, katerega se danes odvzemajo preveč ljudem, ki si tega nikakor ne zaslužijo. Vsak človek ima pravico do življenja v miru, ne da bi gledali na to, kateri rasi ali veri pripada. Eno glavnih načel naše družbe je prav to, da smo si vsi ljudje enaki, torej vsakršno nespoštovanje človeka enostavno nima smisla in tudi nobenega podlaga, na podlagi katerega bi bilo lahko opravičljivo.

Iris Silič

snici lastno življenje darovali večnemu spominu nase in temu, da bodo tudi v prihodnosti priznani

Pretežno ljubiteljski zamejski šport

Naše športno udejstvovanje uživa res veliko medijsko pozornost

Zamejski šport, ki je pretežno amaterski, lahko računamo v primerjavi s splošnim ljubiteljskim športnim gibanjem v Italiji na izjemno močno medijsko kritje. V naših klubih so v tem smislu objektivno malce razvajeni. Na vsaki večji društveni pobudi (tekmovalna prireditve, praznik, obletnica, občni zbor) je prisotna televizijska kamera (predvsem na Tržaškem!), dogodek navadno doživi v časopisu napoved in nato poročilo, Primorski dnevnik ima v koledarju in na športnih straneh tudi posebno rubriko z brezplačnimi obvestili, s katerimi se lahko naše ustanove oglašajo javnosti. Naš edini manjšinski dnevnik se, kot znano, že poldrug desetletje predstavlja z zajetno (in zelo izpiljeno ter cenjeno) torkovo športno prilogo (dvanaest strani), tudi številne nedeljske športne strani so večinoma namenjene svežemu domačemu dogajanju. Na televizijskem področju že vrsto let uspeva sinergija med infor-

mativnima oddelkoma deželne sedeža RAI in TV Koper-Capodistria. Vsak vikend se tako na teren odpravi ena koprška ekipa (prispevka sta nato nosilna v že zgodovinski ponedeljkovi oddaji

Derbi Sovodnje-Juventina 14.11.2009

Športel voditelja Igorja Malalana, preostale dogodke pa krije tržaška radiotelevizijska hiša. V nedeljski in ponedeljkovi športni tribuni ob koncu deželne TV dnevnik (in nato po omenjenem športelu) se tako zvrstijo prireditve petih ali šestih domačih dogodkov (vsi derbiji, dvoboji naših najvišje postavljenih moštev in sploh najbolj zanimiva

srečanja kroga na Goriškem in Tržaškem). Navadno so to po ena košarkarska, nogometna in odbojarska tekma, redno spremljajo prvoligaške nastope namiznoteniških igralcev in hokejstov na rolerjih, pa tudi večje zamejske smučarske in ostale odmevnejše športne prireditve. V zadnjih letih opažamo, da se je tudi, po zaslugi se prisotnosti televizije, precej izboljšala jezikovna pripravljenost naših športnikov, ki pred kamero in mikrofonom dežurnega novinarja nastopajo vse bolj suvereno. Ponudbo naše radiotelevizije do-

polnjuje dolgoletna nedeljska poldanska radijska oddaja Šport in glasba, ki jo vodi kolega Boris Simoneta. Poleg poročil dogodkov iz zamejskega športa (zlasti v obliki intervjujev in komentarjev) je tu tudi poudarek na sprotne obveščanju o poteku nogometnih prvoligaških srečanj v slogu oddaje Tutto il calcio minuto per minuto. Novinar RAI-a, ki je zadolžen tudi za televizijski prispevek, pa se oglašva v živo s tekme amaterskega nogometa. Navadno jim uspe kriti eno ali dve srečanju, seveda pa bi bilo javljanje z več igrišč obogatitev za oddajo, saj je zanimanje za amaterski nogomet res veliko. Podobno bi veljalo razmisliti o izvirnem časopisnem poročilu v Primorskem s tekem (vsaj domačih) vseh naših enajster, kar pa bi bilo smotno le v primeru ponovne uvedbe ponedeljkove izdaje, saj kronika posameznih obračunov nima ob torkih več nobenega smisla. Ko smo že pri radiu, zanimive pogovore (pogosto čezmejne) na športno tematično imajo ob četrtkih v popoldanski oddaji Mladi val voditelj Pavel Volk. Novi glas ob četrtkih kajpak ne more biti ažuren z rezultati s prizorišč, zato nudi vsak teden uporaben okvirček z izidi minulega športnega vikenda in v tej rubriki osrednji članek bolj splošne narave, zanimiv tudi za širše bralst-

vo in ne le za strastne športne privrčence. Športnemu dogajanju na Videmskem pa, kolikor je mogoče seveda, sledi tednik Novi Matajur. Poglavlje zase je spletna stran www.slosport.org, ki jo urejuje novinar Branko Lakovič. Internetni portal, ki ga omogoča Združenje slovenskih športnih društev v Italiji, spremlja naš šport iz dneva v dan, ob koncih tedna so rezultati in poročila s tekem na voljo že nekaj ur po koncu srečanj, kar je na primer za sobotno večerno dogajanje odzelo nekdanji primat nedeljski oddaji Primorskega dnevnika. Spletna stran ob časovnem elementu zasleduje tudi učinkovitost preko bogatega fotografskega gradiva. Njena redakcija pa od jeseni pripravlja tudi dragoceno stran o za-

mejskem športu v mesečniku Ministrstva za Šolstvo in Šport Republike Slovenije Šport mladih. Po svoje malo gibanje našega športa torej uživa vso to medijsko pozornost, kar v društvih vsekakor morajo ceniti in upoštevati. O naši športni srenji veliko poročata tudi dnevnik Il Piccolo in Messaggero Veneto, česar se klubski odborniki posebej veselijo, ker ni samo po sebi umevno kot v slovenskih medijih in jamči večjo vidljivost zlasti za sponzorje. Včasih se v naših redakcijah sprašujemo, ali naš šport sploh zasluži tolikšen prostor. Odprta je debata, kako bi poročanje o njem lahko izboljšali, kako bi bila izbira dogodkov in novinarski pristop bolj zanimiva in kakovostna.

HC

HOKEJ IN LINE

A1 liga: Asiago - Polet Kwins 5:2

NOGOMET

Elitna liga: Kras - Torviscosa 2:2

Promotivna liga: Vesna - San Daniele 1:1,

Sovodnje - Union 2:2, Villesse - Juventus 0:0

1. amaterska liga: Primorac - Fogliano 1:1

2. amaterska liga: Zaria/Gaja - Primorac 2:2,

Cormonese - Breg 0:2

3. amaterska liga: Mladost - Montebello/Don

Bosco 0:2

KOŠARKA

C1 liga: San Vendemiano - Jadran 67:57

C2 liga: Goriziana - Breg 50:58, Bor - Cus

70:62

D liga: San Vito - Kontovel 63:86

NAMIZNI TENIS

Ženska A2 liga: Kras - Norbello 4:1

Moška B2 liga: Villazano - Kras 3:5

ODBOJKA

Ženska C liga: Sloga - Chions 0:3, Reana -

Bar/Breg 3:0

Moška C liga: Porcia - Sloga 1:3, Ferro

Alluminio - Sotà 2:3, Val - Il Pozzo 2:3,

Olympia Buia 0:3

Ženska D liga: Kontovel - Azzano 3:1, Vivil -

Gavalley 3:0

Moška D liga: Pippoli - Naš Prapor 3:2

TENIS

Moška C liga: Gaja - Maniago 2:4